

Digitized for Microsoft Corporation
by the Internet Archive in 2007.
From University of Toronto.

May be used for non-commercial, personal, research,
or educational purposes, or any fair use.
May not be indexed in a commercial service.

فیاتى ۸ غروش

[مختار ضالدر] كلياتك تاريخى، اربى و اجتماعى قسمى:

عدد: ۱ - مقالات تاريخيه و ادبيه - دارالفنون،

وفا اعدادىلىرى ادبيات معلمى على نصرت بكك مقالاتى حاويدر .
صحيفه ۱۶۲ غروش ۶ .

عدد: ۲ - شرق مسئلهسى - «برابيت ظهور نمره

زمانمزه قدر»

مؤلفى: «ادوار ديريول» بزم سعادت و سلامت مليه موزه تعلق
ايدن بومهم تاريخى اهميته توصيه ايدرز . (۵۱۰) بيوك صحيفه لى .
اجزاسى ۳۰ مجلدى ۳۵ اعلا مشين مجلدى ۳۷ بچق غروش .

عدد: ۳ - تاريخ و محرر - محررى: احمد راسم .

تاريخك اجتماعيات، اخلاقيات و سياسياتيه متعلق فقرات مهمه سنك
بزجه هنوز نظر تدقيقه آلتمامش جهتلىرى محررك متعاقب وقوعاتى ايله
يازمش اولدنى مقاله لردن متشكلدر . صحيفه ۱۶۱ غروش ۵ .

عدد: ۴ - اسكى استانبول - ابدات و مبائيس

شهرك تاسيسندن عثمانلى فتحنه قدر

مؤلفى: «جلال اسعد بك» [يوز عدد] رسم و حريطه لى
حاويدر برچوق تدقيقات و تتبعات نتيجه سنده ميدانه كتيريلش اولان
بو اثر بيوك جمده غايت اعلا كاغده نفيس برصورتده طبع ايدلشدر .
كتابك اسكى محوياتى پك كوزل اكلاتور صحيفه ۲۶۰ غروش ۲۰
مجلدى ۲۵ اعلا مجلدى ۵۰ غروشدر .

عدد: ۵ - حق انتخاب - محررى: «بديع نورى»

جمعيت و حكومته تكامل سياسى به و ساثره به دائر فلسفى و اجتماعى
مقاله لر. ذيلنده انتخاب مبعوثان قانونى صحيفه ۲۰۸ - غروش ۵

رقيق ، شاعرانه ، نازك صحيفه لر يازسون ، خيرت اولونور .
 بومقاله بر مكاله دن توسيعاً مأخوذدر . يك چوق تفصيلات
 ادبيه يي محتوي اولديني ايچون اومارم كه جان صيقمادن اوقونور .
 ذاتاً اوتهدن برى سويله يورم : بر اورويا مؤلفنى بويه مطالعات
 ايله قارئين كرامه آكلاتملى ده صوكره ترجمه يه قالقيشملى يز . چونكه
 انسان بيلديكى بر آدمى كورمكدن ناصل ذوق آيرسه بووجه
 ايله طانيديني بر محررى اوقومقدن ده اويه خوشلانير .

صحنه تماشاده کوردکن صوکره قلممدن چیقان اثرالبته دهآ آز
خطیهدار اولور. یقینه بر اثر یازمغه نتم یوق ... بیلورسکز.
کله جک سنه (ژاپونیا) یه کیده جکم. (اوترمر) — ماورای
بخر — ه بر مابعد ویره جکم. بوسیاحت لطیفه دن عودتمه قدر
اوزونجه بر کتاب یازماسه م کرک .. »

(پول بورژه) اک چوق سیاحت ایدن محررلردندر .
اوروپایی همان باشدن اشانغی ، آسیایی ، آفریقایی ، آمریقایی
قسماً کزدی . اسمندنده آکلاشدیغی اوزره (قوزمو پولیس)
— ترجمه جائز ، قابل ایسه : دنیای وفیر — ایتالیا احتساستی ،
تحتساتی ، — فلسطینده — (اوترمر) ینه ترجمه قابل ایسه :
ماورای بخر — حتی (برسرگذشت فبیجیع) هپ بوسیاحتلرک
محصولیدر . (بورژه) شمدی ده یازی کچیرمک ایچون ایرلاندایه
کیتدی . غونقور ، دوده ، زولا ، پول هر ویو وسائره کبی
حکایه نویسان زمان تیاترویهده میل ایتدکلری حالد بومؤلف
متین وکرین هیچ حکایه دن دیشاری چیقمادی . شو قدرکه
مسلك ادبه شعرايه کیردی . صوکره شاعر لکندنده وازچکدی
ذاتاً مشهور محررلرک چوغنی شعریله ابتدا ایدیورلر . صوکره
شاعر لکی بوسبوتون اونوتیورلر . (دوده) ، (موپاسان) ،
حتی (زولا) کبی .. چونکه (نینون) ، (حکایه لر) هر نه قدر
منشور ایسه ده سراپا شعردر . (روغون ماقار) مؤلفی بویله

مقلد لری بو مزیتی حائز اولما دقلری ایچون بو وادیده پریشان اولیور لر . انکچون (بورژه) مکتبندن آنجق استادی آلملی ، ریکر لرینه رغبت ائتمه ملی . مکرکه او کعبده ، اواققدارده بر تلمیذدها یتشسون ، هنوژ یتشمه دی .

*
* *

« — اعلا ، نیچون حکایه لری کزی باشقه لری طرفندن تیاتر ویه تحویل ایتدیر یورسکز ؟ یا خود ایدلمسنه راضی اولیورسکز ؟ بوندن نه ثابده کز وار ؟ » سؤالنده نهایت بو مؤلف شو جوانی ویریور :

« — ایشته بو نوع تحویلات و تبدیلات ادبیه در که بنی اک زیاده علاقه دار ایلر . شو تحویلی ، شو تطبیقی در عهده ایدنلر کی ذکی ، بو قدر وقوف صاحبی ، بورتبه ممتاز تیاترو مؤلفلرینک بو باده کی محصولارینی ، معرفت لرینی کورمک بنمچون فکر آ بیوک بر مراقدر . مثلاً دمیندن سویله دیکم اختصاری ناصل یاپیور لر ؟ وقوعاتی بر مرکزده ندر لو جمع ایله یور لر ؟ اوصافی نهوجه ایله ییغیور لر ؟ هله کتابک اوزون اوزادییه تحلیلاتنی نه صورتله مکالمه یه ، محاوره یه طوپلایور لر ، صوقیور لر ؟ بنم کی دائره سی داخلندن خارجه چیقما یان بر حکایه نویس ایچون بو نقطه لری بیلیم کدن جدی بر استفاده ، بر درس الده ایدیلیر . بو ایکی حکایه می — (قوزمو پولیس) ایله (بر سر گذشت فجع) — ی

وقعه، فعل او قدر سرعتله جریان ایتمه ملیدی . مع مافیہ بوصوک
 خصوصده حقم اولماسه کرک . چونکه بو حکایه نك شو خفیف
 شو مستعجل زمینی امثالسر بر لطافت، بر غرابت تشکیل
 ایدیور . آنجق (دوما) بیله بونوع حکایه نه درجه مستنادر،
 آکلادی ده بردها بوجهته قویولمادی . »

شو صحیفه لرده (بول بورژه) حقیقه فیکرینی ، ماهیتی
 تشریح ایله یور، سوزلرینه آثاری باشدن باشه بر دلیدر . حکایه ده
 تشریح و تحلیل، یوقازیدن بری سویله دیکی ، آکلادینی وجه
 ایله موشکافانه . تحلیل باشلیجه میلی ، مراقیدر . حتی رفقاندن
 بری بومراقی بر کون مؤاخذه ایدیوردی . مثلاً (یا لانر)
 عنوانی حکایه نك قسم اعظمی تحلیلدر ، تشریحدر . فقط بکا
 بوجهت بر نقصاندن زیاده بر کمال کبی کورونیور . چونکه سوزلر
 سوزلر هپ طاتلی ، هپ حکمته مبتی .. او قدرکه حتی او صحیفه لر
 کتابدن ایرلسده بر مقاله طبرزنده او قونسه ینه لذیدر .
 (« لذیدر » ه مشکلیسندان قیزارلر . لذت مادیاتده اولور ،
 فقط لذتله او قونوره قیزمایوبده لذیدره قیزمقده طاتسزدر)
 بالفرض (تلمیذ) ک هر هانسی فصلی پک لطیف بر مقاله ادبیه
 و حکمیه اولاماز .. شو قدرکه (بورژه) جدأ بر عالمدر ،
 فلسفه یه حاضر لانیرکن ، بویولده تحصیل یور و تمش ایکن ادبیات
 حکایه یه دوندی . سوزلری دائماً میرکییدر . منطیقدر ، متیندر .

اله آلیر ، محررک ایلك حکایه لریله مقایسه ایدرسه کنز تیاترو
 ائتلافک تأیراتنی کوریرسکنز ، حیاتده کی مؤلفلری نظر تدقیقندن
 کچیرسهک بوبابده دهها جدی مثاللر بولورز . بعضیلری حکایه ده
 دوام ایله برابر تیاترو ایله ده اشتغاله باشلادیلر که بوجهت صنعتلرنجه
 کلی تعدیله سبب اولدی . اثرلرنده قسم تحلیل تناقص ایله دی .
 جهت فعل ووقعه بیودی . مدت قیصالیدی ، وقوعات — تعیر
 جائزایسه — تمرکز ایله دی . بوتبدل ، بوتحول مفیدمیدر ؟
 مضرمیدر ؟ بوجهتی کسدیرمک مشککجه در . بعض حکایه
 نویسیر بوندن کار ایتسه لر کر کدر . مثلاً (اوقتاو قوییه) کار
 ایتدی . اولدن نقلیاتی برپارچه فضله اوزاتیوردی . بوندن
 ماعدا اوافق اوافق پارچه لره بولیوردی ، اوصافی تمیزات کافیه
 ایله کوسترمیوردی ، بالآخره تیاترو سایه سنده بوجهتلی
 تصحیح ایله دی . بونکچون موسیو (ده قامور) ایله (ژولیا ده
 تره کور) صاحب اثرک طرز تحریرنجه بیوک برترقییه دالدرلر .
 فقط (آکساندر دومافیس) اصول حکایه یه رجعت ایتمک
 ایسته سیدی ، فکرجه کیفیت بر عکس اولوردی . چونکه
 تیاترو ائتلافی بوخصوصده ایشی بوزمشدی . (قله مانسو
 جنایتی) کوزل بر اثر اولسه ده نجه تأسف اولونور که تحلیل
 نقطه نظرندن نقصاندر ، آذرر . باشده کی انابی صحیفه کی یکی یوز
 صحیفه ده ایستردی ، زمیر دهامکمل ، دهاواسع کوسترملیدی ،

بوکا نه معنی ویریلیر.. چونکه سز (شکسپر، مولیهر .....)
 حکایه صورتنده یازایدیلر، حدذاتنده تیاترو مؤلفی اولدقلری
 ایچون بودرجه موفق اولامازلردی دییورسکز» — دینلدی،
 بوسفرده شو جواب آندی: «اولا شونی سویله ملی که بو
 نوع نظریات هر درلو احوالده قابل تطبیق اولماز، بعض استئنالر
 اولور. علم منافع الروحک ادبیاتده، صنایع نفیسهده حکمی
 بویله در. بوندن صوکره، ظن ایدرم که بیوک بر حکایه نویس
 کونک برنده بر تیاترو مؤلفی اولیویریرسه اوذاتک فکری بر
 فترت کچیریورمش، صنایعدن برینی ترک ایله او برینه میل
 ایدیورمش دیمکدر.

مثلاً، متوفالری قاله آلام. (دوما) - لادام او قاملیا
 — اثر نفیسنی حکایه شکلنده یازدقندن صوکره ینه او درجه
 قوتله تیاترو صورتندهده قلمه آلدی. فقط ظاهر دی که بو ائانده
 مؤلف بر نوع طرز تفکر دن او برینه کچوردی. (انجولی
 قادین)، (بر قادینک حکایه سی) محرری آرتق بوزمیندن
 فراغت ایله یوردی. (قله مانسو جنایتی) نی اله آلکز، تیاترو
 ائتلافی ادیبک طرز اعمالنی نه مرتبه تعدیل ایله دی، کوریرسکز..
 چونکه بو حکایه او بر لرندن چوق صوکره یعنی (دوما) بوسبوتون
 بر تیاترو مؤلفی ایکن یازلدی. ذاتاً بو اثر مشهور طبقی بر تیاترو
 بر (درام) کیدر.
 (اوقتاو فوییه) ده بویله اولدی. (ژولیا ده تره کور) ی

همده پارماق حسابی ایله موزوندر.. بزبرقاچ کشتی یز: «بووزن ابتدائی، بوپارماق حسابی لسانمژک، شعریمژک لضافته هیچ گلز، آهنگمزی اخلال ایلز.. حاصلی برون، بر معیار آهنگ اولاماز..» ادعاسنده یز. بوادعاده ریانک انجامی، نسترن کی بر چوق دلیلرده استناد ایدیورز.. معارضلرده دعوالرینه بو قدر آچیق اثبات کتیرسه لر حقیقت بر آن اول تظاهر ایدر. ترجمه ده نظم دن زیاده نثره میل ایتملی یز.. (تارتوف) مترجنک (امیل) ترجمه سی ده وار. هنوز مطبوع دکلسه ده منظورم اولدی. بومرتبه نفیس محصولات ادبیه من معدودر.. دیمک، مترجمک بوسفرکی موفقیتی نثرک معاوتیه در. (ریانک انجامی، نسترن) ناظم لرینک افعله و تفعله ایله عینی یولده سویه نمش دیگر اثرلری بونلره نسبة پک عالی، پک مکملدر.. پارماق حسابی ظاهرأ قولای سانلیور، حقیقته اندن کوچ، کوچ اولقله برابر فائده سنز، آهنگ سنز! معلم مرحومک بر (آهنگ ملی) سی واردی. بلکه متروکاتی میاننده در. ولو اکمال ایلمه مش اولسون، طبع اولونسه بوبابده چوق ایشه یارار.. (ف) حرفه قدر کلن کوچک لغت کی..

.*

(پول بورژه) یه: — «پکی، بعضی محررلر بویکی طرز تحریرده ده، یعنی هم حکایه ده، هم تیاتروده موفق اولیورلر.

بوکا دلیل شودرکه هیچ بر محلل، مشرح (هاملت) دن دها
 متموج بر روح تصویر اتمه دی . هیچ بر حکایه نویس اخلاق
 وعادات (مولیهر) ك (بورژوا ژانسیون) — کبارذات — نندن
 دها جاذبه دار بر لوحه اورتایه قومادی .

(توله) نك — شرابده حقیقت — ی ، (دمانك) — ده می
 موند — ی ده بویله در . (تارتوف) (قوزین بت) ه، (فیعارو) ده
 (سائشوپانسا) یه بدلدرد . شممدی یالکز شو جهب واردرکه
 بالفرض (شکسپیر، مولیهر، بومارشه، دوما، توله) بوموضوعلری
 حکایه صورتنده قلمه آلایدیلرینه بو درجه موفق اولابیلیر -
 لر میدی ؟ .. ظنمجه اولامازلردی .

(هاملت) قدر کوزل بر تیاترو کورمه دم .. بو اثر بوسنه
 فرانسر تیاتروسنده کرات ایله موقع تماشایه قونولدی .. حالاده
 قونیلیور . او یونجیلردن مشهور (مونه سوللی) بو او یونده اوج
 اعلا ی صنعته واصل اولیور . ینه کچن قیش (اوده ئون) ده
 (اوتللو) یی تماشا ایتدم . او منظره ایله خاطرهم حالاشاد و حزیندر .
 شاد و حزین ! غریب کورونمه سون .. بو اثر، بو تماشا هم مبهیج،
 هم مبکی در . ایشته بویله منظره لردن سو کره (شکسپیر) نهدر،
 نه دهاء در آ کلاشیلیور .. یوقسه معهود یارم یامالاق ترجمه لر
 حقیقته پرده در .. آینه دکل .. (تارتوف) — زیانك
 انجامی — دییه لسانمزه ترجمه اولومش .. مترجمك قدرت کلیه
 ادبیه سنه رغماً بو ترجمه خوشه کیتمه یور . چونکه منظومدر ،

بيوك بر رسامی كلسه ده حيرت آزا بر مهارت، بر قوت ايله شايان
عبرت، سفلی، سفیل فقط جاذبه دار، او قدر كه آرا ده صوری ،
لفظی بر ضدیت اولماسه علوی ديه جكم كليور .. حاصلی بويله
بر منظره يی مبدعانه تصوير ايتسه، او كمزه بر لوحه قدرت قويسه
بو اثره، بو بديعه يه باشمی چویره جكز . بويله اولورسه آرتق هيچ
شبهه يوق مواد متعنه ايله اوغراشيور ديه علم كيميایي ده آفوروز
ايتلی، طوپراقدن آلتون ياقمق صنع دلاراسنه ! قويلدینی اچون
سيمیایه دونملی يز .. خاير، خاير تلويثات بويله اولماز .. ملوئدن
مقصد بودكلدر .. ادبیاتده، صنایعده، حتی هر شسیده الك بيوك
تلويث فقدان مهارت، عدم فائده، قوفلق، بوشلق، بيهوده لك ،
ياوه كولقدر . ايسته بونلردن توقي ايتلی ..

* *

(پول بورزه) بالاده کی تفصیلاتی ویردکدن صوکره
کیندیسنه شو سوآلی صورديلر : او حالده فکریکز ندر . بو
ایکی نوع طرز تحریردن بری دیکرینه، ظنکزجه، مرجحمیدر «
جواب آتی بی آلدیلر :

« — خاير، اصلا .. بنجه بونلر ایکی چشید اصول سعی
وفکر در که بر برینه غایت کوچ مزج اولونور . بر محرر غرامیاتک
کنهی، اخلاق وعاداتک اساسی ، اوصافک رنک وشکلنی حکایه
ایله اولدینی قدر تیا تروده اظهار ایده مز دیمک مناسبتر اولور .

بونلرک سورت تشکنه، نظرده ایجه تعینه وقف ایلر . ایشته بواوچ نوع حکایه ده ایوک مسئله حکم زمانی اظهار ایچون تصاویری تکثیر اتمک، اوافق اوقاق تفصیلات حقیقه نی اوست اوسته بیغمق، حاصلی تیاترونکنه بوسبتون مغایر بر صورتده اجاله خامه اتمکدر . چونکه صحنه تماشاده اک زیاده وقعه ، وحدت، سادگی واختصار کرکدر .

(بورژه) نک کوستردیکی شودلیل نه قدر صحیحدر . بونکچون بزجه اک قولای بر تجربه (لادام اوقاملیا) ابه (فقیر دلیقانلینک حکایه سی) نی بر حکایه شکنده، برده تیاترو صورتنده معاینه ایله مکدر . فرق اوساعت میدانه چیقار . بالاده ذکری کچن حکایه لردن (قرمزی و سیاه) — استاندال — ک بر اثر مشهوریدر . (آدولف) ایسه ابتدای عصرک رجال سیاسیونندن (بنژامن قونستان) کدرکه عادتا بر نمونه صیره سنه کیرمش انفس آتاردر . مثلاً (پول وویرژینی)، (مانون لسقو)، شاتوبریاندن (رهنه)، کوته دن (ورتر)، بایروندن (چایلد هارولد)، ژورژ ساندن (اندره) وسائره کبی .

(مادام بوواری) پی قارئلریمز ایجه طانیلر . چونکه ادبیات حقیقه درسارنده اوزون اوزادییه تشریح ایله دک . (آسسوموار) ه کلنجه (روغون ماقار) مؤلفک بو محصول نقیسنی اییدن انییه مدح ایده حکم اما قورقیورم .. چونکه بو نوع آثار کزیدهیه بر «ملوت» قولی طاقلیور .. زمانک اک

اوصورتله دوشونه مز. حتی طوعریدن طوغری یه تیاترو مؤلفاتی بيله وجوده کتیرمهک بحق موفق اوله ماز. نهدن بویه اولیور؟ ..
 اولاً (بالزاق) ك قطعياً فهم و تعیین ایتدیئی صورتده اصول حکایه، صنعت حکایه — ذاتاً هممز بو طریق تعقیب ایدیورز هرشیدن اول تحریر اسباب اوزرینه موضوعدر. حکایه نویس زمانی ك زیاده علاقه دار ایدن مسئله بوسیلرک میدان وضوخه وضعیدر. بر ابتلا، بر غرام، بر عشق، بر محبت نهدرلو تأثیرات ایله بیویور، اخلاق ناصل تعدیلاته اوغرایور؛ بو تفصیلاتك دیزی، دیزی ارانه سیدر.

بالخاصه تحلیل و تشریح میل ایدن حکایه لرده — مثلاً (قرمزى و سیاه) ایله (آدولف) ده — حکایه نویس فکرك ایپلرینی برر برر چوزر، شخص وقعه دیزینك تا نهایتده کلیر يك طوغری اولمایه رق (طبیعی) دینیلن، حقیقه تصویر عادات و اخلاقدن عبارت بولسان حکایه لرده ایسه — بونلرکده اك نفیسی، (مادام بواری) ایله (آسسوموار) در — مقصد وراثتک تأثیری ایله طرز معیشت و حیاتك القا آتته اطلاعدر، محرر بوخصوصی تصویر ایله اوغراشیر. فعل، وقعه درجه نانیده کلیر. او قدرکه بعضاً حکایه سنی عاداتا الواح عادات و اخلاق درجه سنه تنزیل ایچون حکایه نویس وقایعی تقلیل و تحفیف ایلر. بعضاًده خصیلت و طبیعت ارانه ایدن حکایه لرده مؤلف افراد بشردن نمونه لر، استثنا لر تصویر ایدرکه قلمنی اك زیاده

حکایه - تیاترو

بر ادیب هم حکایه نوبس، هم تیاترو مؤلفی اوله بیلیرمی
 (پول بورژه) نک (برسرگذشت فجیع)، (قوزموپولیس)
 حکایه لری اخیراً محررین مختلفه طرفندن تیاتروییه تحویل اولوندی.
 بو قیش (ژیمناز) ده موقع تماشایه قونولمق اوزره در . نیچون
 مؤلف، بو اثرلری بالذاب تیاتروییه تحویل ایتمه دی، یا خود او یله
 یازمادی؟ .. ایشته محافل ادبیه ده مدار قیل وقال بو بحددر .
 بر مباحثه آلتدن آله تا (بورژه) نک قولانته قدر کیدر،
 اوده جواب آتی پی ویریرکه قیمت ادبیه سنه بناء عینیه نقل
 ایدلدی :

« چونکه او یله یا بمق المدن کلزدی . برایکی استنادن صرف
 نظر حکایه اصولته ، تعلیمنه آلیشمش محرر بر اثری تیاترو
 (درام) شکنه تحویل ایده مز، یعنی موضوعی برایکنجی دفعه

اقشام اوستی ده بر علم ، برفن ایله ، بر تشریح ، بر کیمیا ایله
 اوغراشمقندن ایسه توحید مشغله وامل قیلمغی شوایله بویله
 مرجح کورمکه باشلارلر. اووقت، اووقت، ای مخابر حقیر، ای
 ناقل ناچیز سنکده امکک بوشه کیشمه مش اولورکه اوزک کبی
 اورتا، محدود، فقط مقبول، موافق بر امید، بر هدف، بر ادعا
 کوزله ینلره بوندن صاف سعادت اولماز . .

اویانی آله‌یدی ناقدر فریح ، فخور یوریردی ، منزل مقصوده
نه کوزل ایرردی ! نجھ (سیدئتساح) ه باقیلیرسه حکایه نویسلیکی
ترجیح ایتلی ایدی .. کیم بیلیر ، بلکه عمری وفا ایتسه ایدی
بویله اولوردی .

بوشل شبرقی شبان ادبامزده ، شبان ادبامزک اک بیوک مزیت
ابراز ایدنلرینه عرض ایلرزم .. تأمل بیورسونلر . هانکی شاخ
عرفانده اولورسه اولسون بر صاحب استعدادیمزک تجلیسنه
مشتاقزم .. بومنظره قدر بزی متحسس قیلان ، املمزى اوقشایان
برشوق یوقدر . آه ، کوکیم اویله ایسترکه شولجئه کمالده برچوق
امواج مشکلات آراسنده زمان زمان پرتو امید صاحجه صاحجه یوزن ،
یووارلانان کنج ، کزیده ادیبلیمز ، محررلیمز ساحل امالی ،
زمین اشتهاری ، صخره بلند اعتلای بولسه لرده غریبه ، شرقه ،
بتون عالم عرفانه حکم سورسه لر سوز یوروتسه لر .. ایشه او
زمان ، نبی ، هله بنم کبی نجھ خیرخواهان امتی مسعود ، مفتخر
ایدلر .

نه ایسه ، بوتحسساندن زیاده فواید عملیه یه چالیشمق کر کدر .
بودروس ادبیه محررینمزی وادی اختصاصه آز چوق سوق
ایله مکه خدمت ایلر ، صانیرم .. شوسوزلردن ، شوملاحظه لر دن
صوکره متفکرلریمزی ، اومارم ، بردوشونجه آلیر .. صباحلین
برشفق تصویر یله ، برشعرا یله ، اوکله یه طوغری بر حکایه ترتیبیه ،

شهر بیتمز، توکنمز مطالعات صاحبی ایدی. آثار عتیقه‌یه دائر
 بویولده بر عالمدن زیاده معلومات کوستریوردی. علوم سائره
 ده ایسه بوندن اشاعی قالمایوردی. حال بویله ایکن حکایه‌دن
 برخطوه دیشاری کیمه‌دی، مقید بر اختصاصی الدن بر اقامدی،
 بر اقامدی ده بوفیضی، بوتعالی بی استحصالی ایتدی. اویله اولماییدی
 ایدمزدی. بزده کیمسه بی دارلتماق ایچون بر مرحومی مثال
 کتیره‌یم: نابی زاده ناظم‌ک شبان ادبامزک‌ک ذکیلرندن ایدی.
 واسفا اکثریتله کورلدیکی اوزره طاشقین، شاشقین بر ذکوت
 ایدی. . . عسکر، شاعر، متفنن، حکایه‌نویس، حاصلی نه‌قدر
 مسلک وارسه کافه‌سندن اولدی. . . بونلرک هر برنده وهله اولاده
 بیوک بر استعداد کوستریور و قبار یویریوردی. لکن چوق
 چکمه‌یور، سونیوردی. (هوس ایتدم) ده. . . (مینی مینی) ده
 پارلاق بر استقبال شاعرانه نشانه‌لری، مبدألری واردر.
 (منظره) ده‌کی فنی مقاله‌لر علمه، عالمکه دوغری طولو
 بر دیزکیندر. (کیما) تألیفی ده بویله‌در. . . (سینه تسامح)
 حکایه نویسلکه بلندانه بر باشلانغچدر. . . انتقادلر، مناقشه‌لرده
 بووجه ایله‌در. . . ارکان حربلک، عسکرلک‌ده بونلری آندیرر.
 لکن افسوس که بو حسن ابتدائیلک مرحله‌ده بوزولیویریور.
 زیرا ترازو او قدر ثقلتی چکمه‌یور. شو صاحب معرفت بودرجه
 متنوع یوکنن یا لکزرک زیاده ایشنه‌کلنی، خوشنه‌کیدنی، طبعنه

وار.. عین قلم، عین طرز، عین ادا.. بوخالطه نك اور تادن دفعی
یزده مسالك ادبیه نك بحق تقریر یه ، تعین یه اولور که بودر سلك
بو خصوصه معاوتتی اولسه کر کدر .

بوندن ماعدا محرر لر یزک، طرز تحریر یزک، حاصلی ادبیات مزک
بیوک بر نقصانی ده خصوصیتک ، اختصاصک فقدانیدر . هر
صاحب قلم مزمان هر تلدن چالار . شاعر اولور ، حکایه نویس
اولور ، متفن اولور ، مقصد اولور ، نهدر لو مسلك علم وافکار
وارسه همان جمله سندن اولور .. حتی بعضیلری بونلره ضمیمه
طیب بولونور . بوسوک سوزدن مقصد مسلك ادب وشاعریته
جدا مزیت کوسترن بر ایکی ، باخصوص بر ادیب نور سمره قوف
قوری بر اعتراض دکل .. فقط زمانمز اختصاصه بوقدر اهمیت
ویریور . طبك هر شعبه سنه برداهینک بیه عمری ، استعدادی
کفایت ایتمه یورکن شوعمومیتمز ، شوابتلامز جائز میدر؟ ضعف
ترقیمز بادی اولمازمی؟ بودر سلرده کوزدن کچیردیکمز محرر لردن
بالفرض (له قونت ده لیل) دائره شاعریتن خارجه چیقسه ،
فنی مقاله لر یازسه ، حکایه لر ترتیب ایتمه ایدی بورتبه بلندکالی
بوله بیلیر میدی ؟ بوله مازدی .. ذکا ، دهاء انقسام ایدر ، تزلزل
ایلردی . بر شعبه ده بیوک بر محرر یرینه ، بر چوق شعبه لرده
اوافق اوافق محرر لر میدانه کلیردی ، اثر لر هپ ایکنجی ، حتی
اوپننجی درجه ده اولوردی . کذا (فلور) ، بو حکا په نویس

دها غریبی بونلری ایجه توصیف و تعریف ایده مه دیکمزدن
 جدیده قدیم، قدیمه جدید، خیاله حقیقت، حقیقته خیال دییورز.
 بر کون ناجی افندی مرحومه دایانامادم، شویله سویله دمدمی :
 « بر غزل یازیور سکز، اوزرینه یا : کیم حیرتده دکل ؟ یا
 مفتخر بنمیم معانیمی، یا اعتلاکبی بر عنوان قویورسکز. طرز
 جدید اولیو، عین غزله بویله بر نام طاسا ازسه کز طرز قدیم
 اولیورییور. منظومه لرده کذا بویله در .. شعرای قدیمه نک
 مثنویلریله طردیه لریله، مزدوج لریله سزک قوزیلر، نئیلر،
 ساقییه خطابلر همان بر دکلی ؟ « معم خلوص فکریمی بیلدیکی
 ایچون بکا حق ویریدی. فی الحقیقه ادبیات جدیده ایله قدیمه
 آراسنده بویله سطحی، بایانغی فرقلردن ایسه بیوک برادیجسزک
 اورتایه قویدینغی (سن) ایله (سز) فرقی دها معنیداردر .
 اوت : (سن) ایله (سز) آراسنده نه فرقی وارسه ادبیات
 جدیده ایله قدیمه آراسنده اوفرقت واردر، دینلدیکی زمان هیچ
 اولمازسه خوش بر نکته میدانه قونورکه بوتده بر روح مکنوز
 اوله بیلیر ..

ینه بو قیلدن اولمق اوزره حکایه نویس یکانه مزک (تعفف)
 ی اخیراً نشر ایدلدیکی وقت هر طرفدن حقیقیون طرزنده یازلمش
 بر اثر، بر اثر حقیقی دییه رفع صوت اولوندی. فسبحان الله!!
 ایشته استادک سائر آثاری: بونکله اونلرک آراسنده نه فرقی

ایچون ایسه موجدلك، استادلق ایستره. اولاً بو خدمتده دوام ایتملی، ایتملی ده وظیفه یه اویله اقتدار، استحقاق کسب ایله ملی..»
دیه بیلیرم که جوابم پک ده ناصواب اولماز .

حاصلی بو بر تجربه درکه بر طرفدن بنی ادبیاتمزی ده بویولده مطالعه و تدقیقه آلیشیدیریر، دیگر جهندن، کیم بیلیر، بلکه مطبوعاتمزده مسعود بر جریان تشکیل ایلر.. (لارومه)، و یقتور هوغودن بدءایله (فلوبر)، (فیدو)، (آلکساندر دوما) یه قدر بردیزی محرری، ایشته کوردک، ناصل مؤاخذه و معاینه ایلادی ایسه بزده کوچک، بیوک ادیبلریمز ایچون، امید بویا، ممکندر، بویله پامغه باشلارز. برده بالفرض حکایه نویسدک دأر ادبیات غریبه دن استنباط ایله دیکمز قواعد جیده و مقبوله یه دأر قلم یوروتن محررلریمز، متفکریمز، مقدرلریمز چوغالسه، یازیلریمز هپ بویولده یازلسه فامی اولور؟ ماضی یه، حاله عاند حکایه لریمز، حکایه نویسلریمز بووجه ایله تصنیف ایلدسه، کوزدن کچیرلسه کوزل اولمازمی؟ زنه ار بو سوزلردن شو فیوضاته بو صحیفه لر مصدردر، مصدر اوله بیلیرکی بر معنی استخراج اولونماسون . حاشا، بونکچون باشقه، مستثنی، عالی مساعی ایستره.. بو قارلامه لر اولسه اولسه بوزمینده بر خاطرده، بر نشانه در .

فکرکجه ادبیاتمزده ک زیاده کوزه چارپان قصور قار غاشالقدر . ماضی یی، حالی، حتی مستقبلی بر برینه قاریشد- رییورز.. خیالی، حقیقتی، طبیعتی یکدیگرینه مزج ایله یورز..

آدیدر که حکایه نك باشلیجه اشخاصندندر.. اصل مشکوکنه رغماً بیوک، ماهر بر صنعتکار اولیور. کوزل بر قیزله ازدواج ایدیور. بوقیز بحسب التریبه قوجه سنی آلداتیور، آشفته لکه قالدیشیور. بر چوق فجایعدن، کشمکشدن صوکره حریف قادینی اولدیر بیور.. موضوع، تصویر، تحلیل، تدقیق هپ مخصوصات حقیقیه دندر. حکایه بر اثر حقیقیدر.

نهایت ادبیات حقیقیه شویله بر خلاصه کوزدن کچیر یله رك بومسلکک موجدلرندن (استاندال) ایله (بالزاق) ه دائر بعض ملاحظه لر در میان ایدیلیور.. ایشته حکایه نقطه نظرندن ده بوفضله خاتمه ویریلیور. فقط بوزبده او یله مفصل شرح اولونیور که اون ایکی درس، یعنی بر بوقدر جلد طوتیور. طیبی بونلری ده کورمک، بیلمک فائده دن خالی اولماز اما ایچمده بر جهندن بر قورقو طوغدی.. ذاتاً ادبیات غربیه یه چوق دوکولدی کمزه اعتراض ایدنلر وار.. اوتهدن بری کلسه ده: «انصاف! هانکی ادیمزه هانکی حکایه نویسمزه مطبوعا تمزده بالفرض (فلور) ه وقف ایتدی ککز قدر مباحث وقف اولوندی. ادبیاتمک هانکی قسمی بویله تشریح، تعریف ایدلدی. نه اولور: بزه آزیجق ده بزدن بحث ایدی ککز.. ادبامزی طانیتککز، ادبمزی آکلاتیککز» دیسه بلکه بر مدت بنی متحیر ایدر.. انجق بر پارچه دوشوندکن صوکره: «آبول، کورمیور میسک، بو صحیفه لرده بکا دوشن خدمت، ناقلاکدن، تلمیذلکدن عبارتدر. سنک دیدیکک وظیفه

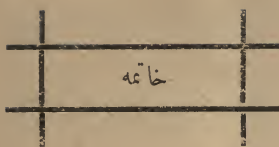
بو تاتراتی کوسترن پارچه پارچه صحیفه لر عادتاً آتش پوسکوریور .
 هایدی بر قوجه زوجه سنی بر معاشتمدن ، بریابانجیدن قیصقانسون . .
 فقط بر معاشق معاشقه سنی قوجه سندن قیصقائمق خیاله بیله گلز که
 ساحه حقیقتده بر طوتسون . . مع مافیه (فانی) یی او قویانلردن
 بوسر گذشت فجیعک حقیقتنه قائل اولمایانلر نادر کیدر . بو اثر
 زماننده همان (مادام بوواری) کبی ولوله یی موجب اولیور . .
 ایکنجی درجده بر حکایه نویسی ایچبه شهرت شعار قیلیور . (فیدو)
 ادیبه شهیره (ژورژ سان) ک ندیملری صیره سنه کچور .
 (فیدو) دن سو کره حکایه نقطه نظرندن (آلكساندر
 دومافیس) ه نقل کلام ایدیلیور . . بو ائزاده حکایه ایله تیاترو
 آراسنده بر مقایسه یاییور . . بر حکایه نویس تیاترو محرری
 اوله بیایرمی؟ مثلاً (آلكساندر دومافیس) ، (اوقتاوفوییه) کبی . .
 اخیراً بو بحثه دائر ادیب مشهور (بورژه) نک بعض اقوالی اله
 کچدی . . بودر سه لاحقه اولارق شو صحیفه لره مفسراً علاوه
 ایله یورم .

(آلكساندر دومافیس) هم حکایه نویسدر ، هم تیاترو
 مؤلفیدر . هر ایکی جهتجه ده ادبای حقیقیونک سرفرازاننددر .
 بودر سلرده حکایه نویس اولمق ملاسه سیله مدار بحث ایدیلیور ،
 (قله مانسوایشی) نامنده کی معروف بر اثری تدقیقندن کچیریلیور ،
 حقیقیونه ، ادبیات حقیقیه یه مخصوص اوصافک ، مزایانک همان
 کافه سی بو کتابده بولونیور : (قله مانسو) بر ولد غیر مشرو عک

حقیقته ازلدن قائل اولاندردنر .. ادبیاتمیزک تکملنه ، توسعنه ، کالنه ، اقبالنه خدمت ایچون بو طریق طوتدق ، یولمز صوابمیدر ؟ شو ثمره لردن آ کلارز .

تفاخره حمل اولونما سون ، یالکز شو جهتی اعتراف ایتمی یزکه بویله بر تجربه یه محتاج ایدک ..

ادبیات حقیقه درس لری کاملاً یکرمی دردی بولیور ..
 المزده قالان دیگر اون ایکیسی ایسه (فلور) ی بتون بتونه
 آ کلاتیور .. بومؤلفک آ نازندن (سالامبو) حکایه سنی .. (اوچ
 حکایه) پی ، (تربیه حسیه) پی ، (سنت انطوانک تمایلی) پی ،
 (بو وارنه بکوشه) پی ، (مخبرات) ی بر تفصیل تحلیل ایله یور .
 بو اثر لر نه در کرده در ؟ ناصل یازلدی ؟ ادبیاته نه خدمت ایتدی ؟
 فرانسه ده ادب بونلردن اول نه ایدی ؟ صوکره نه اولدی ؟
 کوستریور . بو صیره ده بر چوق جدی قواعد ادبیه دن دم
 اوریور . بالخاصه حکایه نویسلکه دائر بعض دستور لر میدانه
 قویور . ایشته (فلور) بختی بویله جه بیتیره رک بودورک ایکنجی
 درجه حکایه نویسلردن برینه ، (ارنست فیدو) یه نقل مقال
 ایله یور . (فیدو) نک بر اثر نفیسی وار : (فانی) که ادبیات حقیقه ده
 بیوک بریر طوتیور . بو حکایه نک موضوعی غایت بسیط : بر حریف
 بر قادینه عاشق اولیور . اثر بومعاشقه نک توصیفندن عبارتدر ..
 فقط وقعیه ، تصویره شدت ، جاذبه ویرن شو که معاشق معاشقه سنی
 قوجه سندن قیصقانغه باشلا یور . . بو حساله عذاب چکیور .

خاتمه

(لارومه) نك ادبيات حقيقه درسلى شمديك بومقاله
ايه ختامه ايريور ..

بو استاد، (فلور) ي اوزون اوزاديه آكلاتدن صوكره
ديكر بر ايكي مؤلفه كچدى .. بونلري حكايه نقطه نظرندن
وصف ايلهدى .. (فلور) ه عائد مطالعاتدن بر قسمنى كچن
درسلرده نقل ايتدك .. قسم آخر واعظمى صوك مؤلفلره
عائد مباحث ايله برابر محفوظاتمزدندر .. همان شواون ايكي درس
قدر بر كتاب تشكيل ايدن بو محفوظاتك نشرينى آتیه تعليق
ايدیورز ..

معرفت التفاته تابعدر

مشتریسز متاع ضایعدر

فحواسنجه بوجلد رغبت عامه یه مظهر اولورسه بووادیده دوام
ايدرز . يوقسه صوصارز .

بر یرده که یوق نغمه کی تقدیر ایدم جک کوش
تضییع نفس ایله مه تبدیل مقام ایت

حقیقه ده بو حکایه به نامنی ویرن تلمیذ بدبخته اوزاق ، یقین
 مشابه اشخاص اولماسون « دیوردی . قابلمی ؟ تلمیذک استادی
 (سیقست) زمانک بیوک بر فیلسوفنی آندیرمایورمی ؟ عین
 فلسفه یی تعقیب ایله میورمی ؟ اوح ، بویله حکایه به جهان فدا
 اولسون ، نه قدر حقائق علمیه ایله مالامال .. انسان هر سطرندن
 بر حکمت ، بر حقیقت آلیور ، مثلاً اراده جزئیه ایچون مرام
 ایچون فلسفه حاضر نك اک صوک حکمنه ، قرارینه تصادف
 ایله یور: مرام قوری بروهمدن ، بر خیالدن عبارتدر: « هر فعل
 آنجق بر جمعاً یکوندر . بر فعلک سربستینسی ، مختاریتی ادعا یتمک
 بر یکونده جمع اولونان عددلردن زیاده مقدار واردیمکدر که بو ادعا
 علم حسابجه ناصل جلی بر خطا ایسه علم منافع الروحجه ده اوله در »
 مرامه دائر بر شو تدقیقات علمیه به ، برده اوته کی یاوان
 سوزلرد باثلی ده بو ایکی حکایه نویس آراسنده کی فرق عظیمی
 کورملی .. بونکله برابر ظن ایدر میسکزر که قلبه ، روحده
 (بورژه) نك حکایه لری (اونه) نک کیلردن ده آازیر طوتسون
 بالعکس ، بر یکیلر بر بالون کی بعض حسیاتی قبارتیر اما بو حال
 چوق دوام اینمز . جوهر توکنیر ، اوحسلر سوتر . بورژه ایسه
 بونلره اوله بر خاصه ، بر چاشنی ، بررنک ویرر که الانهایه دوام
 ایلر . حاصلی ، فکرجه بویولده تعدیل حرکت ایله ملی یز . مقصد
 بر تربیه فکریه ایسه بویله بیوک محرر لری ، متفکر لری طانیملی ،
 طانیتملی یز . تاکه مطلوب حصوله کلسون .

پارس : ۱۶ تموز ۱۸۹۶

ایدیورلر . شبهه ایتمه ییکز نیجه قادینلر لطیف قادینلر واردرکه بویله شیلری کوزل بولورلر، مطالعه سهیله کریان اولورلر . بو اصحاب رقتی مؤاخذه ایتتم، بالعکس صفوت و بکر طبعلرینی خوش کوریرم . فکر زو کوردلرینه ده بر بدیعه امل مقتضی دکمیدر : بربر دکانلرینک جاملرنده عرض اولونان بالوموندن صورتلر مکتب چوجقلرینک خیالات شاعرانه سنی تحریک ایله میورمی؛ (ژورژاونه) نک حکایه لری ده مرتبه ادبیه جه ، او بالوموندن تداویر مرتبه حقیقه و ماده جه نه ایسه طبق او یله در . . » خاتمه

§

ایشته (ژورژاونه) ، ایشه ادبیاتمزی ، ساحه حکایاتمزی سنه لرجه اشغال ایدن حکایه نویس داهینک ماهیتی ، ایشه قرو و امور قادینلرینک ، دمیرخانه مدیرلرینک ، مراملرک اصلی ، اساسی ! (ژول لومتر) کبی برایکی منقد شهیره دها باقلسه دها آجی ، دها سرد انتقادلره تصادف اولونیور . بو حقیقت آوروپا جه آکلاشدی . آرتق بو مؤلف همان اونودلدی کبی . مرامدن بحث ایدیوردق . بیلمم بو ترجمه طوغریمیدر؟ « مرام » کبی بیوک بر بحث فسفه یی (بورژده) نک « تلمیند » نده کورملی ، او قوملی ایشه حکایه بویله اولور بویله یازیلیر ، علمدن بویله استفاده اتدیلیر . (بورژده) بووقمه یی تصویر و تصور ایتدکن سوکره خارجه بر انعکاس حقیقیسی کورولدی (شامیئر) جنایتی میدانه کلدی . حال بوکه مؤلف مقدمه اثرده : « ایسترم که حیات

و تمیزله خاکه سرلدی ، ذاناً حیاتی ده اویله کدران ایتشدی . «
(ص : ۴۱۶)

بودرجه صاحب تمیز برقهرمانک یانی باشنده (اونه) لطیف
مهین ، قلبی سرمرکبی بر انکلیز قیزی (لهدی دیبانا) تصور
ایدرك تلذذ ایله یور . « صاحب لری صاری ایدی . آلتون بر توغ
کبی یار لایوردی . » (ص : ۹۳) « چلیک کبی سرد ، پارلاق ،
ماوی کوزلرینک شعشه سنه » مقاومت اولنه مایوردی (ص :
۳۴۵) . « قامت بلند و موزونی لباس شهلوندانه سنده جلوه نمای
هواوهوس اولیوردی . » (ص : ۲۵۳) . (لهدی دیبانا) نک
رقیبی — نه ضدیت غریبه ! — (امیلی اده بول) درکه ذکی ،
مشفق ، مستهزی ، عالی جناب بر قانبور .. « طبیعتک بودرجه
مدخولیت و محرومیتنه اوغرایان بوقیز فکرینک تعالی مشعشعیله
وجودینک تنزل سفلیسنی تلافی ایدرکبی کورونیوردی » (ص :
۱۱) آکلایور میسکز شمدی ؟ حزنمه ، استکرا همه باعث نه در ؟
طبیعیونک اورقیتی پرده بیرونلغی ، قابالغی ، حتی زوالیونک اومبهم
قاریشیققلغی حاصلی هب شو بر باد سطحیلکه مرجح دکلی ؟

بو یازی دو کونتیلری ، بیلورم ، بیکلرجه قاره بولیور .
(مرام) نیجه اشخاصک باعث نشاطی اوله جقدر . بوجهت شایان
ملاحظه در . انسان کندی کندینه صوریور : هم نفرت ، هم ده
شطارتبه بسط ایده کلدبکم شو مردار یاوه لر نه درلو اسرار ایله
بر چوق معصومانه قفالرده روحپرور ، مؤثر بر شعره انقلاب

— بو محبتہ سزاوار اولو ایچون نہ بپدی ؟

دیہ متأثرانہ باغیزدی .

— ضعیفدر ، محتاج مدافعہدر .

— آچا قدر ، سفیہدر دیکنز .

— اویلہ اولسون ، بن اوکا شجاعت ، فضیلت یرینہ کچرم .

— کندینہ فائق بولونجه سزہ عداوت ایتمکہ باشلار .

— خیر ایچون دنیاہ کلدم . بلاشکایت صبر و تحمل ایدرم .

— ظن ایدرمیسکنز کہ سزی براقیرمده بویله فدای نفسہ

قدر کیدرسکنز .

— نہ حق ایلہ مداخلہ ایدہ جکسکنز ؟ . (ص : ۲۱۳) «

بوصیق ، بو عجلہ مکملہ متصافین ایچون (قورنی) دن بر

صحیفہدر . نہ ایسہ دوام ایدم . (همان) ک بویله مغرورانہ مقاومت

ایتدیکی (قلم مان طوزییا) ده اک رقیق بر غنجه اصالتدر . « قیافتندہ

کزیدہ بر سادکی واردی کہ بر علامت قاطبہ تمیز یرینہ کچوردی »

(ص : ۱۱) « اون بشنجی عصرده اولایدی ، او محتشم سپاہیلردن

معدود اولوردی .. » (ص : ۱۲) « اونکہ شہہ یوق ، برقادینک

اقبالی بالاتر ، مسعود ، محسود اولور » (ص : ۲۰۱) « مصافحہ سی

حار ایدی ، لرزہ آور ایدی » (ص : ۱۸۷) « وجهی صاپ صاری

واسمر » (نہ تخف) « بر حسن محرقانہ ایلہ لمعہ فشان ایدی »

(ص : ۳۶۲) . طوغری ، جدی فقط مدہش بر مبارزده قلبندن

اورلیدی . اولدی . بعد الوتہ ینہ ازلدن کوزل کورینیوردی . « وقار

ترشح ايله يوردى « نه بيسود ، نه ساخته سوز ، كوزل قماشلىرى سومكده اصالت يوق . اصلك مدارتميزى اوزون ، ارثى براعتياد آمرانه و حاكمانه ايدى . رقيق ، لطيف تماسلردن خوشلانمغه كلنجه بونده اورتا صنفدن برقادين ايله براصيله مساويدر . لکن سوزآ كلاتمق ممكن اولمادينى بيلندكن صوكره هيچ مباحثه يه حاجت قالماز ، تنقيدى شويله برطرفه براقهلم ، ساده معروضات ايله اکتفا ايدلم ، محاکمى قارئین يوروتسون .

فطرت اصیلانه « سنى بوبله اشياى رقيقه يه دائر ميليله افشا ایدن بو (هلن) مرامك اشخاصندن اك مهميدر ، علويدر ، نجبيدر . ايكي آدمك بردن محبوبيدر . بونلرك برى « ازلدن كوزل » ايسه ده (هلن) سوق علوجناب ايله اوبرينى ترجيح ايله يور : « طوزيا : (قله مان طوزيا ، ازلدن كوزل ديديكمز آدم) . — هايدى ، طوغرى سويله بيكز ، باقالم . بكا قارشى اعترافه جسارت ايدم يورميسكز ؟ نه يه صلاحلا يورسكز . او آدمى سويورسكز .

ديدى . بو اعدان ، بو ستمدن مادموازل (غراويل) — فقير اما اصيلدر — برتاثر حس ايتدى . (طوزيا) يى نظريله استخفاق ايدر كدن :

— حقيقتى بيلمكى ايسته يورسكز ، اعلا ، ايسته مطمئن اولكز : اوت سويورم .

جوانى ويردى . (قله مان) :

مشکله در که انکلیزلر بوکا (اسنویزم) دییورلر. (اونه) بوخاصه یی دهاء مرتبه سنه اصعاد ایتمشدر. اونکچون بوسیاره نك هر جهتی قاپلایان میلیونلرجه ارباب تصلف آراسنده بر بدیعه در .

حیاته دائر بالجمله تصوراتی لطافت، صفوت، سادکی دشمنی بیوک بر صاحب تصلفك تفکراتنه بکزرر . متصلفدر : اولاً سوزلرنده دائماً سوسه ، دبدبه یه قابا برعلاقه ، بر میل بولندیغی ایچون، مثلاً (مرام) ده اولدیغی کبی: « بر فایطون (بوراسی دانقلا) سوقاغندن اینیوردی که آتلی لطیف لطیف ایلغار کیدیوردی. » دیر، یاخود « باصاء ماقلری طاشدن واوزری مزین بر خالی ایله مستور بر مردیوان » دن بزى یوقاری چیقاریر. یا که « الکتریک ضیاسیله بهشتانه تنویر ایدلمش برقوناغك صفة سندن » ایچری صوقار . اوراده « رائحه از هاردن ، ریخ روانخش نسواندن متولد بر هوای هشر با » تنفس ایلرز .

یوزباشی (بوریدان): « بونلر بیوک خاملر ، پك بیوک خاملر در » دییه باغیر نجه انسان رفق ایله، تسامحه کولیور. بوقوی البنیه، بو ساده ، بوتشنه مکتبلی یه پرنسس لرك القا ایتدیکی حیرت ومفتونیت او قدر مزعج کله یور . فقط (اونه) بارونلری ، دوشسلر بزه عرض ایدرکن او یله اطوار طاقینیور که بونکله قلبه وجع ویریور . شوبسیط عباره یی اوفککیه ، حدته دوشمه دن او قویا مایورم: « (هلن) بوقاش بدیعه طوقونمقدن بر ذوق خفی دیویوردی، طبیعت اصیلانه سی اشیای رقیقه یه عائد بو ابتلانندن

بونکچون (مرام) ی او قومامغه غرم ایتمدی . فقط قدر بویله حکم ایتمه مش ..

مرامی او قودم، اول امرده پک مایوس اولدم. بوکشابده بر صحیفه، بر سطر، بر کله، بر هجا یوق که بنی دلکیر. دلخون، متالم قیلماسون. حد تمدن عادتا آغلامق ایسته یوردم، هنوز بودرجه فنا بر کتاب او قومادمدی. بو حال نظر مده اترك قیمتی آرتیردی که یاواش یاواش بر نوع حیرته منقلب اولدی. (ژورژاونه) شو بر باد وادیده حقیقه خارق العاده! نه آهنگ، نه روش که بر نوع کالدن نمونه نمادر. بوکا دهاء دیر لر دهاء! یالان سویله مه یورم، بو قدرته، بومزیته، بوسخره باقکز که نه یه طوقونسه حزین بر صورتده عادیلش دیر یور، در حال کولونج، قوف اولیور. خوارق طبیعت و بشریت، احتشام سما، لطافت نسوان، خزان فن، سرائر لطیفه ارواح، خلاصه حیاتک شطارت و قدسیتنه باعث نه وارسه فکرندن کچر کچمز قلبی دلرجه سنه عامیانه لشیور. ایشته بوذات بویله کوریور، بویله حس اییدیور. بونکله برابرده یاشامقدن ذوق آلیور، آکلاشلامعما! بکا اکز یاده حیرت و یرن شویتمز، توکنمز مسخره لقلرک طاتسز لغیدر. مؤلف بونلرله یاشایور، بونلرله طبیعی دوشوب قالقیور .

(ژورژاونه) ایچون بر باد دیدم. نه مداهم! حقیقتده عادی دیمک لازمدر .

محرر لکجه اعلا بر متصلقدر . تصالف بر نوع بلاهت

وظیفه می بویله بیلیرم. ایمدی مادام که (ژورژاونه) بی بر مؤلف حکایات، بر حکایه نویس اوله رق تقدیر و محاکمه ایتمک لازمدر، سکونت روح و صفوت وجدان ایله عرض ایدرم که فن و صنعت نقطه نظرندن بو ذات شو خصوصجه ادنادنده چوق آشاغیدر.

کچن قیش (ژورژاونه) یه تقدیم ایدمک شرفنه مظهر اولدم. بالجمله مقربینی کبی بنده قناعت کتیردم: غایت نازک، تربیه لی بر آدم، پک لطیف بر شیوه، بر طرز ایله اداره کلام ایدیور، بکا مونس کوروندی. بعض اقوال و افعالی موجب شرفدر، حرمتی تحریک ایتدی. فقط بو محررک کتابلری قدر خوشمه کیمه ین آثاره تصادف ایتدم. تصوراتی قدر مزعج، اسلوبی کبی لطافتسز جهانده بر شی کورمه دم. اعتراف ایدرم، شمدی یه قدر اثرلرینی ده پک آزا قودم. عالمی استیعاب ایدن حکایه لرینی همان طانیمایور کبی ایدم. بونلره قارشی ایچمده امین و خفی بر نفرت واردی. بو کتابلرک بکا کوره اولمادینی حس ایدیور و بو عداوتده میل قلبمه اتباع ایله یورددم. نفسمه بو اعتماد دوام ایله ییدی، خامه عمریمه قدر (اونه) دن بر سطر بیله او قومق نصیب اولمایه جق، بو تجربه مهلهکه و مشکلهده باشمه کله یه جکدی. حیاتده خوشمه کیمز چرکین نه وارسه اوندن احتراز عادتدر. روحی صیقان، بنی متأثر، دلخون ایدن بر شیئه قارشی یاشامغه مجبور اولسه م سکونت و ملامت اخلاقی غائب ایتمکدن قورقارم.

قاپطه رد ایتدی . کندیسنه غایت حرمتله شوو جهتی عرض ایله دم : پریشه بیویور . چونکه بیومک ایسته یور ، شاید ایسته مه سیدی ، کیمسه اونی بیومکه مجبور ایده مزندی . (دارلو) سوزیمی دیکله مه دی بيله . اوزماندن پری ذهنم بو خصوصجه تردد ایچنده در ، ایشته (ژورژاونه) ده نی بوشکدن قورتار مایور . مرامک سربست ، مختار اولدیغنی بلادلیل بیان ایله اکتفا ایتمه یورده نافذ ، مؤثر ، حاکم اولدیغنی ادعایه قدر وارییور . مرامک لندن نه قورتیلیر ، دیمک ایسته یور . لکن حدی آشور ، حتی (لوق) ی همان حقلی چیقارده جق درجه ده آشور . چونکه مثلا نه قدر مرام ایدرسم ایده م (اونه) کبی اثرلیمی آلتمش اوچنجی طبعه ایصال ایله بیلیرمییم ؟ نه ممکن ؟ حاصلی ، فلسفه جه (ژورژاونه) خوشمه کیمه یور .

بووادیده بکا ضعیف کورونیور . دیکر نقطه نظر دن ایسه هیچ ایدی تنقیدیمه ، تقدیریمه دوشمه سه ده ائی در . جانم شو بختی قاپامق ایچون الدن نه کلیرسه یایمق ، حتی بر شرقیه ، بر تغنی یه بيله دالمق ایسته یور . فقط مادام که (اونه) حکایه لر یازیور ، قاعده عدل و حقه توفیقاً ، بر حکایه نویس عد اولونه بیلیر ، بناء علیه بقدر الامکان تسامح و اعتدال کو ستره رکدن بوجهتی مدار بحث ایده م . بن معتدل ، مسامحه کار بر آدمم . بنی او قویانلر بیلیرلر که تنقیداتم خیر خواهانه در . اک ملایمانه بر طرز ایله اک مساعده کارانه بر صورتده بسط افکار ایتمکدن ذوق آیرم .

براسلوب ! نه مسعود، نه واضح، نه درین بر معنی : مرام، مؤلفی
(ژورژاونه)، آتمش او چنجی طبعی ! نه کوزل دوشونلمش
نه اعلا یازلمش !

طوغریسی سویله ییمی ؟ بقیه کتاب بوکا نسبه بکا عادی
کوروندی : فلسفه یقطه نظرندن (سر ژپازین) مؤلفنک بویکی
اثری تنقیده، اعتراضات متعدده اوغرایور، علمای افکار
هنوز مسئله مرامی ایسته دکاری کبی حل ایده مدیلر، قیلسوفلر
وارکه مرام هیچ بر جهته موجودکل، دیورلر، بکا، ظنمه
قالیرسه مرام هر جهته موجود اولسه، بتون حوادث کائنات
ابدی، ازلی بر مرامک نتایجندن عبارت بولونسه کرک .

(ژورژاونه) کتابنک قابنده ایکی کله ایله (لوق) ی اوپله
گوزل جرح وردایتدی امامتن ائرده بوتوقی، بومریتی محافظه
ایده مدهدی . مرامدن مقصودی نهدر ؟ بزه بیانده مساعحه
کوستردی که بو بر خطادر . کذا حیوانلرک مالک مرام اولدقلرینه
قائلیدر ؟ بو خصوصی ده بیلدیر مدهدی . نیجه حیوانلرده بزم کبی
مالک مرامدر . مرامه مالک اولماق ایچون بونلر ماکنه اولملی،
جامد اولملی . بوندن ماعدا لسان عایدده مرام نهدر ؟ انسانک
حرکت وعدم حرکتی تعیین اپدن درونی بر قوت دیمک دکلیدر ؟
حیوانلر حرکت مقتدردرلر . بناء علیه صاحب مرامدرلر .
برکون (دارلو) ایله سفرده یان یانه ایدم، نباتاته بر پارچه بخش
مرام ایتسنی بو استاد فلسفه دن رجا ایله دم . (دارلو) بورجامی

خارج ادبیات

« (ژورژاونه) نك يكي نشر ايتديكي حكايه نك غنوانی بر
 كله ده بر چوق معنایي جمع ايله یور . بو عنوان باشدن باشه بر
 فلسفه در : مرام ، ايشته بر كله كه فكره ، قلیه تأثیر ايله یور !
 مرام ، مؤلفی (ژورژاونه) ! حس اولونیور : نه بیوك محرر كه
 شبهه و تردد نه در ، بيلمه یور ! مرام ، مؤلفی (ژورژاونه) ،
 آلمش اوچنجی طبیعی ! قدرت مرامه بوندن پارلاق بر هانمی
 ولور ؟ فیلسوف (لوق) مرامك سربستیسنه قابل اولمایوری .
 فقط انك هویت بشریه یه دائر یازدیغی اثر بویله بر كونده آلمش
 اوچنجی طبیعه ایرمه دی . ايشته (لوق) م مظفرانه بر جواب
 رد ! (مرام) قطعياً بر خیال محال دكلدر ، چونكه (ژورژاونه)
 نك مرامی آلمش اوچ تمثیل ایدینك ایدی ، باقكز ، ایدیندی .
 حقیقت ! بو عنوانی تکرار علی التکرار او قود قجه مفید ، مغنیدار
 بولیورم . هیچ شبهه یوق ، (ژورژاونه) نك قلمندن چیقان
 صحیفه لرك اك كوزلی بودر . دقت بیوریکز : نه موجز ، نه متین

یازاردی، چکلرده بیوک بر آلایش ایله انجمن دانشه کیردی .
 کوزل، متین یازار . انتقاد وادیسنده کی نفوذ کلیسنندن ماعدا
 برایکی حکایه ایله بلند بر نام ادبی ده قازاندی . بودرجه صفوت
 و متانتله ادارهٔ قلم هر فرده میسر اولماز . بو یازیلرده ادبیات
 وار، فلسفه وار، لطائف وار، کوزل اولمق اوزره نه آرانسه
 وار . (ژورژاونه) یه، (مرام) ه دائر « خارج ادبیات » دییه
 بازدینی مقاله یی بروجه آتی لسانمزه نقل ایله یورز . ایشته بحث
 ایتدی کمز و ثیقۀ ادبیه بودر . (آناطول فرانس) اکثریتله
 معتدل، حلیم بر منقد ایکن عنوانندن ده آکلاشلدینی اوزره بو
 سفر شدت کوستریور . (ژورژاونه) یی ده ، آثارینی ده ،
 مرامی ده ادبیاتدن بیله خارج طوتمق ایسته یور . بنجه بونده
 یردن کوکه حتی وار ، شو بختی دقتله مطالعه بیورانلرده، شبهه
 یوق ، بکا حق ویریر لر :

يازسون، يازيلانلرده شوييه صقيه مقيله بر كوز كزديرسون .
 صوكره بونكلهده ادبياتي احيا بالجمله فضائل ومعالي يي اكتساب
 ايله مك ايستهسون .. اولماز، اصلا اولماز، چونكه : « بقدر الكد
 تكتسب المعالي » جهد ايستر، غيرت ايستر . دنيا لر قدر او قوملي
 دها آز يازملي .. كيجه يي كوندوزه قاتملي ، بوندن بشقه امل ،
 باشقه ذوق ايدينميلي .. بوييه كسب شرف ايديليز : « ومن طلب
 العلاسر اليبالي » . يوق ، بوييه اولمازده اومسلك نجيفده
 يوارلانيليرسه هيچ ، هدر ! هيچ اندر هيچ ، هدر اندر هدر :
 « ومن طلب العلامن دون كد .. اضاع العمر في طلب المحال .. »
 نره دن باشلادق ، نره يه كلدك . بووادي ادب دولاشمقله
 يتمه يوركه ... بوسوتون يولي شاش-يرماق ايچون يينه طريق
 اوله دونسهك فنا اولماز .. اوت فاطمه عليه خانم افندي (مرام) ي
 ترجمه بيوره جقلرينه يادها كوزل بر اصله رغبت ايتمليديز ،
 ياقريجه لرندن بر اثر وجوده كتيرمليديز . نيجه نفائس آثار
 واركه هنوز لسائمه نقل ايدلمه دي ، حالاده ايدلمه يور . يازيق
 دكلي كه بونلر طوروب طوروركن بوييه يوقسه متون ايله
 اوغراشلسون . بوسوزلريمه قارشي يينه هر طرفدن بر صداي
 اعتراض يوكسله كرك . فقط بوسفر المده بر سپر ، بروثقه
 ادبيه واركه بيوك بر ادبيك ، بيوك بر منقذك خامه بلاغندن
 چيقديني ايچون سوز كوتورمز . بو استاد ادب (آناطول فرانس)
 دركه بر آراق (تان) غزته سننده حيات ادبيه صحيفه لريني

مباحث علمیه دن عبارت اوله ماز، اوزمان ادبیاته ایش قالماز، علم ادبیات ایچون برواسطه در، متهادکل، ادبیات هیچ بر زمان تعریفات وتیننات علمیه ایله اوغراشماز، اوغراشیرسه ادبیات اولماز، علم اولور . برکوز یاشی نه ایمش . ناصل اولورمش، ناصل حصوله کلیر، ناصل بیترمش، تأثیرات نه دن عبارت ایمش، نه درلوا سلوب ادبی ایله یازیلیرسه یازلسون صیره سنه کوره کولونج، غریب اولور اما ادبیات اولماز، هله بویله بر مقاله ادبیه ده اصطلاحات علمیه استعمالی قدر ذوق ادبی تخریش ایدن حال یوقدر، بر شاعر تصور ایدیکزکه هوایی بو صورتله وصفه قالدیشسون ! آزوتدن قاربوندن مولدالموضه دن، مولدالماء دن بحث ایتسون، تو یلریکیز او پر مزمی ؟

بر ادیب اکمال کمال ایتلی، علمی کور ملی، تحصیلنی بیتیر ملی چونکه بو اساسه مالک اولورسه آنجق مقبول بر بدیعۀ امل ایدینه بیلیر، محصولات جدیه میدانه کتیریر . ایشته علمک وظائفی بو منتهایه وساطتدن، دلالتدن عبارتدر . شو بختی «ادبیات حقیقیه» درس لرندۀ یوروتدک . حالاده یوروتیوروز . اوزون اوزادییه تکرار ایدرسه ک موجب صداع اولور . هله ادبیات حقیقیه یه نه غریب معنی ویریلیور .. نه یاپایم ؟ او قومنمایور ، دوشونلمه یور، اوغراشلمایور ، ویره وهم وخیال شاعرانه ایله اوغراشیلیور . هوا آچسون، بولوطلر سوکسون، کلر آچلسون، جهان برکستانه دونسونده ادیمز شویله بر بش اونسطر یازی

قالیور، بونغمه اخراده زه دن چیقدی کبی برتیا کی اوفکه سنه بکزه یور .

آه، سویله دم، سویله دم، ینه سویله یورم : هر دلو عجزمله ، نقصانمله برابر، صفوتم، صمیمیم واردر . نه دوشونیرسه م اوویه یازارم، طبیعتدن آیرلام، ساخته اطواری سومم . بنا برین البته بو قدر دوشوندکلریمک ایچنده آز، چوق طوغریلری ده بولونور نه اولور معترضلرده بویله یاپسه لر! یازدقلریمی صفوت و مخالفته او قوسونلر، ینه صفوت و مخالفته مطالعه لرینی بیان بیورسونلر، اوزمان سوزلری جدا مسموع اولور، اوزمان بومباحث ادبیه دن بحق استفاده حاصل اولور، شخصک نه حکمی وار . ایشته تسلیم خامه ایله یورم. ارباب قلممزک، اقرانمک نظامده، نثرآده کلیسی بندن ای یازه بیلیرلر . او حالده آرتق شخصیاته، هله داعیه تفوقه تسابقه محل قالیرمی! بنده او یله صاف، ساده قلم، او یله شهرت ادبیه، او یله شرف، او یله ماضی یوق که بونوع اعتراض کلفتسه دکسون .. عملدن، عمله فکریه دن بر بیچاره که فرط محبتدن شوبنای ادبمزک انشاآته خدمت ایتمک ایسته یور، کوچی یتدیکی قدر اوته بری جوهر آرایور، بولیور، کتیریور . بوانشاآته حکمی نفوذی یورینلرک انصافه دوشن شودر که بوجوهرلری تدقیق ایتملی، ایچلرنده ایشه یارار وارمی؟ باقلی، یوقسه طوپدن رد ایدیورمک موافق نصف اولماسه کرک .

ادبیاتده علم نه در؟ ادبیات بشیر فواد. بک مرحومک ظنی کی

کورسونلر . تلذذات سائر ددن صرف نظر ، یالکز بوموازه ایله ، هیچ شبهه یوق ، بزه بیوک حق ویریرلر .

ادبیاته علمی قاریشیدیردم: ایشته بیوک بر بحث دها که « ادبیات حقیقه » درس لر نده اچجه تدقیق ایتش ایکن حالا آکلاشلامادی ، کیتدی ، چونکه بزه هیچ بر مقاله یی او یله جدیجه تدقیقه کیریشه مه یز ، نحافت طبعمز واردر ، شویله بر یاریم یاکلیش کوز کزدیریرز . جانمز صیقیلیرسه بر جوابنامه تنقید بیله یازارز ، اما « سؤال از آسمان جواب از ریسمان » اولورمش ، نه اهمیتی وار . آله ، اوسته بر پارچه تزییف علاوه ایدرز . آشاغی ، یوقاری شخصیات قاریشیدیریرز .. کندیمزی وار قوتله ، حرص ایله مدح ایله رز . مستهزیانه بر طور . محقرانه بر طرز ! بوکون ایکی اوچ کشی یی اغفال ایده بیلیرسه ک یتر . فردای ادبی دوشونمکه نه لزوم وار ؛ بویله اولورسه هیچ بر حقیقت آکلاشلاماز ، بونوع جوابنامه لردن برینی ایلری سورده رک بکا کچن کون بر رفیق شفیق : « باقک ، سزه اعتراض ایدیورلر ، همان بر جواب یازیکنز ، کوندریکنز . » دیور ، بویولده بر اعتراضه نه جواب اولور ؛ بالعکس آقان صولر طوریر .. معترض یازدیغمی او قومامش ، آکلامامش .. او قدرکه نه یازدیغنی ، نه سویله دیکنی کندیدی ده بیلیمور ، بی تنقید دکل ، عادتا نفعیانه بر فخریه یازیور ، نتیجه « بز حضرتلری وارکن سنک اغز آچق نه حد کدر » دن عبارت

فلاسفه نك الكمبولنى، الكجديدنى بويله بسيط ، لطيف برلسانه
 محاكمه ايدىوردرديه بوكتابه درت الله صارلدمدى . بنم كى
 نحصيل بسيط اصحابنه علوم عاليه بويله زمينلرده مطالعه ايتكم
 خوش ، قولاي كليور ، فقط (ژورژاونه) ايله بو اميدم دائما
 بوشه چيقمى . اثرده فلسفه يوق ، يعنى « مرام » نهدر ؟
 باصلدردر ؟ نچوندر ؟ مؤلف مسالك موضوعه دن هانكيسنه اقتفا
 بدييور ؟ بونكچون نهدرلو دلائل سردايله يور ؟ هيچ بيلنميور
 كلاشمايور ، دقت اولونورسه اوده بومبختده اوقويانندن غافل ،
 ندا (دوكتوررامو) ده كويا بر فصل فلسفه يي تدقيق ايدىيور .
 ببارك الله نه تدقيق ، دلائل فينه دن ، و نائق علميه دن ذره
 بوسترمه يور ، سطحى معلومات ، بسيط مطالعات ، نحيف ، صاف
 و زلر . نتيجه ايسه عقله ، حكمته بلا موجب طابان طابانه ضد .
 ركره (زولا) نك دوكتور (پاسقال) نه عطف نظر امعان
 و رلسون . وراثت قاعده فيه سنه دائر بودرجه موثوق ،
 كامل صحافه زده راست كلينير . هر صحيفه دن ، هر سطر دن
 كلاشلييور كه محررك قلمى بيوك بروقوف ، بر مهارت ايله
 ربييور . اوندن سو كرده سزه هم بر حقيقت فيه ، هم ده بر
 كايه حقيقيه كوسترىيور . شو ادعاهنه قناعت كتيرمه ينلر بو
 تى اثرى : (دوكتوررامو) ايله (دوكتور پاسقال) ي مطالعه
 و رسونلر : بعده بونلرك تعلق ايتديكى مسائل علميه يي ده
 زدن كچيرسونلر ، او برنده كى خطيئاتي ، بريكننده كى حقائق

مقیسدر. مع مافیہ بو حالی یالکز بکامنحصر صانمایکمز، کوچک بیوک نه لریمز واردر که «استاد الی جینده یورورمش» دییه دست بحیب ماشیدر لر. معلم یازی یازارکن قهوه ایچدیکی ایچون لزوملی لزومسز شارب آب اسوددر لر. تقلید بودرجه ایله ده، قالماز: مثلاً صاحب وقوف کچینلردن بریمز برفرانسز محرریخی مدح ایدر، بزده بومدحی ایشیدر سهک همان او آهنکه حرفی حرقه تطبیق لسان ایدرز، عینی سوزلری، عین طریبه تکراره باشلارز. (ژورژاونه) نه یامان محرر، نه کوزل یازیور! اوسادکی، اولطافت اومعنی، اوفلسفه! «دیندیمی، بری طرفده هیچ بری بو حکایه نویسدن برسظر اوقومامش اولمق شرطیله اوتوز فیلسوف غیر حکمی، عین اطراد ایله ویریر لر. اویله یا، دلیل یوق، اساس یوق، اوح! نه لطیف، نه دلنشین، اما ایچون؟.. آرایان، صوران وارمی اولسه ده جوابه یا قلاشان نه کزر ...

نه ایسه بومعاتبه لردن برقانده چیقماز، مقصدم شوکه مادا برامک صرف ایدیورز، ترجمه ده مدقق اولملی یز. طولوسوزلری، طولواثرلری آرا ملی یز. (ژورژاونه) بوشدر. چونکه برفلسفه یه بر اصول متینه استناد ایتمز. «مرام» اله کچدیکی زمان عا اخلاق ایله مشغول ایدم، علم اخلاقک بوفصل مهحنی شرقدن. غربدن اقتطاف ایدیوردم. اراده جزئیه بچمنده معتزله، بالخاصه زغشری نبی چوق دوشوندیریوردی. (لوق)، هله (قانت هله) اسپنسر) فکریمی یوریوردی. بلکه حکایه نویس بر

اشغال ایله‌یور، طورییوردی. دمیرخانه مدیری، قرووامور
 قادینلری، قونتس ساراترجه اولونمش، متباقیسیده اولونمق
 اوزره ایدی. بو اثرلروهله اولاده فرانسه‌ده بیله‌عامه‌یی آلداتمش،
 هربری الیشر، یوزرکره طبع ایدلمشدی. انکچون، باخصوص
 برکتابک لطافتنی مقدار طبعنده آرادینغمزدن دولایی شوتمایل
 مفرطمز باعث تعجب دکادی. بعض کیمسه‌لرده برتحف طینت
 وارد، نه کورسه‌لر، نه ایشیتسه‌لر تقلید ایدرلر، پاپاغاندن یامان
 تقلید ایدرلر. تقلید، بر فلسفه جدیدیه کوره، بشریتک برخاصه
 یکانه‌سیدر، ترقی، نمو، تمدن هپ ثمره تقایددر. فقط بودیدیکم
 تقلید اوکابکزه‌مز، چونکه پک طفلانه، قاصرانه‌در. بیلمم لازمه
 تربیه‌میدر؟ بونقصان، حتی بوسیئه بنی‌ده تا ابتداندن یاقالادی،
 حالاده بر اقایور، برنوهوس ادب ایکن حالم، قالم سودیکمی،
 استادلریمی تقلیددن عبارت اولدی. بویوزدن ایجه زیانلرده
 اوغرامدم. مثلاً کوزل، کوچک، منتظم برخطم واردی. او قدرکه
 مکتب رشديه‌نک برنجی سنه‌سنده ایکن حسن خطدن برنجی
 حقیقدمدی. لکن کو کلمده ادبیات مراقی پیدا اولونجه باقدم‌که
 استادلر، اک ایلری کلیر تلمیذلر بیوک بیوک یازیورلر، نونلری
 اوزاتیورلر، یالری کیف مایشاء چکیورلر. حین حاجتده بش
 کلمه ایله بر سطر تشکیل ایدیورییورلر. قلم‌ده بوروشه میل
 ایله‌دی. دیرکن حسن خط المذن کیتدی، یرینه اوقونماز،
 دوزلمک بیلمز، قاریشیق بریازی کلدی. سائر جهت‌لرده بوکا

لاصفه

اخيراً نشر ایدیلین « محررات نسوان » نام اثرده شو (تابک باش طرفلرنده مندرج ایکنجی درسه دائر سرد اولنان اعتراضاته جوابدرکه « ثروت فنون » ده نشر ایدلدکن صوکره تعلق جهتیله بورایه ده نقل اولندی :

بروئیقه ادبیه

بیوک برادیب معرفتپوریمز (دوکومان) کله سنی، وثیقه، دییه نه کوزل ترجمه ایدیور. وثیقه بر لفظ لطیف که معنجاهده اصله توافق ایله یور. ایشته المزده عربی و فارسی کبی ایکی خزینه بیکران وارکن تکملات و تجملات لسانیه من ایچون بویله کمزیده استفاضه لرده بولونمازسه ق خطا ایدرز .

بومقاله ده ادبیاته عائد بر فصله کیریشه حکم که بروئیقه، بروئیقه ادبیه دیمکدر، چونکه مدعاه بر دلیلدر. بزقاج سنه اولی رفقادر بری بکا: «فاطمه علیه خانم افندی «مرام» ی ترجمه، نشر ایله دی، ایی دکلی؟ دییه یازدی. بوکاجواباً «خانمک امکنه یازیق، بو حکایه فکرجه پاره ایتمز « دیدم، بوسوز هر جهتجه شکایتی موجب اولدی، چونکه اوزمان (ژورژاونه) نک حکایه لری مطبوعا تمزی

تشکل قیلارکه شائبه نقصاندن عاری بولونان محاسن حقیقت کیدر، اورایه تراکم ایلر .

بنابراین، بومسالك ادبی مفصل، مکمل درس لاره، تفسیر لاره قارئین کرامتزه، خلقمزه عرض ایله دکن صوکره هر مسلک نوادر و نفائس آثارندن ایشمزه کلنلری مفسراً، موضحاً لسانمزه کچیرملی، بویله جه تراجم کزیده یه مخصوص برکتبخانه حصوله کتیرملی یز. . بالاخره عربیدن، فارسیدن و سائر دنده بویولده، بوموالده استفاضه لره قویوله رق محصولات فکریه مزی، بوزمینده کی نظریاتمزی، عملیاتمزی اییدن ای یه توسیع ایتلی یز. آد، ایشته اوزمان ادبیات عثمانیه یه برهیکل وجود رکزایدلمش، برفیض بقا ویرلمش، بریول، برهدف، برامل کوسترلمش اولور، اوزمان ماضی و حال آتی ادبمز چیچک آچمه، میوه دوکمه باشلار .

رفتارلر ویریر . یا محصولات ادبیهده حسیاته نه بیوک برزمین
 آیریر . فکری صوصدیریر ، قلبی سویاهتیر . حسیاتکده
 (لیریزم) دیدکلری طرز شخصیسنی سور . طبیعتک بدایع
 ونفائس مخصوصهسنی آراشدیرر ، طوریر . مرانمه ایره مز ،
 حرصنی تسکین ایده مز . احتیاساتنه آله بیلدیکنه میدان ویریر .
 دیرکن فریادلر باشلار . زمیندن ، سماندن شکایت ایدر :

« تبدیل عیش ، نقل مکان ، هپسی بی اثر ... »

« یارب جهانده یوقهی دواسی بو علتک . . »

دییه باغیریر . ادبیات خیالیه نك الك پارلاق محصوللری : (رنه لر ،
 (رافائل) لر ، « برابن عصرک - اعترافاتی » هپ شوخاصه لرله
 مالمالدر . ادبیات جدیده مز اکثریتله بومسلکی آندیریر .

نهایت عصریمزک اواسطنه طوغری ادبیات خیالیهده ،
 شو درسلرده کوردک ، میدان رواجی ادبیات حقیقیه یه ترک
 ایلهدی . اوده ادبیات طبیعیهده منتها بولدی . شمدی ده جمله سندن
 متولد بر نوع ادبیات مقبوله توره مک اوزرهدر . فقط ظن
 ایدلسون که بومکتبلرک ، مسدلرک تجددی ، اسکیلرک زوالی ،
 یکیلرک اقبالی نفائس آثار ادبیه نكده ضیاعنی ، رغبتدن اسقاطی
 موجب اولور . خایر ! هر مکتب ، هر مسلک میدانه قویدیغی
 حقائق و بدایع ایله تفکرات بشریهده الی الابد بر موقع اشغال
 ایلر . بوتقلیات ادبیه نك فوقنده بر عمومی ، لایتغیر شهره ادب

خارجہ چوق چیقماز ، تجدداتندہ حدت ، جسارت ، استعجال
کوسترمن . تأنیدن ، قدما پرستیدن آیرماز .

شمدی بو اوصاف میزیه بر خاصه اساسیه دها علاوه
ایدیکیز : حسیاته هیچ اهمیت ویرمن ، احتساساته مراجعت
ایتمز . هپ فکره اتباع ایلر . همده انتخاب ایله مقیاس ایله ،
مقیاس ایله ، وضوح ایله ، اصول ایله مالامال بر فکره اتباع ایلر .
ایشته ادبیات قدیمه نک باشلیجه خواصی بودرکه زوالندن
صوکره یرینه کلن ادبیات خیالیهده بونلرک هپ عکسنی
کوریورز . بو خاصه لر دها اینجه توسیع ایدیله بیلیر : قدما
ادباده حالدن ، نفسدن ، هرشیدن بر ممنونیت ، برخشنودی ،
بر تمکین ، بر سکونت مشاهده اولونورکه خیالیونده هیچمی
هیچ یوقدر .

خیالیون عمومیت دکل ، خصوصیت مبتلاسیدر . بر فردی ،
بر قلبی ، بر روحی تدقیق و تعمیق ایله اوغراشیر ، طوریر .
بونکچون صحنه تبغنی ده کیف مایشاء توسیع ایدر . ازمنه
متقدمه دن ، متأخره دن ، متوسطه دن ، شرقدن ، غربدن ،
هرجهتدن موضوع بولور . او یله بر دائره داخلنده محصور
قلماز . وادی تجدده جرأت خارق العاده ایله کیرر . اصولی ،
عادی ، خاطر قدما یی حین حاجتده آلت اوست ایدر . او یله
شرائط موضوعیه باغلانمایه رق طبیعتی کلیشی کوزل رهبر
ایدینیر . تیاترویہ ، شعره ، حکایه یه یکیدن یکیه رنگلر ،

مشاهد اولیور . (مولیور) له مضحکه ذروه مکملیتی بولیور .
تکامل ، قلب اصولنک ایجاب ضروریسیله عصر آتیده
انحطاطه باشلایور . کذا (راسین) دن ، (قورنی) ، صوکرده دن
فاجعه بوزمینی تعقیب ایله یور . تا آرادن بیوک برعصر کچور ،
اومسک ، اووجود قدیم ئولیور ، سونیورده یکی برحیاته ،
یکی یرمسکه میدان ویریور . اوزمان ینه وادی ابدته ترقی ،
تمو ، تکامل یوز کوسترمکه باشلایور .

دیمک ادبیاتده اثر قدیم ، دها بسیطجه ادبیات قدیمه نهدر ؟
آکلامق ایچون اون یدنجی عصرک ادبانی تدقیق ، تعمیق ،
تحلیل ایتمک مقتضیدر . اوح ! بوادبانک طرز تحریر و تفکر لریله
بالفرض عصر حاضر ابتداسنده کلن ادیبارک وجه تصویر
و تصور لری مقایسه اولونسون . فی الحقیقه آرالرنده پک دقیق
مناسبتلر کوریلیر . اوبرندن بریکی تولد ایتمکی بلکه اکلایشیلیر .
فقط بونکله برابر نه بیوک فرقلره تصادف ایدیلیر . محررین قدیمه ،
اثر قدیم عمومیت مفتونیدر ، خصوصیتی قاله بیله آماز . هیچ
برفردی ، بر شخصی تحلیل ، تفتیش ایله اوغراشماز . بر محصول
فکر و ادب وجوده کتیرمکه میل ایتمز . هیئت عمومیه سیله
افراده ، اشخاصه رغبت ایلر . بوسبیله دائرهٔ تبعاتی ، موضوعاتی
محدوددر ، یابر گروه اصیلزاده کاندن ، یاتاریخک بردور مخصوصندن ،
مثلازمنهٔ مقدمه دن ، یاخود مناظر مذهبیه دن و امثالندن عبارتدر .
اعتیادی پک سور ، کوره نسکه پک رعایت ایدر . عادات اسلافدن

زده تفهم و تقرری ایچون ایجه استحضارات ادبیهیه محتاجز که ادبیات افرنجیه نك بوبابده بیوک فواندینی کوریرز . بوسایه ده افکار ادبیه مزه بر محور متین ویره بیله جگمز ایچون آثار غربیه نك بزه نلزومی وار دیمه ملی یز ..

فرانسه ادبیاتی تقلید دکل ، تتبع ایدرز ، ادبانی ماهیت و مزیت حقیقیه لریله آکلارز ، آثار ادبیه سنی منتخب و مقبول بر صورتده لسانمزه نقل ایلرز . اون سکنزنجی عصر میلادی اواخرینه قدر بو ادبیات بر اثر قدیمه اتباع ایدر مش .. (راسین) لر ، (قورنی) لر ، (مولیه ر) لر بو اثر قدیمک پیشوالری عدا اولونیور . بو اثر قدیم ، بو ادبای قدیمه نه ایمش ؟ .. ادبیات قدیمه ایدخلفی ، معاقبی ادبیات خیالیه آراسنده نه فرق وار ؟ بوجهتی ایضاح ایچون متعدد ادبیات قدیمه ، ادبیات خیالیه درسلی ایسترسه ده بواملی آتینک جناح مروتنه کیزله یه رک شمدیلک مجملاً بویولده بر قاج سوز سویله یه بیلیرز .

اون سکنزنجی عصره مورخیندن (میشله) - عصر کیر - ، (کوته) ایسه - عصر افکار - دیورسه ده ادبیاتجه فرانسه نك اک بیوک عصری اون یدنجی عصر درر . دور اخیرک مشهور برمنقدی (دارون) ک تکامل دیدکاری تقب اصولی انتقادات ادبیهیه تطبیق ایدیور ، ادبیاتک اوج کمالنی بوفصله چیقاریور . فی الحقیقه فرانسه ادبیاتنده اثر قدیمک اک پارلاق اقبالی بو عصرک قسم نایسنده ، یعنی اون دردنجی (لویی) نك دوره حکومتده

مقتبساً تمز، ملتقطاً تمز محدودك محدودیدر. عجمك هانكی شاعرینی
 ماهیت ادبیه سیله، فلسفه سیله، غوامض فکریه سیله طانیورز؟
 فردوسی پی می، حافظیمی، سعدی پی می؛ مثلاً فرانسزلرک
 (ویقتور هوغو) شویله طورسون (بارون) ی، (شیلار) ی
 آکلادقلری کبی آکلایورز؟ هییات!

ایشته بودرسلرده کوریلپور، ذاتاً ادبیاتک طرزتطبیقنده،
 صورت اعمالندنده آکلایشلیور. تعلیمات ادبیه آنجق اعظم
 ادبانک تدقیق وتشریح آثاریله، ادوار مختلفه ادبک مقایسه
 تأثیراتیله، فلسفه ایله، فلسفه تفکرات بشریه ایله، تاریخک
 بوطبقه علیاسنی، بوسطح مطراسنی دقیق دقیق معاینه ایله
 وجوده کلیر. بواصوله، بویوله ادبیات عثمانیهده فیض ویرلسه،
 کوریرز، استقبال ادبمز ناصل بردن بره پارلار.

اسلافک ترکی سخنه تمل قودقلری بیان اولونان احمد
 ونجایتسندن باشلاملی، زمین زمین بالجمله شاعرلریمزی،
 نائلرلیمزی بوجه ایله درین برمعاینه دن کچیرملی، بونلردن
 ممکن مرتبه حقائق استخراج اتملی.. نهدوشونمشلر، ناصل
 دوشونمشلر، مقصدلری نه ایمش، ادبیاتی نهدرلو آکلایورلر مش..
 سلفک خلفه القاآتی نه درجه در، بیلملی، تاریخ تقلبات
 ادبیه مزنی فصل فصل محاکمه ایله ملی ده بدستور ادبیات عثمانیه
 میدانه چیقارملی. بووظیفه غایت مشکلدردر. برجموعه منتخبات
 جمعنه بکزه مز.. بوندن ماعدا بوضورت تدریس وتدرسک

ادبیات ایله رسم توأمدر. مثلزی بوایکنجی صنعته تطبیق ایدرسهك
فکریمز دها قولای آ کلاشیلیر . بررسام ایچون ، بالفرض
قواعد هندسیه آشنا اولمق لازمدر . فقط بوقاعده لرك بدایع
رسمیه خدتمتی نه قدر اوزاقدن اوزاغه در. بررسام برمحصول
نفیس وجوده کتیرمك ایچون بونلریمی دوشونور، یوقسه اثرینه
نه مرتبه روح ، رنگ ، حقیقت ویردی ، بدیعه فکریه سنه
نه درجه یاقلاشدی ؟ ا کامی وقف تفکر ایلر. بوایکنجی مزیته
نسبة برنجی مجبوریت هیچ حکمنده در. بر آدم يك آزهنده
قواعدی بیلیرده ینه يك بیوک بر مصور اولور . کذا بر محرر
جزئی اصول بلاغت و فصاحته آشنا بولونور ینه ادباً بیوک بر موقع
قازانیر . مثلاً کچن درس لرده ماهیت بلندی شرح ایله دیکمز
(فلور) یازیلرنده بعضاً نحو خطالری یاپیور . مع مافیه بو عصرده
امثالی يك از کورلمش بر قدرت و قیمت ایله یازی یازیور. دیمك
بوقاعده لری بیلیمك فصیح اولمغه بیله الیرمیور .

ادبیاتك فصاحت و بلاغت کبی جهت اولیه سنی مکتب
اعدادیلره بر اقلی ، ادیب اولانلرده ، اولمایانلرده ، ادبیاته
مراق ایدنلرده ، اتمه ینلرده بونلر بر تحصیل اعدادی صیره سنده
لازمدر . طلاب ادب ، یعنی بو وادیده اصحاب اختصاص ایچون
دها عالی ، دها یوجه تدریسات کر کدر. اندن صوکره خلقمزده
بر فکر ادب تقرر ایده بیلیر. اوزمان السنه سائرده ن اقباسلریمز ،
استفاضه لریمرده یولنه کیرر . شمدی عرییدن ، فارسیدن بیله

انتشار معنای ادبه تمامیه خدمت ایده منزلر . فکر بجه او چنجی « زمزمه » نك مقدمه سیله « تقدیر الحان » دها زیاده بومقصده خادمدر . زنهار بوسوزلردن برنجی نوع آتارک عدم لزومنه ذهبا م آکلاشلماسون ، بالعکس ، خطادن آزاده ، متین اولدقجه بویله اثرلر پک مهم ، پک لازمدر ، برهوسکار ادب ایچون عادتا بر تملدر . فقط ایشته او قدر . . اوزرینه بر بنا قورمدقدن ، بو طریقی او بیچاره یه کوسترمدکن صوکره او تمل ، اساس نه ایشه یارار ، کیده کیده غائب اولور .

شودرسلر فرانسه ادبیاتنک قسم عالیسنه مختصدر ، یعنی بر مکتب عالیده ویریلن ادبیات درسیدر . معلمک تقریرنده هییچ : « تشبیه شودر ، مبالغه شودر ، صرف شویله سویله یور . نحو بویله ایسته یور » کبی معلومات ابتدائیه دن اثر یوق . . بزده ایسه منتهای تدریسات ادبیه بونلردن عبارت صانیلیور . نه بیوک خطا ! ادبیات برفن ، یا خود دیدیکمز کبی بر صنعت ، نازک بر صنعتدر . بر ادیب بروقه دن ، بر حادثه دن ، بر منظره دن ، بر حالدن متأثر ، متحسس اولور . او حقیقته کندندن بر نخبه ، جوهرده علاوه ایدر . بونلری بدیعۀ فکریه سنه کوره مزج ایله دکن صوکره میدانه قویار . اثر ادبی وجوده کلیر . ایشته ادبیات بوایکن منتهای تدریسات ادبیه الفله نونه مد ویرمه مک ، مبالغه نك ، تشبیهک انواعنی تعداد ایتک یولنده اولیاته منحصر می قالمی ؟ .. بونلر نروده ، اثرابی نروده ؟ .. بونلر اولورده محصول ادب ، ادبیات اولماز .

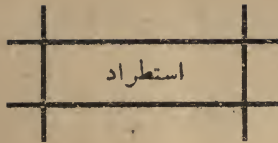
بالاتفاق دورك اك پارلاق بدايع حسيه سندن عد اولونيور. حال بويه ايكن امينم كه ترجمه مه برايكي قدرشناسدن ماعدا عطف لحاضه رغبت ايدن اولمادي . چونكه اومطالعين تفرقه مياننده بويه بر محصولك بيكلر جه (ريشبورغ) لره (مونته پن) لره بدل اولديغني بيلن هنوز آزا اولسه ، هله بونلرك هيچ بر كتاب ابدده ، هيچ بر مبحث و محفل ابداده حكايه لري شويله طورسون ، اسملري بيله قاله النماز ايكن ترجمه حقيرانه مك مؤلفي (مارسل پروو) نك دارالتدريس لرده ، ادبيات درس لرنده موقع تذكر و تقيضه قونولديغني اكلايانلر ، احتمالدر ، هيچ بولونماسه ك كرك . بو حكايه كزينك يرينه معروف بر تفرقه نويك اخيراً انتشار ايدن « ايكي يومور جاق » عنواني ماصالتي ترجمه ايدهدم سعيم دها مقبوله كچردى .

ايشته ، كيمسه انكار ايدهمز ، نقصان ميدانده در . بوكا سبب ، صوكرده چاره اكال نه در ؛ سبب ادبياتمرك ، على الاطلاق ماهيت ومعناي ادبك عدم عرفاني ، عدم تقرري ، عدم شيوعيدر . ادبيات ايچون ياكلش ، طوغري برچوق تعريفلر بسط اولوندى ، حتى كتابلر يازلدى ، بونلرك برايكي سي ، هله برى اولدجه مكميدر ، فقط - مؤلف عاليقدرى ده معترفدر ، صانيرم - خدمتي مظروفدن زياده ظروفه در ، قواعد صرفيه وسأرديه چوق بوغولور . بويه كتابلر مكاتب اعداديه يه ، برنوع تدريس اته مخصوصدر . قسم عاليه ، بالخاصه ادبيات مراقيليرينه ، عامه جه

کچیرنر وارمی ؟. وارسه ، شبهه یوق ، اوزاتده بنم کچی مراق
 صاحیدرده کتبخانه کتبخانه طولا شه طولا شه مقصودینه ایرمشدر .
 ایکنجیلره کلنجه : بودها پاره لره ویردیکمز اهمیت ، اوزاغه
 کیتمکه حاجت یوق ، طرز ترجمه لرندن مستباندر . اودرجه ده که
 ندرلو هوسکار بر صاحب مطالعه اولورسه اولسون دها ایلمک
 صحیفه سنی اوقور اوقوماز کتابی الدن آتمنغه دکل ، یاغنه مهیادر .
 چونکه مترجم ترکیه یه اوقدر بیگانه ایمش . اوچنچی ایسه غالباً
 رساله موقوته لرده پراکنده قالدی ، کتاب کسوه سنه بیه
 کیره مه دی .

بری طرفده (امیل ریشبورغ) ، (پونسون دوترای) ،
 (پولده قوق) کچی تفرقه نویستلردن ، (ژورژاونه) دن ، حتی
 (آلفونس دوده) ، (فرانسوا قوپه) کچی تراجم وار اما بونلری
 اوقویانلر ادبا ، ادبیات مراقیلیری دکل . بلکه ماصال ، اکلنجه
 مفتونلریدر که موضوع بحشمزله مناسبتلری همان یوق کیدر .
 اوته کیلرک بریکیلردن زیاده مظهر اعتبار اولسی ، بویازیلرده
 اکثریتله لطافت لسانه ، نظافت اسلوبه هیچ اهمیت ویرلمه مسی
 مدعامنری تأیید ایلر . بویابده قباحتی مترجملره عطف اییدیوروز
 اما کیده کیده آکلایورم که حقیقت پک او یله دکل . . نفسمده
 تبحر به منله سویلرم : « بر معاشقک اعترافاتی » نی بیک درلو زحمتله
 ترجمه ، « سعادت » له نشرایتدم . بو اثرهنوز ایکنجی درجه ده
 راستادادیک قلمندن چیقما ایسه ده تصادفاً خارق العاده اولمش ،

قدر بويول بولونامامش اولسه كرك . بو حكم ، حكم ده دكل ،
 بومطالعه ، بوطن حد ناشناسانه كستاخانه عد اولونماسون : بن
 بويه كورييور ، بويه آكلايورم . يانيليورسه م : « واهب الادراك
 مزداد ايلهسون اذعانكي » توبيخ معلمانه سنه اوغرام ، نه باس
 وار ؟ بنجه بويولده برتوبيخ تقدير يرينه چكر . هيچ اولمازسه بو
 امله چاليشديغمي اثبات ايلر . بعضاً موضوع جهتيه اون ، اون
 بش سنه دن برى فرانسه ، انكلتره ، آلمانيا ادبياتندن لسائمه
 ترجمه لر ، حتى اك مهم ترجمه لر اولدى . فرانسه جه دن (لامارتين) ك
 مشهور (غرازيللا) سى ، انكليز جه دن (شكسپير) ك اثر لرى .
 آلمانجه دن (كوته) نك (ورتز) ي ترجمه يه نقل ايدلى . بونوع
 نقليات متعدد ، باخصوص اولدجه ده منتخب ايسه ده ايضاح مرام
 ايچون يالكز شو برقاچ پارچه يي ذكرايمك كافيدير . (غرازيللا)
 بر مجوهر در ، بر مجوهر ادبدر كه ادبيات خياليه ده عيني مؤلفي كبي
 صف اقبالى احراز ايلر . (شكسپير) ك (اوتللو) لرى ،
 (رومه ئو وژوليت) لرى ، (هاملت) لرى ايسه حالا جهانك
 بيكده بروجوده گلش نفائس آثاردن عد اولونيور . (ورتز) ده
 برقاچ امثاليه عصر ك ، شباب عصر ك بر معيار تفكر اتى ، بردستور
 تقلباتى حكمنده در . سنه لر ، دور لر ، قرن لر كچيورده بو اثر لر ئوله يور ،
 اونودلمايور ، الدن اله دور ايدنيور ، طور ييور . شمدي ، انصاف
 بيورلسون ، برده ، برنجي ترجمه يي قاچمز او قودق ؟ قارئين
 كرامدن يوسف نير بك مرحومك بو محصول كزيننى كوزدن

رفقای گرامدن بعضیلری بودرسلری یازمقدمه کافی السابق
 دوامی آرزو بیوریورلر . بتمده املم بومر کزده در . ادبیاتمز
 منهاج فیض و اقبالی هنوز بوله مادی .. هنوز متردد ، مشکوک
 خطوه لردن ، ناهموار مانعه لردن قورتوله مادی . چونکه بر فن
 اوله رق کافه تفرعاتیله ایجه تتبع ایدلمه دی . فی الحقیقه اسلوب
 جهتیه شویله یا پملی ... بویله یا پملی ! الفله نونه مد ، سکونه حرکه
 ویرمه ملی ، زحافدن ، اماله دن توفی ایله ملی ... کبی قاعده لر - اوده
 ناقص وقاریشیق بر صورتده - اورتایه قوندیسه ده بونلرینه آز
 چوق حائر اهمیت اولمقله برابر هپ طرفه ، بدنه عاندر ،
 مظروفه ، روحه پک تماس ایتمز . بونقصانی ا کمال ایتمک
 ادبیات ایله اوتهدن بری اشتغال ایدنلریمزه دوشر . بومسا -
 عیده السنه سائره ادبیاتی بزه جدا خدمت ایده بیلیرلر . آنحق
 بولسانلردن استفاضه یولنی بولملی یز . فکر قاصرانه بجه شمده یه

طیبینی ، محبئی چاغیردی . آغزی بر رعشهیه طوتولدی . باشنی
دوندیردی ، تولدی .

(مادام بوواری) مؤلفنك خبر وفاتی عالم ادبیاته شایع
اولورا اولولماز ، موافق ، معارض هر طرفدن برندای اسف قویار ،
چونکه هر کس یکی بر تألیف بکله یوردی . بوقره خبره کیمسه
منتظر دکلدی . ذاتاً بالخاصه شاعر لرك ، ادیب لرك محرر لرك قیمتی
وفات لریه تحقق ، تعالی ایدر ، بونکچوندرکه قدمای شعر ایچنده
صفت و سادکی طبعیه ذوق تقدیریمی بالخاصه اوقشایه کان
بر صاحب طبیعتك :

قدریکی سنك مصلاده بیلوب ای باقی

طوروبال باغلایه لر قارشیکه یاران صف صف

دیسی هر حالده بر حقیقتی شاملدر ، خوشه کیدر . شاعر ك
جنازه نمازنی قیلدقدن صوکره شیخ الاسلام صنع الله افندینك
بویتی اوقومسی ده پك قدر شناسانه بر جملیه ادبیه درکه شعری ده ،
شاعری ده سونلره دائماً خاطر نشان اولسه کر کدر . .

بر مدت بویله چالشدقدن سو کره ایسه اودرجه یورغون
 دوشیوردی که همان قاناپه نك اوستنه ییقیلیور، باغین باغین اویقویه
 دالیوردی.. بونلر هپ استثناء، لکن شو جهت مشکوک قالیور،
 بو استئالر ذکانه بر درجه دها توسعنه می خدمت ایتدی،
 یوقسه - محررک همدم خاصی انجمن دانش اعضاسندن متوفی
 (دوقان) ک دیدیکی کبی - فیض نامنه حائلمی اولدی؛ بو خصوص
 هنوز مجهولدر.. غریبی شوکه (فلور) ک یکنی، خلقی، «محب
 لطیف، حباب دهن، ...» کبی آثار کزیده مؤلفی مشهور
 (مویسان) ده عرض ایتدی کمز وجه ایله طبق اوله بر اضطرابه
 طوتولدی. هنوز شباب حیاتنده ایکن ساعتلرجه دوشوندیکی
 حالد قلمنی بر درلو یوروته مه دیکی ایچون الی ماصه یه اوره
 اوره چیلدیردی، محو اولدی، کیتدی.

(فلور) ک صورت وفاتی ده سوزشلیدر: ۱۸۸۰ سنه سنده
 بر جمعه ایرتسی صباحی محرر علت معلومه عصیه سنه طوتیلیر،
 علاج ایچر، کندینه کلیرسه ده «خیالت مذهبه» عنوانی ویردیکی
 صاری بر هیولا کوزینک اوکنده قالیر، کیتمز، باشی دونیوردی،
 یوزینه قان هجوم ایتشدی. کوکسنده حورولتیلر صوک درجه یه
 کلشدی. زورله نفس آلیور، لاقیردی سویله مکه چالیشیوردی.
 ظلمات هر جهتی احاطه ایتدیکی ایچون صوک نفسی، خاتمہ حیاتی
 شبه یوق که درک ایتدی. «هالو!.. هالو!..» دییه ایکی دفعه

فکریه قائل اولمایور، حکمت تجربیه آریور. علوم اجتماعی که هپ تجربه اوزرینه مؤسسدر، بوعصرده بیوک برفیض آدی. حقیقیون، حکایه نویسلکی عادتا برفن اجتماعی مرتبه سنه ایصال ایتدیلر. طبیعی بو تمایلات عمریه دن استفاده یه چالیشمیلدر. بوسوزلرده روح ماده یی تماماً تعیین ایده مزسه دیرزکه ایکی مسلک اراسنده کی شو اختلافه سبب تدقیقات علمیه، حکم تجربیه در. اولدن بو جهتلره هوس اولونمایوردی، شمدی اولونیور، بنا برین طبیعتیله افتراق پیدا اولیور. شو مصاحبه لرده برمدتدها ایلریلرسه ک بومسرو داتک اصابتیدها ای کلاشیلیر. مع مافیله (فلور) ک حرکاتی افراط ابدن ازاده دکلدر. استعداد خارق العاده اصحابنک هر حالی خارق العاده در، بو حکایه نویس شهر، کچنلرده عرض ایتدی کمز وجه ایله، بر مرض مجهولک القاتنه اسیر اوله رق احوالنده غربتدن غربته دوشیوردی: اصلا ارا به سز دیشاری چیقما یوردی. یایان کر مکدن نفرت ایدیوردی. فکر نجبه یورومک صحته معنی، ماده مضردی. بونکچون آیله جه صیفیه سنده قاپانیور، قالیورده باغچه یه بیله اینیوردی. یازی بازارکن عرض ایتدی کمز کی بر صعوبت، فقط مدهش بر صعوبت حس ایدیور، زحمت چکیوردی. سنا ایاریله دجه بومشقتده آرتدی. چالیشیرکن عادتا ایگله یور، متالم اولیور، حتی باغیر ییوردی، عادتا اوزون یارانلر کی «حاج!» دیور، او یله قلمی یوروتیوردی.

قونور، باشقه شی قوناماز. فکر، قلبدن آریله بیلیرمی؟ قابلیدر؟
 بوایکی شی بر دکلیدر؟ ممزوج دکلیدر؟ انسان ایکی یه انقسام
 ایده بیلیرمی؟ خلاصه، کندینی کاملاً اثرنده کوسترمه مک،
 یازدیغنه وقف نفس ایتمه مک بکا اودرجه محال کورونیورکه عادتا
 کندی کوزلریله آعلاماق، کندی ذهنیله دوشونمه مک دیمکه
 بکزه یور. « حقیقه نه دوغری تشبیه، دکلی؟ دکلی، چونکه
 کوریورز، کوندن کونه آکلایورز خیالیون اونودیلیور،
 حقیقیون تقلید، تتبع، تدقیق اولونیور، بونک حکمتی ایجه
 ایضاح ایتمک قولای دکلسه ده کوچک بر نتیجه، حاملزه کوره
 بر ثمره اقتطاف ایده بیلیرز: کچن مصاحبه لردن بر ایکیسنده
 کوردک: بزده اوپله یاپیورز، خیالیونده بویله یاپیورلر:
 بر شیی، بر شخصی تصویر ایدرکن او شئیک، او شخصک
 ماهیتنی، حقیقتنی بر طرفه براقیور، کندی حسیاتمزی،
 شخصمزی اوکا القا ایتمکله اوغراشیورز. بوندن علمه، حقائقه
 مخالف سوء ثمره لر حاصل اولیور. مثلاً ارسطوی بودورک
 بر فیلسوفی کبی سویله نیورز، ادوار قدیمه یی هویتی اعتباریله
 میدانه قویامیورز. بو خصوص کوچک بر مثالدر. عمومیته
 کچه جک اولورسه ق تصور ایتدیکمز هر شخصه، هر شیئه
 حسیاتمزی صوقدیغمز ایچون آثاریمز عندی اولیور، حقیقی
 اولمایور، حال بوکه عصریمز تدقیق و تجربه عصریدر. ساده
 نظریات ایله اکتفا ایتمه یور، تطبیقات ده ایسته یور، یالکمز محاکمه

اولسون فکرنی بیان ایتک صلاحیتنی حائر دکدر . صانع
ازل تصویر اتنده ، آثارنده فکرنی بیان اییدیورمی ؟ ایشته
بونکچوندره نیجه شیلر وار ، دیلک اوچنه کلیورلر ، نفسمی
طیقیورلر ، آغزمدن فیشقیرمق ایسته یورلر . فقط صبر اییدیورم ،
یوتیورم . حقیقت ! بونلری سویله مک ، صاحبق نهیه یارار ؟
کیمی اله آیرسه کنز ، آلکز ، (کوستا فولور) دن دها نافعدر ،
دها شایان دقندر . چونکه دها عمومی ، بناء علیه دها منظومدر ،
یعنی نمونه اولمغه الویریشلیدر .

شومطالعات ، ادبیاتمزله نه قدر طبان طبانه ضد دوشیور .
آثار ادبیه مزدن شخصی پارچه لری رفع ایتسه کنز نه قالیر ، اک
کوزل منظومه لری میزی کوزا وکنه کتیریکنز : « سورم بعض بن
شب تاری » ، یاخود : « برشبدی کویده عازم کشت و کذار
ایدم » نشیده کزیده لری کبی هپ شخص ایله باشلارلر ، احتیساسات
شخصیه دن دم اوریرلر ، یننه شخص ایله بیترلر . او خالده
(فولور) ک سویله دکلرنی معقد ، معما بولورز ، قطعاً قابل
تدقیق کورده مهیز . مسلکجه بزه توافق ایدن خیالیوزده بو
حسده ، بواعتقادده در . (ژورژ سان) مدعیات سالفیه شویله
جواب ویریور :

« یازیلان شیئه قلبندن هیچ بر پارچه ، هیچ بر حس
قویماق ، صوقماق ! اوح ، آکلامایورم ، هیچ آکلامایورم ،
نه معما در ! نیجه کیفیت برعکسدر . بر اثره آنجق سنوحات قلبیه

ارتجال من القدیم وضع اولنش ، حسن صورتله کورانس
 برقاعده مستحسنه در، دینلیرسه: «هپ کوردیکمز کبی یازمقدمه
 نه ترقی اوله بییر؟ برزده دوشوندیکمز کبی یازملی یز، انسان
 یالکز کورمکه دکل، کوسترمکه ده مستعدر.» جواب حکمتنی
 ویریز. مع مافیه بو وادیده بزجه حقیقیون درجه سنه وارمق
 بر لزوم قطعی دکدر. معنی بر حسن، بر مزیت، لفظاً
 بر لطافت، بر لطافت ادبیه الده ایدنجهیه قدر دوشونمک
 مقصده کافیدر.

ایکنجی مشکل، مشکل اولدن معقددر. بز، اثر حسی،
 شخصی اولمیدر، ویرز، هر شیئه احساسات شخصییه مزی
 قاریش دیریریز، یازیلریمزده متصل کندیمزدن، حسیاتمزدن
 بحث ایدر، طوریرز. «معشوقه وجدانمدر، محبوب قلبمدر،
 روحی جذب ایلر» تعبیرلرینه همان کافه مؤلفات ادبیه مزده
 راست کلنیر. خلاصه بزده، ارانجه، مؤلفی اعتقادات
 واحساساتیه برابر اثرده بولمق پک قولایدر. بز بویله یاپدیغمز
 کبی خیالیونده بویله یاپیورلردی. فقط حقیقیون بو قاعده بی
 الت، اوست ایدیورلر.

(فلور) دیورکه: «صانع، مؤلف شخصاً، شخصیات
 نقطه نظرندن اثرنده کورونمه ملیدر، غائب، مخفی اولمیدر.
 بن قلبمدن برپارچه بی کاغداوزرینه قویامام، بر نفرت مقاومتسوز
 حس ایدرم. حتی بنجه بر حکایه نویس هر نهیه دائر اولورسه

یتیمش بیک صحیفه یازمش قدر یوریلیر . چونکه فکر اودرجه ایشله دی . کذا بو اوزون ، بو صعب تفکر اثناسنده شؤنات ظاهره یی اونوتور ، هدفه نصب نظر ایدر ، دائمی بر حرارت ، بر هیجان ایچنده بولونور ، ساعتک کچدیکنی بیلمز ، یمک خاطرینه کلز . بو علائم دهاء بالعکس غلیان طبیعتدن ، فیضا فیض قریحه دن متولددر . حال بوکه بیلدیکمز معهود صعوبتک ، یعنی قریحه سزلغک نشانه لری کلیاً بر عکسدر . بو یولده یچاره بر محرر قلمی اله الیر الماز ، بر اسنه مکه طوتیلیر . فکری کیف مایشاء مناظر خارجه نک بر باشندن او بر باشنه قوشار ، طوریر . ممکن دکل . یینی ایشله مز . حرارت ، هیخان ، خلجان شویله طورسون ، برودتن ویره قلم الندن دوشر ، نهایت جزئی بر اشتغالدن ، بر ثمره دن صوکره کیدر ، باشقه بر ایشله اوغر اشیر . تکرار کلیر . . بویله دوام ایدر ، طوریر ، بو ایکی صعوبت اراسنده کی شو فرق کلی اکلشلاقدن صوکره شو اصول حقیقیونک اصول قدیمه ایله مقایسه سی قالیر : اول امرده هر کسجه مبرهن بر حقیقتدرکه کوزل یازمق ایچون کوزل دوشونمک مقتضیدر . او حالده انسان نه درجه کوزل ، چوق دوشونورسه ، دوشونمیلیدر ، فائده دن خالی اوله ماز ، دیمک اولور . شو بسیط قاعده ایجه پیش ملاحظه یه الینیر ، باخصوص عصریمزده کی احتیاجات علمیه ، ترقیات فکریه ده کوز اوکنه کتیریلیرسه اصول حقیقیونک اصابتی اولدجه تظاهر ایدر . اما

یا پامق، با خصوص و ضوح کبی فوائد ادبیه به بحق رعایت ایله مک
ایچون ذهنی یورمق لازمدر، دیوراما (فلور) ک فکرینی تماماً
کسدره میور. قاعده خطالری نه در؟ املا، صرف، سائره دکبی؟
اشاغیده کوزه جکز، (مادام بوواری) مؤلفی ایچون بونلرک هیچ
حکمی یوقدر. حتی بر فائده ادبیه، بالخاصه اهنکه مقابل اک مشهور
قواعد صرفیه بی ایاق التنه المغه مهیادر. وضوحه کلنجه
خیالیونده غایت واضح یازی یازیورلر، مع مافیله بویله بر سطر
ایچون، بر کله ایچون بر کون وقف ایتمه یورلر. بنجه بومسئله دن
شونتیجه زور بلا استخراج اولنه بیلیر: اولاً بوبابده (فلور) ی
استثنا ایتملیدر، او بر خارقه در، موجب امثال اولاماز.
عمومیتله ادبای حقیقیونی کوز اوکنه کتیر میلیدر که بونلر نسبتاً
دها معتدلدر. مع مافیله (عونقور) لرک دفتر اعمالی، (زولانک)
مصاحباتی، (موپاسان) ک احوالی مطالعه اولونسه کوریلیر که
ادبیات حقیقه ده چوق دوشونمک، قفا پاطلاتیرجه سنه دوشونمک،
اون ایکی ساعت متدیاً ماصه باشنده کچیرمک شرط اساسیدر.
فقط بو صعوبت ایله فقدان قریحده دن متولد صعوبت اراسنده
بیوک بر فرقددر. بو اوزون دوشونجه لر ائناسنده بو محرر لرک بینی
متصل ایشلر، لاینقطع اثر حصوله کتیریر، یعنی بوش طورماز.
شوقدر که صانع بو وارداتی کاغد اوستنه قویه جنی یره بر نخبه یه،
بر روحه صرف ایدر؛ ارادینی بر کله یه، بر فکره، بر اختراعه
سوق ایلر. بو حقیقه بنا در که بر صحیفه یازی یازار یازماز،

یوق، دهاء ذکور واناثة باقمايور، زرده وادیء مساعد بولورسه
 درحال تجلی ایله یور. (ژورژسان) شو مسئلهده بزمله
 هممشربدر، قلمی اله آلیر آماز، پارلاق، خطاسز اولق شرطیه
 صحیفه لر املا ایلر. بوسایه ده درکه او جلدلرجه مؤلفاتی وجوده
 کتیرمشدر. باقکز بو خصوصه دائر (فلور) بو ادیبه یه
 نه یازیور :

«باشنی اللری آراسنه آله رق بتون کون متمادیاً برکله بولق
 ایچون ذهن بدبختنی تضییق ایتمک نهدر؟ سز بوجهتی بیلمه یور-
 سکز. سزده فکر بر نهرکی وسعتله، جودتله، فیض ایله آقور.
 بنده اودرجه قطره قطره جاریدرکه کوچک بر لجه الده ایدیلمک
 ایچون مساعیء وفیرهء ادیبه ده بولنق لازمدر، آه! مزاحم
 اسلوب نهدر، طاتم، آکلادم.»

برکله ایچون برکون چالیشمق، ایشته نی، حتی بزى وله
 دوشورن بر حال، بو حال بر محرر مجهولده واقع اولسه ایدی
 ضیق طبیعت، تنکیء قریحه یه حمل اولونوردی. لکن (فلور) —
 معارض و موافق عمومک اتفاقیله — بر صاحب اسنعداده، بر
 داهی یه بویله بر قصور عطف ایده بیلمی یز؟ بومشکلی نه صورتله
 حل ایتملی یز؟ بو بایده کی اعتقاد قدیمزی آتملی، کوزل یازی
 یازه بیلمک ایچون چوق، ممکن اولدیغی قدر چوقی چالشملی،
 آزمی یازملی یز؟ فکرم بوجهتجه هنوز تردددن قورتیه مادی
 فی الحقیقه (ژورژسان) بوکا جواباً: اوت، قاعده خطاری.

حقیقیون ادبیاتنده من القدیم استادلریمزدن اوکره نه ،
 آکلایه کلدیکمز بعض اعتقادات ادبیه مخالب قاعده لر
 کورونیور. بونلر مسئله نك روحی ماثبه سننده اولدیغی ایچون
 بالخاصه شایان تدقیقدر. (فلو بر) بویولده اک ایلری کیدن ،
 قلمنی اک واضح یوروتن مؤلفلردندر. بنابرین شو جهتك ده
 بوصیره ده تعمیقی مناسبدر :

بز مشکلات ایله یازی یازمغی علی الاطلاق فقدان طبیعتیه ،
 محرومیتیه عطف ایدرز. اک مقتدر ارباب قلمی همان ارتجال
 درجه سننده اجاله خامه ایدن محررلرده آراز ، واردات فکر
 اولیه طاشملی که انسان کاغده نقل ایچون وقت بولاماملی ، دیرز.
 بوکا ادبیات عتیقه مزدن ، جدید مزدن نه قدر مثال آرانسه
 بولونور. بز بوطنده یز. بز کبی فرانسه نك ادبای متقدمینی ، حتی
 متأخریندن خیالیونیده بوذهابده در. (فلو بر) ایله (ژورژسان)
 آراسنده جریان ایدن اوزون بر مکاتبه ادبیه بو حقیقتی ایجه
 ایضاح ایله یور : ایشته ایکی بیوک محرر ، ایکسی ده حکایه نویس ،
 اوته کی حقیقی ، بریکی خیالی ، بری قادین ، بری ارکک اماضرر

اولمازسه بو حكايه كنجلك ، باخصوص قيزلكالنه دوشمسون ..
 دينلدى . بو احتياطده بى معنادر .. بو حقائقى اصل طبقه شبايك
 پيش انتباهنه قويغلى كه ساحه حياتده سلامتله خطوه انداز اولمغه
 آليشسونلر ، بويلاه كرىوملرى كورسونلر ، بو حاللردن ، سيئه لردن
 استكرهه كتيرسونلرده اجتناب چاره لريني آراسونلر ...

حاصلى بولسوخه كزين هيچ بر نظر مطالعه دن دور
 طوتولامليدر .. تا ابتدادن بر اديب مشهره ك ديديكى كبي (مادام
 بوواري) بقا بولا جقدر . چونكه بو اثرى او قود قدن سوكره
 انسان : « ايشته (بالزاق) ه بيوك بر خلف » دييور .. كوستاو-
 فلوير ! بونامى حفظ ايديكز .. حافظه نامدن سيلنميه جك اسملك
 برى ده بودر ...

اولسون بولنامسی ، (فلور) ایچون برقباحت ، اثر ایچون بر
 قصور عد اولنورمی ؟ . محرر کوچک برشهری اوشیلرده حالی ،
 سکنه سنی موشکا فانه تدقیق ایدرک طوغریدن طوغری به تصویر
 ایله مش .. حقیقتی ذره جه تغیر ایتمه مش .. فضیلتی ، مزیتی بو
 یولده کورمش .. بو حقکولق بر نقیصه میدر ؟ بو مخلوقلرک میاننده
 مستحسنلری ، مرغوبلری اولهیدی ، طبیعی اونلری ده عینیله ،
 حقیقتلریله تشریح ایدردی . مثلاً (هومه) نک چراغی (ژوستن)
 اولدجه محاسنه میال برشخصه بکزه میورمی ؟ . دها ای اولهیدی
 دها ای به بکزردی ...

بواثر اخلاقه مضردر ، دیدیلر ... « فرانسه ده بویله قادینلر
 اولورمی ؟ .. قوجه لرینی آلداتسونلر ، بورجلره باتسونلر ،
 باغچهلرده تلاقیلره کی تسونلر ، قابلمیدر ؟ ... آمال ، آمان
 بومملکتده ، بو کوزل مملکتده ، هله صفوت اخلاق ایچنده یوزن
 ولایتلرده بونوع وقعهلر کذران ایتسون .. ممکن دکل .. »
 دییه باغیردیلر .. (فلور) : « بتون بو آدملر چیلدیرمش ..
 دیدی .. چونکه حقیقه قارشی بودرجه کورلکی عقلنه صیغیر -
 مایوردی . اوت ، برخصلت سیئه که بزده موجوددر ، ایسته -
 نلدیکی قدریوق دینسون ، صاقلانسون ، بوندن اخلاق نه قازانیر ..
 مادام که شوسیمات واقعدی ، حقیقت بویله ایدی .. محررک
 وظیفه سی بونلری برر برر جیمبیز ایله چکه چکه نظر عبرته
 دوکمدی .. دوکدی .. صوکره حقیقه قارشی کله مه نیجه هیچ

اوستلرندن، باشلرندن اقيور .. مثلا تدفيندن سوكره همان يمكه قوشه رق قحطدن چيقمش كبي اكل وشربه قويوليورلر . ايجه كوريليور كه محررك ايچنده بو مخلوقلره قارشو برعداوت واردر . يالكز راهب ايچون، اوده پك جزئي، برمرحت حس اولونيور .. بواشخاص اساسيه دن ماعدا (مادام بوواري) ده ايكنه جي درجه ده، بعض اشخاص دها وارسه ده بونلر برنجيلر قدر نظر دفته چارماديلر .. اشتهار ايدمه مديلر .

بو حكايه انتشار ايدرايتمز منقدين بهت ايچنده قالديلر . بونلر ك اودورده سرفرازي وهر حالده عصر ك بيوك برمنتقدى (سنت بوو) بو كتابه دائر پارلاق بر مقاله انتقاديه يازدى : « اثر باشدن باشه غير شخصى .. محرر قلبنى بر طرفه قويمش ، قلمى اويلاه انه آلمش ... فقط هيچ بر بديعه خيال، بر نخبه آمال آراماش . شايسته تقدير، سزاوار محبت هيچ بر فرد مقبول كوستر ميور . هر نه اولورسه اولسون ايسته بو بر محصول كه بيوك براستقباله مالك .. مؤلف يكي بر مكتبك مؤسسى ، بر ذريت جديده ادبيه نك پيشواسيدر .. » ديدى .

ايسته كورديكز مى ، فكر تنقيد بويلاه اولملى ، آتى يي ايلك نظرده كشف ايتلى ، دها مطبوعات عالمك برنجى قدمه سنده ايكن ، (فلور) ك برمسلك جديد واضعى اولالاه جغنى بيلملى . لكن (سنت بوو) كبي منقدر هر دورده يتشميور كه .. تصوير ايتديكي اشخاص آراسنده شايان محبت بر مخلوق

بوکادائر (ہومہ) نک بسط ایتدیکی مطالعات مدعیانہ صرہ سنده
شو سوزلرہ دقت بیوریکز :

«بوکوفتہ خورلرک اورادہ، (قارتیہ لاتن) دہ ناصل عمر
سوردکلرینی بیلمزسکز . . آقتریسرلرہ اور پاطلاسون، چال
اویناسون... (اولا بوخلدہ آقتریس همان ہیچ بولنماز.. ثانیاً
تحصیل ایلہ مشغول اولانلردن تیاترودہ کی قیزلرکی آقین آقین
افتادہلرہ مالک مشهورلرک پشنہ دوشن یوق کبیدر) ہم دہ طلبہ
کروھی پارسجہ خوش کوریلپور. اک بیوک جمعیتلرہ، صالونلرہ
قبول اولونیور، حتی (سن ژرمن) عالم کبارندن بعض قادینلر
بونلرہ عاشق بیلہ اولیورلرکہ شو عشقک دہ صوکی ازداجہ قدر
واریور.» (پارسی طانیانلر بویولده مطالعاتہ قہقہہ دن چاتلارلر،
چونکہ ازدواج، علاقہ شویلہ طورسون مسلاک سیاسی، اشتہار
ادبی، علمی کبی وسیلہلر اولماینجہ او عالمک اک بایاغی برکوشہ سنہ
بیلہ کیرمک محالدر .)

(فلور) باشند آشاغی (ہومہ) بی بویلہ مناسبتر
مناسبتر سویلہ تیور . فقط بوشخص مخیل حقیقتہ کاملاً موافق
اولدینگی ایچون عمومیتلہ حسن قبول کوردی . اشخاص سائرہ دہ
بومرتبہ چرکیندر . (مادام بوواری) نک جنازہ سنندن
عودتدہ کی حال بالخاصہ شایان دقتدر . (بوہومہ) لر، بویا پما
فلسوفلر ٹولومی کوز اوکنده کورر کورمز اویلہ خشیتہ
کلپورلر، حیاتہ اویلہ صاریلپورلرکہ حسسزلک مزیتسزلک

انسان حس ایتورمی که کویا (فلور) بر قاپلانی آلامغه حاضر لانان بر صیادکی اجزا خانه نک اوکنده طوریسور ، بکله یور. محرر صنف متوسطده بولدینی، کشف ایتدیکی نواقصی، اوبوش انانیتی ، اوقوفلنی ، اوپوف بورکلکی نه قدرتله میدانه قویور : اجزاجی اویله لاقیردیله سویله یور که نه روح وار ، نه سبک وار. قیزینه (آتالی) نامنی ویریور. معلوم یاه، بیوک براسم . اوغلنی (ناپولئون) تسمیه ایدیور. هله (هومه) نک راهب ایله مناقشاتنی باشدن باشه برلوحه : اجزاجی غرورندن ، عظمتندن مخاطبنی، اعتقادینی ، دیننی تحقیره باشلایور. فقط پاپاس عازمانه براعتدال دم ایله بویله شخصیاته تعرض ایدرسه قفاسنی پاطلاته جغنی یوزینه قارشنی سویله یورنجه نه کوزل تعدیل لسان ایله یور ، نازک، ملایم، جین اولیور یور . یا (هومه) نک مذهبه دأر اوامیانه نطقی، او بکلک لاقیردیله، او برعصردن بری سویله نه کان تکرمله لری ، هله بو عادیلکله افتخاری نه مضحکدر! . کوچک برشهرده اخلاق وعادات دهها کوزل تدقیق اولونور. بونکچون (فلور) بو اجزاجی (هومه) نک روحنی، ماهیتنی حیرت آرا بر صورتده تشریح وتصویر ایدیور. حریف مملکتندن دیشاری چیقمامش ، هرشیدن ، هر خالدن غافل ، فقط مدعی ، صوک درجه مدعی . اویله بیلکجک ادعاسنده که بونی تصویره آنجق (فلور) ک قلمی مقتدر اوله بیلیر. اشخاص وقعهدن، (نه مابوواری) نک معاشقلرندن (لئون) پارسه کیدیور.

قویق، شرحه شرحه کو سترمک ایچون اوصنف افراددن برینی،
 بر اجزاجی بی، (هومه) بی وصفه قالدیشیور. اجزاجی ! زیرا
 بو صنعت مقصده، ماده یه کوزل توافق ایدیور. اجزاجیق ایچون
 هر حالده آزچوق علم لازمدر. بو علم جزئی یه استاداً حریف
 نه قدرشیشیور، قاباریور، کوریدیر. اجزاجانهك و اجزاجینك
 شو تصویر بهینه دقت بیوریکز :

« فقط اك زیاده نظرلری جلب ایدن موسیو (هومه) نك
 اجزا خانه سی ایدی. باخصوص اقشاملری فانوسلر یا قلدی،
 اویشیل، ماوی، مشعشع قارپوزلر جهه دکانی شعشعه دار قیلدیمی،
 خارجه طوغری انعطاف ایدن ایکی مجراضیای ملون آراسندن
 اجزاجینك تمثالی قسماً منظور اولور. دیرسکلرینی یازیخانه سنه
 دایامش او طور بیور .

« مغازه باشدن آشغی بیوك، اورتا كوچك حروف ایله
 یازلمش انكلیزجه اعلانلر، تعرفه لرله دونامشدر : — ویشی،
 سلج، بارژ صولری، راسپای جبری، عرب ترتیبلری الخ...
 — دكانك عرضی کیف مایشاء احاطه ایدن یافته ایسه آلتون
 حروف ایله : « اجزاجی (هومه) » یازیسنی شاملدر. بعده
 ایچریده تا دیبده، دستكاهك اوزرنده کی بیوك بیوك تمغالی
 ترازولرك آرقه سنده جاملی برقاپونك اوستنده : « عملیاتخانه » لفظی
 منقوشدر که بونك آلتنده ینه سیاه برزمینه آلتون حروف ایله
 (هومه) یازلمشدر . »

نه عاشق، نه ده مبتلای شان اولما ملیسک، بو حیاته بر کره قاریشایدیمی، حقیقت ای کورلمز. مسار و مزاحم مانع بصیرتدر « بوجهتدن (فلوبر) ه اعتراض ایتدیلر. « بو حالده نتیجه نهیه واریر؛ هیچ متأثری اولمادیغکز حسیاتی ایجه تشریح ایده بیلیرسکز، سزه الك بیکانه الك ضد، الك مخالف اشخاصی بحق تصویر ایدرسکز، اوله می؟ نه تحف نظریاتدر که قواعد معلومه یی آلت اوست ایدیور. قلبك وظائفی، خدمتی، اهمیتنی، آیاق آلتنه آلیور» دیدیلر.

(فلوبر) انتقادی سومزدی. ایکی کره منقدره جواب ویردی. بری (سالامبو) حکایه سنه دائر (سنت بوو) ه در، دیکری آرقداشی (لوئی بویه) نک مدافعه مزیتی ایچوندر. فقط (ژورژ سان) ه یازدینی مکتوبده نظریات مبسوطه سنی تعریف ایدیور: « انسان اثرینه حسیات شخصیه، تمایلات ذاتیه قاریشدر ماملیدر. بر طیب خسته لنی، فنا بر خسته لنی معاینه ایدرکن خسته یی دوشونمز، بویولده حسیاتنه کوره فکرینی یورونمز، اوجهته کلیاً بیکانه قالیر. تمایلات و تنافرات شخصیه خارج صنعندر. « دیور. عجبا حقیقتده بویه دکلیدر؟ محرر کافه آثارنده بو نظریاتدن هیچ آیرلما یور. از جمله شو صنف متوسط بختنده بو قاعده یی نه رعنا تطبیق ایدیور. بوبابده کی خطیئات نه در؟ ناقص بر علم، بیوک بر غرور، ماننده ما کیان غرا، یک بیضه هزار فخر و دعوی، دکلی؟ شو قصور لری میدانه

اونوتور، آنجق ایکی شی دوشونور: بری وقایه منافعدر، دیگر یاریم یا کلش بر علمدر. تیاترو محررلری بوخطیاتی اک اول کشف ایدرک یوزه اوردیله. مؤلفین شهیردن (امیل اوژییه) نک، (لابیش) ک اثرلری بویولده بررجلی برهاندن. (آلکساندر دومافیس) مسائل مهمه سائره ایله اوغراشدینی ایچون بوجهتی تدقیقه پک وقت بوله مادی. طرز حکایه ده بوطریق ابدا آجان (فلوبر) اولدی. (فلوبر) کچیردیکی حیاته، صیفیه عالنده بو صنف متوسطی الفی الفنه تدقیق ایله دی. اوسفسطیه، اوادعایه، او علم نامما قارشی درین برکین حاصل ایتدی. بویولده یازلمش آثارینه اوجودتی، اوقدرتی ویرن ایشته بوکیندر. بنجه حقائق مبرهنه دندر: — باخصوص منقد مشهور (سنت بوو) ده کیفیت پک ظاهر در — انسان نفرت ایتدیکی، یا خود ساده جه سومدیکی، طانیادیغی شیئی سودیکی شیلردن زیاده قدرت و مهارت، حرص و شدتله تشریح و تصویر ایله یور. (فلوبر) ک نظریاتی شو حقیقته نه قدر توافق ایله یور، او درجه ده که عادتاً اویساناتک بوجه عملیسی ظن اولونیور. محررک اک بیوک فکری، مرامی شوایدی: صنعت، فن، ادبیات «غیر شخصی» اولمیلدر. یازیلان شیئه انسان کندن برشی قوی ماملیدر. کتابنده احتساسات و تمایلات ذاتیه. سندن دم اور ماملیدر. آدم آنجق زبونی، اسیری اولمادیغی احتراصاتی، غرامیانی ای تصویر ایله بیلیر. «شرابی، عشقی، شانی کوزلجه تصویر ایدرسک، عزیزم، شو شرط ایله که نه سرخوش،

بچن مصاحبه مزده (فلو بر) دن بحث ايدييور، (مادام
 بوواری) حکایه سنی تحلیل، تشریح ایله یوردق. بو حکایه ده کی
 اشخاصدن (هومه) ضرب مثل اولدی، زبانزد عمومدر. لاقیردی
 آراسنده چوق دفعه لر بعض کیمسه لر ایچون بر (هومه) در،
 وصفی قوللانیرلر. مثلاً قوتلی آدم لر ایچون بر (هرکول) در،
 دیدکاری کبی. حاصلی حکایه نك بوشخصی اشخاص سائره دن
 زیاده اشتهار ایتدی، بونک سببی نه در؟ مصاحبه سابقه ده سویله دک:
 فرانسه ده من القدیم اعلی ایله اعادی، کبار ایله فقرا آراسنده بر
 صنف متوسط واردر. بوصنف افرادینک ماهیت حقیقه سنه
 عاندجدی بر تصویر ادبی شمدی یه قدر یوقدی. (مولیه ر) ده
 بعض بونوع توصیفات واریسه ده پک محق، شدید، تام دکلدر.
 بو مؤلف ایچون او صنف متوسط ممدو حدر، مقبولدر. ذاتاً اون
 سکزنجی عصرک نهایتنه قدر بو بر حس عمومیدر. اوتاریخدن
 اعتباراً احوال دکی شیر.. صنف متوسط واصل اقبال اولور.
 لکن بودوره اقبالنده احکام علم وقه اتباع ایتمز، عصر سابقک
 فلسفه کامله سنی موقع تطبیقه وضع ایله مز، اندیشه عرفان و ادراکی

شوعلمای حقوقك بو حكاية نویسه مفتونیتلری نهدن ایلری
 کلیمور؟ . غریبی شوکه (فلو بر) شباننده مکتب حقوقه ایکی
 سنه دوام ایتیش، بر درلو امتحان ویرمکه موفق اوله مامش ،
 ترك تحصیل ایله مش . . دهاه وادی تجلیسنی بولامازسه
 آچلمایور . هپ شو ملاحظه لر هوس ترجمه یه منجر اولیور .
 بر صاحب غیرت بندن اول بو وظیفه مشکله نی ایفا ایتسه ده بی
 شو کشمکشدن قورتارسه نه اعلا اولور ! ...

طوریورمش .. مکالمه اثناسنده طالبک کوزینه ماصه نك اوستنده
 آچیق طوران (مادام بواری) تصادف ایتمش، اظهار علائم
 تعجبیدن کنیخی آلاممش، اک درین بر علم ایچنده یوارلانان
 بوقفا حکایه او قوسون! ققط معلم شو حالک فرقه وارنجه: —
 بو کامی تعجب ایدیورسک؟ بو بنم حکایه کزیندر — دییه
 کتابی سوه سوه اله آلمش، او تعجبی قطع ایدیورمش. بو حادثه یی
 بکا نقل ایتدکلی زمان در حال کو کلده ینه آر زوی ترجمه
 او یاندى. اویله یاه، انسان نروده بر متاع مقبول کورسه بنسه مک
 اوینه کوتورمک ایستر. بو حس تملک فطرتده مکنوزدر،
 جلیدر: بر چوجغه بر او یونجانی، بر شیئی موقتاً ویریکز، او قدر
 ممنون اولماز. ینه عین شیئی بسبتون ویریکز، اون قات زیاده
 سوینیر. بز مچون اشیا و امتعه علمیه و ادبیه ینه تملک ده لسانمه
 نقل ایله اولور. ینه کچن کون «روما حقوقی» معلمی، بر فاضل
 حقیقی درسدن چیقدی. قولنک آلتنده بیو کجه بر جزءدان
 او کلمه کیدینوردی. (اوده تون) ده واصل اولونجه سر کیده
 طوردی، یکی چیقان کتابلری کوزدن کچیرمهک باشلادی.
 بونلرک آراسنده — (فلور) دن صحائف متخبه دیه بر کتاب
 واردی. معلم او قدر کتب جدیددن بو اثره ال اوزاتماسونمی!
 او بر خاطره محفوظدی. بو وقعه ده او کا انضمام ایتدی. اورادن
 تا او طومه کلنجه یه قدر ذهنم بو حادثه لرلر اوغراشدی. تحف،

قدرت اولماسه، فکرده بر فلسفه کورونمسه بش‌پاره ایتمز .
 ثانیاً اسلوب او قدر خاص، اودرجه مستنا، مشکدرکه انسان
 ترجمه شو یله طورسون، اوقورکن بیله صعوبت چکر . ذاتاً
 برنجی قرائندن او قدر بر شی آکلاشلماز، لطافت ایکنجی،
 اوچنجی قرائنده کوزه چارپار . چونکه اوسطرلرک هربری،
 کوردک، ساعتلرجه امکلردن صوکره یازیله بیللمشدر . بو
 خصوصده ترجمه ایچون بیوک برمانعه دکلیدر؛ ثالثاً بو صحیفه لر
 هپ فرانسه حیاتی، فرانسه علمی، حتی فرانسه ده بیله بر ولایت،
 برطشره تصویراتیله مالمالدر . ارباب اختصاص ایچون ده اولسه
 حکایه بی مطالعه ایدرکن بوجهته دائر آز چوق بر فکر یورمق
 لازمدر . کوکل اکلندیرمک، ذهنی دیکلندیرمک ایچون اوقونان
 بر کتابک بو قدر مزاحمه قاتلانیلیرمی؟ او حالده نه یاپملی؟
 شمدی یه قدر اولدینجی کبی بویولده ترجمه لردن، باخصوص بو
 ترجمه دن صرف نظرایتملی، اویله می؟ بوکاده ذوق تجدد هوس
 ترقی، حس ادب، فکر فلسفه، حاصلی انسانده اک کزیده نه
 وارسه اوبردرلو قائل اولمایور . جزئی بر خاطره، بر وقعه، بر
 مصاحبه بومیلی اویاندیریور .. مثلاً کچن کون رفقادن بری بعض
 استیضاحات ایچون تاریخ حقوق معلمنی، (اسمن) ی -
 که فرانسه نك علمای بنامندندر - کورمکه کیتمش، کتب‌خانه سنه
 کیرمش . قوجه عالم طاغ کبی کتابلر آراسنده چالیشیور،

يوكسك، دهانازك برطرز حيات ويرمه ديلىر، (اوقتاو فوييه) نك حكايه لرنده كورديكمز كبار قادينلرينك عالنه صوقماديلر، ينه خطا ايتديلر. موازنه غائب اولدى، شو ايكي مخلوق ميزان اجنماعدن دوشديلر، بوييه پارچه پارچه اولديلر.

§

قارئن كرامنز بيليرلر كه (فلوبر) كيتدجه حكايه نويسان عسرك سربلندى اوليور. الكبيوك ادبيات درسنده ديكرو مؤلفره برساعت حصر اولونوركن بو محرر مستثنا فطرته متعدد ساعتلر وقف ايديليور. بورجهانك اسبابنى مصاحبات واقعه دن تماماً آكلارز. بودرجه پارلاق بر حكايه نويسك لسانمزجه مجهول قلمسى روا دكلدر. چونكه ادباً استفادة حقيقيه بزجه بونوع مجددنى تماميله طانيمقده، فكرلرندن، امللرندن، اثرلرندن ادبيات عثمانيه ايچون برر نجه چيقارمقده در.

بو آثاردن بعضيلرينى، از جمله (مادام بوارى) نى تركيه يه نقل ايتك هوسى بالطبع شو ملاحظاتى تعقيب ايتدى. فقط عجباً شو هوس، حقيقت اوله بيليرمى؟ كيف ما اتفق بر حكايه ايله بو اثر آراسنده برچوق فرق واردر: اولاً (مادام بووارى) ده غريب، فوق العاده، فوق الطبيعه هيچ بروقه يوقدر. وقوعات؛ شؤنات روزمره دندر كه تصويرونه بر

پرده بیرونانه یازلمش دیه بر آرائق اتهام ایتمک ایسته نیلن
بو کتاب حقیقی بر مجله اخلاقدر. امواجزده بر صانداله بکزرکه
بیک درلو مشکلات ایله، مزاحم ایله ساحل سلامته یاناشیور .
بو اثری کنجلره، باخصوص کنج قیزلره او قوتمق ایسته میورلر .
خطا! کاشکی شو حقائق هر فکر شباهه یرلشسه، بشریت ایچون
دها مسعود اولوردی .

بر پارچده (نه ما بوواری) نك قوجه سنه باقکز، نه حقیقی
بر تصویرکه حکایه لریمزده امشالی یوق کیدر : کندی حالنده
بر مرد صالح، قلبی فنادکل، مکتبده ایکن درسلینی پاپاغان کبی
از بر اییدیور! . کوزل کوزل امتحانلر کچور! . یمک یرکن
دوداقلرینی شاپیرداتیور، پارمقلرینی تا آعزینک ایچنه صوقارق
یالایور، یاتاق او طه سنده یره تو کوریور ، قدسیت ، علویت
خولیلرلنده کزن بر قادین، بر زوجه بویله بر مخلوقی ، بویله بر
قوجه بی ناصل بولور . ناصل کوریر ؟ . بو کتاب غایت بی طرفانه
یازلمش بر حجت بشریه در . انسان ایچه حس اییدیور که محررشو
یچاره لر ایچون جداً مضطربدر، متأردر، فقط بو تأثره مغلوب
اوله رق حقیقتی تغیر ایتمه یور، ماوقع نه ایسه عمیق بر تدقیق ایله
یازیور . شودردک سبی میدانده دکمیدر ؟ (شارل بوواری) بی
بر چقنچی، بر رنجبر، یاپا جقلری یره بر طیب یاپدیله، خطا ایتمدیله .
(مادام بوواری) یه بومعیشت بسیطه یه مقابل بر طبقه دها

ایدیور، سوکره اوموزنده کی شاله صیقی صیقی صاریلیور، اوه
 عودت ایدیور، بتون کیجه برلاقیردی بيله سویله یه میوردی.
 مکتبده (پول و ویرژینی) سرگذشت لطیفنی اوقومشدی. اویله
 برحیات ایسته یوردی. بومطالعات، فکرده یر ایدنجه انسان
 مناظر طبیعته قارشنی دایما هیجانه کلیر، طوریر. ایشته (نه ما-
 بوواری) ده بوسائقه تریبه ایله اوتهیج، اوخلجان بر عادت
 حکمنه کیرمشدی، لاینقطع بو هوای سرمستی خیالده یاشایوردی.
 چونکه صباوتندن بری غدای فکر و روحی آثار خیالیون:
 هوغولر، موسه لر، لامارتینلر ایدی. بو نوع احتساسات، ذهنه
 اوصورتله یرلشمش، فکر ایله اویله امتزاج ایتمشدرکه قابل دکل،
 سونمز، مادام الحیة امتداد ایلر. اومطالعات رنکارنکک سوق
 آتشیله (نه ما بوواری) حال حقیقیننی برشاذ، بر تصادف عد
 ایله یوردی. بویوم حقیقتک فردای خیالنده بر سعادت آرایوردی.
 بو قادینی، اضطراباتی، مطالعات مسمومه سنی ایجه تشریحدن
 سوکره (فلو بر) معاشقاتنی، سقوطنی برر برر بزه کوستریور.
 محرر بو نوع خود پرست مقاشقلره قارشنی ملایم داورانمایور،
 اوسفیله یی آجیدن آجی یه، یأسدن یأسه یووارلایور. هله نهایتده
 (مادام بوواری) نک جان چکیشمه سنی اون صحیفه ایله تصویر
 ایله یورکه فکرده نشاط هوا وهوسدن، جاذبه خیال وعشقندن
 نه وارسه سوندیریور.

بو عصرک اڤارلاق افکارینی شامل بر حکیم کزینیدر . ترقیات زمانه یی آکلامقا یچون بوفلسوفی مطلق کوزلجه او قوملیدر . (تن) ک بونظریاتی (فلور) ده ارانه آتار ایدیور ، حالاً بیوک بر حکایه نویسنده دخی کورونیور: فی الحقیقه (آفونس دوده) نک تبدیل اقامتگاه ایتدکدن بری یازدیغی اثرلری تدقیق ایتسه کز منظره جه بیوک فرقلر کورورسکزکه بونلره سبب محررک مسکن جدیدندن باشقه بر تماشاه کاهه عطف نظر ایتسی لاینقطع اوزون بریول، دوکونلر، جنسازه آایلری، دبدبهر، ولولهلر کورمسیدر . (تن) ک شو نظریاتی پک حقیقیدر .

(فلور) نورماندیاده بوصیفیه عالمی ایجه تماشادن، تدقیقندن سوکره تصویره قویولدی . فقط او اشخاصه، او اشیا به کندی حسیاتی ویرمکدن کاملاً احتراز ایدرک حقیقی عینیه، تمامیه اظهار وارانه به چالیشدی . (شارل بوواری) او عالمدن بر فرد، بر کویلی، بیوايه، محدود بر کویلی ایدی . بو کویلینک روحنی، ماهیتنی، وارلغنی دها درین بر قلم حقیقته نقش ایتک محالدر . بو فطرتده قوری، قابا مادیاتدن باشقه امل یوق، (مادام بوواری) بو مخلوقک طبیعه ضدی، دائماً خیاله، معنویاته بال و پر آچيور، از دو اجدن سوکره نه فنا، نه قورقونج بر کریوه حقیقته دوشدیکنی در حال آکلایور، خیالاتنه حزین حزین دالیور، ایصسر یوللرده، مشجره لرده کز یور، بدایع طبیعته صیغینور، بو استغراق ایله — امان یاربی نه ایچون اولندم — دییه فریاد

حالی قوجه سنه بیلدیرمک ایسته میه رک یأسندن ، صرورتدن
کندینی زهرله یور . (موسیو بوواری) بیچاره سی ایسه حالا
حقاقتدن بوسبوتون بی خبر ، قاریسنگ عصمت اخلاقنه ازلدن
قائل بر عاشق فلک زده .. (مادام بواری) بی مزین بر تابوط
ایچنده اتوابیله دفن ایتدیریور . فقط بر مدت صوکره
چکمه جه لری قاریش دیریرکن معاشق لک رسم لینی ، مکتوب لینی
بولیور ، عشقی ، حسدی دردی تزیاید ایله یور ، دوشوندجه
چیلدیرمق درجه سنه کلیور ، ماده ، معنی پریشان اولیور .
کونک برنده النده بر دمت صاچ بر آصمه نک آلتنده بی روح
سرلمش بولونیور . ایشته روح ماده بووقعه بسیطه دن عبارتدر .
(فلور) اثرینی اودرجه علم و فن ومهارت ایله تزیین
ایدیریور که شوکوچیجک حادثه دن بلیغ برلوحه ، برلوحه اخلاق
وجوده کتیریور . بو قدرتی ، بومزیتی آکلامق ایچون محررک
حیاتی کوزدن کپیرمک لازمدر : (فلور) اولدجه زنکین
ایدی ، برصیفیه ده ساکتانه یاشایور ، یازیور ، باخصوص چوق
اوقویوردی . مناسباتی پک محدود ایدی . برقاچ دوستی واردی .
برده کویلیلرله ، طشره لیلرله ، اعادی ناس ایله آراصیره کورو-
شیوردی . اوطه سنده کی پنجره دن ساعت لرحه ، حتی کونلرحه
طبیعتی تماشا ، تدقیق ایدیریوردی . متأخرین فلاسفه دن
(تن) ک بر نوع نظریاتی واردر که انسانک یاشادینی محل
فکرینه ، قلمنه نه صورتله تأثیر ایدیور ، کوستیریور . (تن)

باقسه کز بو حسدن منبعث خیر پرستانه تمایلر ، انسانیتپرورانه خیالربولورسکزر . (فلور) هکنجه خیالی تعمیق ایده ایده حقیقته کچمش ، املنی هپ بر نقطهیه دیکمش اندیشه ناک بر محرر کوریرسکزر که وار قوتی ، وسعتنی صنف متوسطی تشریحه ، تصویره صرف ایدیور ، اونجه دن هیچ آریلیور . بو حکایه نویسک اک مشهور اثری ، (مادام بوواری) ندر؟ ندر؟ ندر؟ عبارتدر؟ کوچک بروقه که امثالنه شؤنات یومیده داتما تصادف ایدیورز : (موسیو بوواری) طشره اهالیسندن بریچاره . پارسه کلیور ، طب تحصیل ایدیور ، صوکره مملکتته دونیور ، محدود ، صوکره درجه محدود برطیب اولیور .. برزواللی که فکری ، املی طار برحدود ایچنده .. (مادام بوواری) برمناسترده دینی ، حسبی برتحصیل کورمش ، ذهننی خیالیونک اک مؤثر ، اک سوزشناک اثرلیله طولدیرمش ، نظرنده حیات بر سحابه غرام .. فکراً ، املاً ، حساً طبان طبانه ضد بوایکی مخلوق تصادفک بر جلوئه حزینیه قاری قوجه ، یعنی یکدیگرینه رفیق مؤبد اولیورلر . (مادام بوواری) دها ایلك خطومه فلاکتی آکلیور ، اوسنلردن بری سوه سوه پایدینی کاشانه خیالک بردن بره چوکیدکنی کوریور ، اغلیور ، صیزلایور ؛ تعمیر املیه بر وادی سقوطه صاپیور . برنجی معاشق ، ایکنجی معاشق ، اوچنجی معاشق ، ممکن دکل اوبدیمه خیالدن نشانه یوق .. بو حیات سفاهتی ، سفاهت مصرفی ، بورجی ، اضمحلالی انتاج ایله یور . قادین حقیقت

(فلور) حقنده کی شو مطالعات ايشته بونوع تقدیراتندرکه محرک ماهیتنی، یازدینی اثرلرک روحنی، مزیتنی اسبابیه، نتایجیه ایضاح ایله یور.

فرانسهده اوچ طبقه اهالی واردر. برنجی طبقه اصیلزاده. لردن، کباردن مرکبدر. ایکنجی طبقه برصنف متوسطدرکه از چوقرقاهیت ووسعته مظهر اصحاب ثروت و تجارت و مأموریندن متشکلدر. اوچنجی طبقه ایسه ایشجی، عمله، فقرا کروهیدر. بوملککنده ادبیاتک ابتدای اقبال ورواجندن، یعنی اون برنجی عصر میلادیدن بری شو صنف متوسطک امالنی، حالی بحق شرح و تصویرایدن بر حکایه نویس کلهدی. فی الحقیقه اون یدنجی عصرده معروف (ژیل پلاس)، اون سکزنجی عصرده (مانون لسقو) بدرجهیه قدر بوفقدانه راستننا، فقط کوچک، محدود راستننا تشکیل ایدر لر.

عصریمزده ایسه (بالزاق) اوقوه خارق العاده سیله، اوقلم حقایق پرستیه هرجهتی تصویر ایله دیکی کبی بوصنف متوسطی ده رعنا تشریح ایتشدر، چونکه کندی ده او صنفندر. فقط تصویرات و تشریحاتنک موضوع مخصوصی بو جهته منحصر دکدر. (ژورژسان) ک حکایاتی ده ینه اوصنفک احوالنه عائد پارلاق مناظرله موشحدر. لکن بومنظره لر هپ جهت محاسنه معطوف، میالدر. (ژورژسان) ده بوقسم خلقه قارشی برنوع میل و جاذبه حس اولونور. اک کوزل اثرلرندن (اندره) حکایه سنه

بومصاحبه ینه باشدن باشه حقیقیونک او حکایه نویس بنامنه،
 (کوستا و فلور) ه حصر اولوندی . بو خصوصده نظر دقتمی
 اک زیاده جلب ایدن جهت، ولوتقدیر یولنده اولسون، معلمک
 یوروتدیکی مطالعهی دقائک موشکائنه ایله توشیح ایتسیدر .
 او قدرکه بوتوشیحاتدن صوکره فکر تقدیر، انسانک ذهنده
 کندیلکنندن یرله شه رک نتیجهی بکله مکه حاجت قالمایه .. ذاتاً
 منقدده بونتأجی بیانه شتاب ایتیمور، سامعینک وقوفکارانه
 آلیشیرینی مقصده کافی کوریور. اویله یاه، هیچ برسبب حقیقی
 کوسترلمدن، حضارک، یا خودقاریئینک ذوق تقدیری او قشانلمادن
 اویاندرلمادن برالای — حقا که دلنشیدر ! . الحق متیندر! —
 یازمقدن، دیمکدن نه چیقار. ذاتاً حقا که لر، الحق لر او تقدیراتک
 قوفلغنی نظر حقیقته کویاستر ایچون ایراد اولنه کلن الفاظنددر.
 ارباب انتقاد بر اترک کوزلکنی کشف و ایضاح وافهام ایتک
 خصوصنی خصوصات سائرمدن دهاکوچ بولیورلر.. بونکچو-
 ندرکه بویولده یازلمش تنقیداته، بالخاصه بزده، نادراً تصادف
 اولونور .

برآزده بوو ایدین انتخاب ایتسهك، اسلوبده اصول اهتامی ده الدن
 بر اقماسهق قارئین کرامه کلفت ترجمه یه دگر اثر لر ابراز ایتمش
 اولورز .. شبهه یوق که اهتامدن اهتامه فرق وار . بو جهتی ده
 طبیعت، مزیت تعیین ایدر . صنعته، فنه سؤ معنی ویرمه ملیدر .
 مواخذه قصیدیه دکل، خدمت مقصدیه سویله یورم: میدانده بر مسلکه،
 بر مکتبه، بر فلسفه یه منسوب فوج آثار جیده طوریررکن
 لسانمه (مونه پن) لری، (ریشبورغ) لری نقل ایتک (تعفف) لری،
 (صائم) لری بر طرفه براقه رق معهود طاش باصمه سی ماصالری
 او قوتمله بر در . شودور تر قیده وقت اودرجه کسب قیمت ایتدی که
 انسان اک رعنا محصول لری بیله کوزدن کچیرمکه زمان بولا مایور، پک
 چوغنی ترک وفدایه مجبور اولیور . مطبوعات، مطالعات خصوصنده
 بو حقیقتی اصلانظر دن آیر ماملیدر . قارئینه ده، محرینه ده بو صحبته
 تنقید، جدی، صمیمی بر تنقید، منتقد، موثوق، مقتدر قلمدن
 چیقما بر تنقید اعلا خدمت ایده بیلیر، قارئلری میز ی حاضر لار،
 ایقاظ ایدر، مترجم لری میز ی، محرر لری میز ی دور تر، خیر پالار،
 دیدیکلر، ایجابنه کوره قیر پار .. لکن دیدیکم کبی او منقد علماء،
 ادباً معروف، مقتدابه اولملی .. او یله اولماز سه بکا دوز .. کچنلر ده
 ادیبه لری میز ک آثارینه دائر کوچک بر انتقاد یوریتیم دیدم غالباً
 یوزیمه، کوزیمه بولا شدیر دم که بر ایکی طرفدن سرد، ترس
 مهاجر لره اوغرادم .. حق بنده، لکن کیمه ا کلاتیرسک ایواه!

اویله یاپیوردی ، فقط حقیقیون بو قاعده‌نی ییقیورلر . ایشته (مویاسان) شدت تفکرندن قلمنی یوریتهمز اولدی، قیردی، چیلدیردی ، ئولدی . (زولا) لر ، (غونقور) لر طوغوریر کبی مشکلات ایله یازی یازیورلر . ادبای حقیقیونده معنایه‌عاند تدقیق وتبع، لفظه متعلق اهتمام ، تصویره سیغماز بر اهتمام بو صعوبت تحریره بادی اولیور . آیلرجه اوقودقدن، دوشوندکن، مأخذلر بولدقدن سوکره بر کتابی یازمغه باشلامق ، هر کله‌بی معنا جهتیه بر کره ایجه معاینه ایتمک، لفظاًده بردفعه ده‌ها حاده تفتیشدن کچیرمک، کله‌لرک، حرفلرک، جمله‌لرک آهنگنه، محاسنه آیری آیری دقت ایله مک آزمشکلا تمیدر؟ مدار بحشمز (فلوبر) ده بومراق، یوق مراق دکل، اهتمام اودرجه‌ده ایتمش که هر جمله‌بی ساعتلرجه اشتغال ایله کاغد اوزرنده وجوده کتیردکن سوکره برده تخته‌یه تباشیرله یازارمش، کله‌لرک بیو کلکنه، کوچکلکنهده باقارمش .. بیلیم بوجهت صحیحی ؟ . هر نه اولورسه اولسون بودقت مقبوله‌یه بناءً آثار حقیقه‌ده کی اسلوب تراشیده ، افاده نادیده فکر وقلبی آهنگ ایله طولدیریور . بر تکرار، بر حشو شویله طورسون ، اوتنقیح ، اویجاز بلیغ نظری ابته‌ساجه دوشوریور . بو حالی وقتیه آکلامغه باشلانجه یازی یازارکن بر پارچه تطبیقه اوزنمدی . قابل اولمادی .. سبب فقدان اقتدار اولسه کر کدر .

آثار مترجمیه میلیمز شو صرهلرده چوغالدی . ترجمه‌لریمزی

دکدر. اما محبتک مرضی، سرنی بوضورتله فاش ایتک (ماقسیم دوکان) ه یاقیشیر میدی؟ بردوست طیب روح دیمکدر، بویله یرلرده کتم اسرار کرکدر .

(فلوبر) ک یکنی و حکایه وادیسنده حقیقی شا کردی ، خلفی مشهور (موپاسان) [*] شوسرک بوضورتله افشاسندن دولایی بک دلکیر اولدی. فقط نه جلوه حزیندر: بوادیب شاب دخی فصلدها سنک هنوز بهارینه کیرمش ایکن طبقی (فلوبر) کبی بردرد مهلک مجهوله طوتولدی ، بردن بره ییقلیو یردی. ایکی فطرت آراسنده کی ارتباط کلینک شوصورت مهلکه ایله ده تجلیسنه نه دنیر؟ بو محرر شهیرک ایکنجی اثری (مادام بواری) در . بو کتاب اونوع آثار نادره دندر که امثالی معدود در . (پول و ویرژینی) (مانون لسقو) اوده بردرجه یه قدره، بو حکایه کزیده نک کعبنه وارده بیلیر .. بو نسخه نفیسه ادبیاتمک الک محکم بدیعه لر ندر که باشلی باشنه بروادی، بر تاریخ تشکیل ایلر .. بو جهتی مصاحبه ائیهده تدقیق ایدرز .

§

(فیلوبر) بزمچونده تبعه شایسته ارکان محرریندندر . بنده برظن واردی، بلکه بوطنده برچوقلری ده بنمله مشترکدر . « کوزل سوزلر ارتجالاً سویله نیر .. قلم واردات فکری صرفه قویولدیغی زمان زنجیرلر طور دیر اماز» دین شعر او ار .. خیالیونده [*] موپاسانک اثری اولان « کوزله دوست » کتابخانه من طرفندن لسائمه ترجمه ایتدیرلشددر .

ذاتاً مبهم ایدی. طرز توسیع و تصویر ایسه او ابهامی زیاده لشد. یردی. بر زاویه تشکیل ایتدک. بوزاویه نك ایکی ضلعی یکدیگر نندن اودرجه تباعد ایدیور که نظر بونلری غائب ایله یور. حال بوکه ادبیاتده یولی شاشیرمامق ایچون خطوط متوازیه اراسنده یوروملیدر. سن انشراحه، انبساطه میل ایدیورسک، بر موضوعدن او بر موضوعه کچورسک، نهایت نقطه عنریمتکی اونوتیورسک، بر قطره صوسيله، سیل نهره، نهر کوله، کول عمانه، عمان طوفانه نتیجه ویریور، بوغولویورسک، اشخاص وقعه بی ده بوغیورسک، زمینی، موضوعی ده بوغیورسک، قارئی ده بوغیورسک، اثرده غریقدر.

شوتنقیدات اوزرینه (فلور) بوکتابی نشر ایتدهدی. ارادن سنه لر کچدی. ساحه مطبوعاتده بیوک بر شهرت صاحبی اولدی. صوکرده دن بر چوق تنقیحات و تصحیحات ایله میدان چیقاردی. (دوقان) ک قولنجه روح ماده نقیصه دارایدی. اوتبدلات ده فائده ویرمه دی. فقط بوزاتک (فلور) حقنده کی مطالعاتنه نظر اعتماد ایله باقماملی. چونکه اوکا کوره حکایه نویس بر مجهول مرضه، مجهولیتی نسبتنده مدهش بر مرضه مبتلا ایدی. حتی نهایت کمال عمرنده او مرضک قربانی اولدی. بو درد اولماسه ایدی برداهی اولوردی، یازدقلرندن بیك قات کوزل یازاردی. بزبوفکرده دکلز. (فلور) ی حقیقی برداهی عدایلرز، اثرلرینی نادر الامثال بولورز. بوندن ماعدا بر متوفایی مؤاخذه جائز

اك بيوك براستادى كسيلويوردى ، آثار حقيقيه نك اك معظمنى
 وجوده كتيردى؟.. بو اثرلى تدقيق ايدرکن اوجھتى آكلارز.
 (فلوبر) ك باشليجه آئارى بش جلدن عبارتدر. بالآخره
 مخبراتندن وسائردهن بوكا بر، ايكي جلددها علاوه ايدلمشدر .
 ۱۸۴۹ ده قارالاديني « سنت آنتوانك تمايلى » نى اوزمان نشر
 ايمدهدى . ۱۸۵۷ده (مادام بوواري) نى چيقاردى . ۱۸۶۹ ده
 « تربيه حسيه » نى ، ۱۸۷۴ده سنت آنتوانك تمايلى مصححاً طبع
 ايتيردى . وفاتندن سوكرده (بوواريوكوشه) نشر ايدلدى .
 برنجى اثرى هنوز برقارالامه صورتنده ايكن (ماقسيم دوكان)
 ايله (بويه) يه او قودى . اوسطرلرى پك چوق زحمتله ، امكله
 وجوده كتيرمشدى ، رفقاسندن تقدير و حيرت بلكه يوردى .
 بونك عكسنى كوردى . عجبا نه دندى : (فلوبر) اثرى او قوركن
 آرقاداشلرينه : « علامت تحسين كوسترمنزه كز قلبكزده قابليت
 تأثريوق ديرم » ديوروهر صحيفه ده بر « كورديكز مى ، كورديكز مى ،
 ناصل ، ناصل ؟ » سوزلريلينى تكرر ايدىيوردى . نهايت كتابى
 بتيردى . « اى ناصل بولديكز؟.. بوراده اوچزدن باشقه كيمسه
 يوق . خالصانه بيان راي ايديكز . » ديدى . (دوكان ، بويه) :
 بز « قاليرسه بونسخه نى آتسه آتملى ، بردها آغزه آلماملى ..
 او قدرسونوك .. » ديه جواب ويردينر . (فلوبر) برفرياد دهشت
 قوباردى . آرالزنده بر مباحثه باشلادى . بو ايكي محب منقد
 صاحب اثره حقيقتى شويله جه اجى اجى افهام ايتديلر : « موضوعك

طرز حقیقتده وجوده کتیرسون. (فلور) ك آثار حقیقه سیدر که
 الی الابد پایدار اوله جقدر. دیگر مشاهیر حقیقیونده طرز خیاله
 میل ایتدیلر، فقط (فلور) کی دکل، آتیده کوره جکز ..
 اوبش جلد اثرک اوچی حقیقی ایسه، ایکسی خیالیدر.
 شو جهت محقق که بو حکایه نویسنده بر بردن کلیاً باشقه ایکی فطرت
 ایکی میل وار. بونلرک هر ایکسی بر رامله طوغری قناد آچیور.
 اوچیور، اوچیور، بری ایجه کتد کدن صو کره بر پارچه دیکلنمه که
 باشلانجه اوبری بو آرامدن استفاده ایدرک طیرانه قویولور .
 فقط بو ایکی طبیعتدن هانکیسی محررده پایدار، ذی اساس،
 (تن) ك تعیری وجه ایله، خاصه غالبه ایدی؛ بکا قالیرسه هر
 ایکسی ده مساوی ایدی. (فلور) هر ایکی جهتجده بر قوتده
 ایدی.. اوله بیلیریا، بر انسان ایکی خاصه غالبه یه مالک بولونور.
 بعضیلرنده ده هیچ بویله خاصه اولماز، اوده باشقه .. اکثریا
 ایکی خاصه اساسیهدن بری دیکرینه غلبه چالار، لکن (فلور) ده
 بویله اولمایور، ایکی خاصه غالبه یان یانه یوریور .. مع مافیله
 بونلرک آراسنده کوچک برفرق کوریلهمز می؛ خیال، حقیقه
 تفوق ایده مز می؛ نهدر اوخارق العاده تصورات؛ اووقایع غریبه
 حرصی؛ عظمت ماضی یه او حسرت؛ احتشامات بعیده یه او هوس؛
 بدایع جهان شرقده ایدی، چونکه تاریخ قدیم شرق مشعشعدر.
 هپ شوخوارق (فلور) ی جذب ایدیور، چکیوردی. فطرة
 بودرجه خیاله میل ایدن بر ذات، ناصل اولدی ده حقیقیونک

تفرقه صورتیه درج ایدلی . (دوکان) ك اطرافنده کی ارباب
 شبابه سن و تجربه جهتیله نفوذی اولیوردی . بوکنجلا ادبیات
 خیالیونك کزیده لرینی سویورلر، عادیلرندن نفرت ایدیورلردی
 (کوستا و فلور) بو زمره دن ایدی : نه غریب دها ! صاحب دن
 اقسامه قدر چالیشپور ، اوقیور، چابالایوردی ده ایکی صحیفه دن
 زیاده اثر وجوده کتیره میوردی . آیده یکر می صحیفه یازاما یوردی [*]
 سعی و مشقت ایچنده کچن بر عمرک محصولی بش جلد اثر اولدی . فقط
 اوبش جلد بو کون بش یوزه ، بش بیکه مقابل عد اولونیور .
 (فلور) عصرک اک بیوک حکایه نویسی ، برداهسی تلیقی ایدیلور .
 اکر مقصود اثرسه مصرع برجسته کافیدر

که بعضاً بر دیوانه ، حتی کلیاتہ بدلدی ، بو ایدیده صنایع
 نفیسه یه تماس ایتمه ین هر شیئه قارشی بر نفرت برکین واردی .
 بو سائقه ایله ادبیات حقیقیه یی بولدی . خیالیونی پک
 زیاده اوقویوردی . (شاتور بیان) ی چوق سویوردی .
 قبرینی زیارته کتیدی . بو زیارته دائر یازدینی صحیفه لر پارلاق ،
 موثر حسیات ایله مالیدر . (فلور) هم خیالیوندن ، هم
 حقیقیوندن ایدی . غریب دکلی ؟ خیالاته صوکدرجه برستش
 ایدن بو محرر ادبیات حقیقیه نك موجودی اولسون : روحه ،
 ادبه عائد غوامض مهمه دندر دینیه مز می ؟ خیالی ، خیالیونی بو
 مرتبه سون شوذات ، بیلمز نه درلو جلوه ایله ، اک کوزل اثر لرینی

[*] « یورغونلقدن حالم قالمادی ، بو آی یکر می صحیفه یازدم .
 بچون بو خارق العاده در . . بنا برین صوکدرجه بی تا بم » — مخبراندن .

شواهمیته مبنی بر قاچ در سمری اوزون اوزادی یه بو حکایه نویسه
حصر ایده جکنز :

۱۸۴۰ ایله ۱۸۵۰ آراسنده مشهور (بالزاق) توره دی .
اثر لریله ساحه مطبوعاتی طولیدردی . بر آراق ابوالحکایه لقبی
بیله آلدی . فقط (بالزاق) ک بو شهرتی نه زمان باشلادی ،
حکایه لری نه وقت ایدی رغبتده دولاشمغه قویولدی ،
بیلیور میسکز ؟ ۱۸۵۸ تاریخندن سوکره ، یعنی (فلور) او
مشهور حکایه خارق العاده سیله ، (مادوام بوواری) سیله میدانه
چقیدی ده ایله .. ، ایله (بالزاق) آکلاشادی ، ایله او آثار
جدیده نک قدر مزیتی بیلندی .

چکنرده ذکر ایتدک : بوتاریخده (له قونت ده لیل) ک
اطرافه شعرای شبان طولانیورلر ، یکی بر طرز ادب
حاضر لایورلردی . ینه اوصیره لرده (ماقسیم دوکان) ادبیات
هوسکارلرندن دیکر برکروه شبابه پیشرو اولیوردی . (دوکان)
ده (له قونت ده لیل) ک دهاسی ، قدرتی یوقدی . بوذات
ادبیاته علی العموم صنایع نفیسه یه جانندن وقف امل ایتیش
ایدی . طبیعتی سویور . دایما میلان قلبه اتباع ایله یوردی .
برچوق سیاحتلرده بولوندی ، عسکرلک ایتدی . ثروت
صاحبی ایدی . (ره ووده پاری) نامی آلتنده بر مجموعه
موقوته نشر ایلدی . . ایشته (مادام بوواری) ۱۸۵۶ ده
تشرین اول ابتدا سندن کانون اول اون بشنه قدر بورسساله یه

(له قونت ده لیل) دن ، (سوللی پرودوم) دن سو کره
 (فرانسوا قوبه) یی تدقیق ایتملی یز. بو اوچ استاد ادبدن برنجیسی
 نفسی خارچنده حقائق شوئاتی آرادی، ایکنجیسی تفکراتنک
 تاریخچه سنی حقیقیله تصویره قویولدی، روحنی برطرز حقیقیده
 بزه کوستردی. اوچنجیسی یعنی «یولجی» ناظم کزینی ایسهینه
 او وادیده، فقط کندینه مخصوص بر زمین، مستنا بر زمین
 بولدی.. تیاترولریمزه کیردی، حکایه لریمزه صوقولدی. بنا برین
 زمانک آز، چوق متفد بر قطب ادبی اولدی.. بز، بالا آخره
 بوجهته کلک اوزره شمدی حکایه نقطه نظرندن حقیقیون
 ادبیاتنک غوامضی آراشدره جغز، سرگذشتی کوره جگنر..
 (آلکساندر دومافیس) ک تیاتروجه ادبیات حقیقیه یه نه تأثیری
 اولدیسه، هیکزجه معروف، مستنا بر حکایه نویسک،
 (کوستاو فلور) ک ده حکایه زمیننده او ادبیاته طبقی او یله،
 بلکه دها چوق، دهامؤثر نفوذی اولدی.. بونکچون (فلور)
 مسلك حقیقیونک بحق موجدلرندن — بر منقدک قولنجه بو
 مسلكك متعدد والدین، اولدینی ایچون — پدرلرندن عدایدیلور.

کیمیادان، حکمت طبیعیہ دن بیلہ پک چوق حقائق عرض ایتدی۔
 یعنی آثار شعریہ سند، ہب بو علومہ عائد قوانینہ اتباعاً فکرینی
 یوروتدی۔ بوقانونلرک ہر برینہ بر معنای حکمت ویردی۔ اکثر
 تصوراتی بر پوشیدہ رمزایلہ مستورددر، اک درین مسائل عقلیہ یہ
 اتہا بولور۔ مثلاً «سمت رأس» عنوانی منظومہ سندہ طیارہ لرک
 طاق فضایہ صعودنی اوصورتلہ کوستریورکہ مساعی بشرینک
 بر نخبہ آمالہ، بر مثال کمالہ طوغری اعتلاسنہ رموز اولسہ کر کدر۔
 خلاصہ بوشاعرک ہر بر شعرندہ بر مسئلہ حکمیہ نک زبدہ سنہ
 تصادف اولونور۔ بو حکمیاتک جملہ سندہ ایسہ خیر، وظیفہ نظیفہ،
 حیثیت بشریہ کبی اوچ بیوک اساس اوزرینہ مؤسس بر فلسفہ
 مدوحہ نک تأثیر لطفی کوریلیرکہ ماہیتی یوقاریدہ تشریح اولنان
 نوحات و تفکرات مایوسانہ یہ بر آہنک انجذاب ولطافت ویرندہ
 اودر۔

(پرودوم) فلسفه ایله سنه لردن بری اوزون اوزادی یه نه صورتله اوغراشدیغنی آکلاتقدن صوکره « کمال حجاب ایله کوریورم، آکلایورم: حقیقتک وادی صعب المرورنده بر خطوه بیله ایلری کیده مه دم، هنوز بر طفل اجد خوان ایکن والدهم صباح، اقشام اللریمی یکدیگرینه ربط ایدرک بکا دعالر از برلیدیکی صیره ده بویولده نه ایدیسه م حالا اویم» دیور، بیوک محویت! سقراطک « آنجق برشی بیلورم: اوده برشی بیلهد- یکمدر» قول مشهورینی آکلیریور، لکن دلانله مستند اولدیغنی ایچون انسانه تأثیر ایدیور. بر قاق صحیفه ده ا یوقاریده: « اختیار لایور، هر کون خاتمه یه طوغری یو وار لانیورم. اورایه واصل اولونجه آرتق بوکشمکش تفکر قالمایه جق، ده ا طوغریسی کیم بیلیر، بلکه قالمایه جقدر .. مکتسبات شخصییه مه باقیورم ده نفسمدن اوتانیورم. صح الباقی: جهلمی کوریورم، مدهوش اولیورم» دییوردی. مجهول داتما مجهول قالیور. مع مافیله بونکچون شاعر لزومندن فضله مایوس اولمایور. بو عمان مبهمیت ایچنده بیله بر حس، بر خیر بولیور، اوکا اتباع ایدیور، کیدیور. بوفلسفه نی تدقیق ایتمک بیوک بر نبعه، بر اقتداره متوقف که .. اوده نم ایچون مشکل، حتی محال .. ذاتاً بحمز فیلسوفه دکل، شاعره عاندر. مع مافیله (پرودوم) شعرنده صرف ایتمک حکمتی بر اقدی؟ .. فلسفه دن، اخلاق دن پارلاق، پارلاق نمونه تفکرات کوستردکن صوکره علم هیئتدن، علم طبقاتدن، علم

کورملی ده عربده فلسفه یالکز مأخوذات یونانیه دن عبارت می
 ایمش حکم ایتلی؟ آه، ایشته کتب، ایشته فحول! زمانمزک
 اختراعات علمیه و تبعیه سندن عداولنان پک چوق افکار فلسفیه
 یونندن عصر لرحه اول دنیا به کلمش ویدی یاشنده نعمت بصر دن
 محروم قالمقه برابر جهانک بالمله بینالرینی حیرتده براقه جق
 صورتده قدرت عقلیه و علمیه کوسترمش برداهینک، ابوالعلائک
 آثارنده پارل پارل پارلایور. برید فضیلت میدانه چیقسه ده بو
 جواهر حکمتی او اعماق مستوره دن آله، حالیه، حقا ئقیله شو
 دور معرفته عرض ایله سه عجا فضلا ی زمان نه درلو حیرت لره
 دوشر! شو حقیقت لری دلائل باهره سیله میدانه قویمق، او
 فکر لری، فلسفه لری هر ایکی جهت جهده اوزون اوزادی به، عینی
 عینه کوسترمک ایستردم. لکن او وقت بیوک بر کتاب یازمق لازم
 کلیر... شو مطالعاتی بنده او یان دیران (سوللی پرودوم) ک —
 نه بیلیورم؟ — ی اولدی. چونکه بو کتابک روحی، فلسفه سی
 (ابوالفتح البستی) نک بالاده ذکر اولنان بیتنه مکنوزدر.
 او بیت بر قصیده به مطلعدر، بو قصیده نک هر بیتی اود کرده در.
 ایشته اون دن ایکی در مکنون ده:

اقبل علی النفس واستكمل فضائلها

فانت بالفضل لبالجسم انسان

واحسن الى الناس تستعبد قلوبهم

فطالما استعبد الانسان احسان

کوزلجه شرح ايله يور . بو کتابک، شو فلسفه نك زبده مفهومی
تفصیلات آتیه دن آکلا شيله جنی وجه ايله — شعرای عربدن
بر فیلسوف جهانقدرک :

زیادة المرء فی دنیاہ نقصان

وربعه غیر محض الحیر خسران

مطلع میننده، حیرت ! . نه پارلاق افاده ایدلشدر . عربک
اک بیوک افکار فلسفیه سی اشعارنده در . علمای غرب بوجهتی
هر نه دنسه اهل ایدرک بونوع آثار عربیه یه پک رغبت
کوستر مه مشر .. یا خود کندیلری اوته دن بری یونان حکمیاتیله
مشغول اولدقلرندن عرب محصولاتک اومباعدن مأخوذ
اولانلری ده ا زیاده شایان استفاده بولمشر .. حال بوکه اشعار
عربیه ده کی فلسفه، حکمت محیر العقولدر . بو عصرک بیوک بر
مورخی زمان سعادتده کی ادبیاتدن بحث ایدرکن اصحاب معلقه دن
برینک بر بیتنی مألأ نقل ایدیورده اوفکر حکمته تقدیر
خوان اولیور . یا معلقاتی کاملاً بیلسه ییدی ، آکلاسه ییدی ،
او قوص قوجه بدایع حکمییه کی کورسه ییدی ، نه یاپاردی ؟
معلقات ایسه حکمیات عربیه نك مبدأی ، فلسفه عربک بسمله سیدر .
متأخرینه دوغری کللی ، (متنی) کی ارسطوی پک چوق تقلید
ایتمکله برابر فلسفه دن زیاده شعره میل ایدنلری دکل ، فقط
ادیب معری کی هر درلو شمولیله بیوک بر فیلسوف اولانلری

شمدی‌یه قدر سوه سوه اوقود یغ بر شاعر دن بخت ایدیورز .
 مصاحبه‌یی بر پارچه ده‌ها یوریته بیلیم . شعر ی فلسفه ایله پک
 رعنا بر صورتده مزج ایدن بو ادیب حکیمک اخیراً بر اثری ،
 فیلسوفانه ، عالمانه بر اثری نشر اولوندی . اثرک عنوانی —
 نه بیلورم ؟ — ، موضوعی — معاینه وجدانیه — در .
 سنه لرجه تتبعات حکمیهدن سوکره (سوللی پرودوم) اسرار
 شوؤناتک خفایای مدهشه‌سنه قارشی عاجز ، مبهوت قاهره —
 نه بیلورم ؟ — دییه فریاد ایدیور . بو فریادینخده بر معتاد

بر منظومه‌ده عین کلمه ایکی کره قافییه اولاماز . (صونه) اسلوبه دقت
 ورقت ویریر . بونکله فکرده تأثیر ایدر . شاعرک بری « بر صونه‌ده کی
 فکر بر کوز یاشنده کی قطره روحیه به بکزر » دیور . (بووالو) نک
 صنایع شعریه‌سنده (صونه) نک پارلاق بر تعریفی وار . بزده بویولده
 اصول نظمه مثال یوق کبیدر . درت بش‌آی اولی « معارف » رساله
 موقوته‌سنده نشر اولنان « نژاد » شعر نویخی زمینده آنجق بر نمونه
 اوله بیلیر . شوو تعریفاتی آکلامق ایچونده اونمونه به مراجعت ایتمک
 لازمدر . « معارف » ده ترقیات شعریه‌ضک اوفاق ، فقط رنگین بر
 لوحه‌سنی کوسترن اوچ شاعر کزینمز (ع . نادر . ت . فکرت .
 اسماعیل صفا) سهولت بیانده بیوک بر قدرت ابراز ایله بویولده تمیز
 ایدن فرانسز شاعر مشهوری (قوپه) یه ده‌ها کوچ بروادیده رقابت
 ایدیورلرکه بویله بر قریحه عال‌العال ایله ایسته‌دکاری طرز شعری تجربه
 ایده بیلیرلر . بو (صونه) زمینتی ده توسیع ایتمه‌لر ، دکل یالکز الواح
 شاعرانه‌ضه بر رنگ تجدد کله‌جکی ایچون ، منظومه‌لریمزده ده‌ها زیاده
 حکمت ، روح کوریله جکندن دولایی شعریمزه باشقه برجه‌له کوسترمش
 اولورلر .

منظومه لرنده متانت لفظیه قدرت معنایی لطیف بر روشله تعقیب
ایله . بوسوزلردن شاعرك براضرابی ، فقط ، بواضطرابی
اقتحامی ده آکلاشیلیر . اوکنده بر هدف ، برنخبه علمیه وار .
اومقصوده دوغری هر درلو موانعه رغماً یوریر . معاصر نیمزدن
(ژوله متر) بسبتون وادی تنقیده دوکولمه دن اول شعرده
سویله یوردی ، برجموعه اشعارده نشر ایتشدی . بوشعرلری ،
برده حکایه نویس شهر (بورژه) نك اییاتی او قوییکز ،
کورورسکنزکه (پرودوم) ی اومسلك مشكل علمیده تعقیب
ایدن شعرای شبان اصحاب مزیتدن ایدی . بونلره وقتیله متفکرین
شباب دیورلردی .

*
* *

(لارومه) نك درسی بوسوزله ختامه ایردی . فقط

بن شب تاری « دیه باشلایان » تزرده کی پارچه (استانس) ه کوزل
برغونه در . بوندن ماعدا مزدوج دیدیکمز اصول ایله صورتمغیره سی یعنی
زمرمه نك « سیر ایله شولوح نازینی .. » منظومه معروفه سیله امثالی
(استانس) ك آرزوق تحریفات ایله لسانمزه آلمش برر شکلیدر . مع مافیله
اسلافز « مزدوج ، مربع ، مثلث ، خمس . . . » کبی بویولده درلو
درلو اصول شعریه میدانه قویدقلری ایچون بونلره مقتبسات غریبه ده
دینه مز .. (صونه) بوسبتون غریبه مخصوصدر ، شرقده یوق کیدر .
بوصورت : ایکسی دردر ، دیگر ایکسی اوچر مصرعلی درت قطعه دن ،
یعنی اون درت مصراعدن مرکب ، وزنی ، قوافیسی محدود ومعین بر
منظومه در . ایلك قطعه لرك قافیه لری هر ایکی جهتجه کاملاً منناظر
اولیدر . دیگر ایکی قطعه لرده بوشرط قسماً واقعدر . بواصول اوزره

وفات ایدن شاعر خراباتی (ورلن) ده ینه بویله بر تأثری شویله افاده ایدیور: «بر آریدن ناصل قورقارسه م بر بوسه دنده اویله قورقارم. آغلارم، ایکلرم صباحلره قدر .. بلا آرام ..» لکن اوته کنده کی خاصه تدقیق بر یکنده یوقدر.

ابتدالی (پرودوم) ک وطن ایچون غریب بر فلسفه سی واردی. شاعر اوزمان — آلمان ادباسندن — (شیلر) کبی «قاردشم نوع بشر در وطنم روی زمین» فکرینه خدمت ایدیوردی. ۱۸۷۰ محاربه سنندن صکره حقیقی آکلادی. اوفکردن واز کجدی. «ندامت» عنوانلی منظومه دن بو تحول نه صورتلهدر، بیلینیر.

(سوللی پرودوم) خیالیون کبی اویله مظنن خطابلری، تشخیصلری، انطاولری سومز .. آهسته رویان اولمق ایستر افکار فلسفیه سنی بر دائره داخلنده کوستره بیلیمک ایچون (له قونت ده لیل) ک توصیه سیله اشعارینی دائما (استانس) و (صونه) [*] یعنی بر نوع مزدوج، مربع، مثلث اصولنده انشاد ایله دی

[*] — استانس، صونه — بر نوع اصول نظمدر که ادبانی جدیده من بعض تغییرات ایله لسانمزه نقل ایتدیلر. (استانس) فرانسرلرجه بر چوق قطعهلردن مرکب بر منظومه در. قطعهلرک هربری درتدن آز، اوندن زیاده مصرعی شامل اولمالیدر. ورنک انتخابی ذوقه منوطدر. قافیه ممکنسه مقید، هله مطلق مزین اولمایدر. اون آلتجی، اون یدنجی عصرده بو اصوله رغبت چوقدی. اون سکزنجی عصره دوغری شعره زوال کلنجه بویوله منظومه لرده کورونمز اولدی. بزده «سورم بعض

آیرلماقله برابر تعمیقاتی نفسنه دوغری یورودی . جزئی
اضطراب کورونجه (موسه) کبی مایوس اولمایوردی . حتی
بوشاعری او یأسندن ناشی تعیب ایله یوردی : « بوسوز و کداز
نهدن ایلری کلیور ؟ غایه شباب یالکز عرامیاتدنی عبارتدر ؟
عشقه مایوس اولدکسه فلسفه یه صاپ ، اووادی حکمتده بر
امل آرا ، بر تسلی بول .. » دیمک ایسته یوردی . (پرودوم)
فی الحقیقه او یله یاپدی . سوزیله عامل اولدی . شعر و حکمتی
مزاج ایله نجه آمانی تعقیبه بر واسطه ایدیندی . بوسایه ده عصرک
الکیوک ، بونکله برابر الکفیلسوف شعراسندن بری اولدی . اوت
(سوللی پرودوم) مدقق ، روح آشنا بر شاعر حکیمدر .
« حافظه ، خیال عادت » کبی او اوافق اوافق منظومات معروفه سندن
ماعد اومبدعانه ، مصورانه اشعاری بر مرآت بلاغترکه شاعر
احتساسات شخصیه سنی ناصل بیان ایدیور ، تأثراتی نه صورتله
بسط ایله یور ، بونلرک اسبابی نه درجه آریور ، بولیور ، کوستریور ،
آکلاتیور ، ارانه ایلر . شور و حرور پارچه یی خاطر لایور میسکز :
نیسان : « نیساندن قورقارم ؛ بوموسمک ، لطافت مهیجه سیله
کوکله او یاندر دینی هیجاندن تتره رم » شاعر دیورکه : کانون
اولده انسان بویله بر ضعفه طوتولماز . چونکه طبیعتده اوزمان
سعادت ماضیه یی خاطره کتیره جک هیچ بر مسرت یوقدر .
فقط نیسان کلنجه « قلب آچیلیر ، درینله شیر ... » چونکه ..
الح .. نه نازک ، نه ایجه تدقیقات ! هر جهتی جامع .. کچن کون

اوانجه ياره‌نك بيوديكني ، سيزلاديغني حس ايدر : قيريقدر .
طوقونماييكز . »

شو كوچك مفهومك مدلول وسيعي انساني حيران ايدييور .
بومنظومه‌يي ناجي افندي مرحوم « قيريقدر طوقونما » عنوانيله
ترجه ايدرك « ترجمان حقيقت » ده وقتيله نشر ايله‌دي . معلمك
ترجه لرنده خارق العاده برمتانت ، برصحت اولمقله برابر تمايلات غريبه
يوقدي . فقط سجع كبي مزعج انكلر پك چوقدي . اويله اولماسه يدي
« مترجم » بر نمونه ترجه اولابيليردي . لسائمه كچن كلمات عربيه
وفارسيه نك صورت تصريفده معني دار ، مفيد بروسعته جوازوير مزسه ك
آثار غريبه دن مقتبسات محالدر . . (پرودوم) ك — كوزلر —
نامنده كي شعر حكمت انگيزيني ده ينه معلم مرحوم :

« ماوي ، سياه بريجه سودا فزا عيون »

دييه منظوماً فقط اكثرثيا معناه تحريف ايله حزينه ادبائمه
نقل ايتمشدي .

صده كلهلم ، (لارومه) يي ديكله يهلم : (پرودوم) بويله
طريق ترده دوشونجه تاريخچه تفكراتي بيانه قويولدي ،
اشعارنده تحري حقائقدن كرى قالمادي . حقيقت محضه فكرنجه
حسن قطعي ديمكدي . هرشیده ، هرجهته بو حسني آرادى ،
بونكله تسلي بولدي . (له قونت ده ليل) شؤنات خارجيه يي بر
نظر حقيجويانه ايله تعميق ايدييوردي . (پرودوم) اونقطة نظر دن

« مینای مکسور » بر جوهر بیاندر . اوح ! قورقمايکیز ،
 بونشیده کزینی تکرار ایتیورم . بونکله تزین ایتهمش برحافظه
 ادب یوقدر ، بیلورم . بوایات مونسه قلوبی ، افکاری استیلا
 ایدرک خارق العاده برسهولت سریعه ایله لساندن لسانه ، اقلیمدن
 اقلیمه کچدی . هر دیارده صدالر پیدا ایتدی .

بو « مینای مکسور » بش قطعه دن عبارت کوچک بر
 منظومه در . صفوت ادانک ، مع مافیله قدرت مؤدانک برانموزج
 محیر العقولیدر . اودرجه صاف ، موجز ، برنظمه ؛ اوقدر لبریز ،
 مؤثر بر معنی ، بر فلسفه عووقق ثمره دهادر . بوشعرك مفهومی :
 « برکاسه ، ایچنده کوزل بر چیچک وار : صولیور ، سونیور ،
 - ناظمک تعییرنجه - ئولیور . چونکه اوکاسه خفیف بر یلپازه
 ضربه سنه اوغرایه رق چانلادی . اوح ، بو ضربه پک سطحی ایدی .
 فغفورک رنگی یا آتدی ، یا آتمادی . حتی هیچ برسس بیله
 ایشیدله دی . فقط زخم رقیق کوندن کونه بلوری امه امه غیر
 مرئی ، لکن مؤثر بردور ایله یاواش یاواش بر یاندن او بر یانه
 کچدی . میناده کی صو دامله دامله قاچدی . چیچککرك روچی
 سوندی کیمسه دهه بونک فرقه وارمادی : طوقونمایکیز .
 قیریقدر . »

« اکثر یا سودیککیز برالده بویله جه تماس ایله قلبی یاره لر ،
 صو کره قلب کندیلکندن یاریلیر ، شکوفه غرامی هلال اولور .
 عالمه قارشی دائما صاغلام کورونورسه ده آلتدن آلته اودرین ،

ابدی‌یه چکلدی . ایشته بواو کسوز (سوللی پرودوم) ایدی .
 علوم ابتدائیہ واعدادیہ‌ی کوردکدن سوکره چوجنی، ریاضیات
 عالیہ تحصیلی ایچون (پولیتقنیک) مکتبنه قویدیلر . (سوللی)
 آرزمان ایچنده بیوک ترقی کوستردی . صنفک برنجیلرندن
 اولدی . بومسلکده ایجه ایلریله مش ایکن هوس شعره منضم
 اولان کوچک برخسته لق شاعری بویولده ترک تحصیله مجبور
 ایتدی . فقط بوتدریسات ریاضیه‌نک شاعریتنه نه بیوک یاردیمی
 اولدی ! سودای حقیقت ، تجسس وثوق بویوزدن ده‌ها زیاده
 رونق آلدی . برطرفدن اصول محالست سایه‌سنده ایجه تدقیق
 اخلاق ، دیگر جهندن تأثیر ریاضیات ایله اعلا تفتیش افکار
 ایدیوردی . تحریات فیه‌ده تمایلات عقلیه‌سنه بره‌دف بولدی .
 ریاضیاته سلوکیله برابر طبقی - اون یدنجی عصر فلاسفه‌سندن -
 (پاسقال) کبی معتقد ایدی . اعتقادیلده قلب هوسناکنه غذا
 الده ایتدی .

تحریات فیه حکمته ، علوم طبعیه‌یه ، فلسفه‌یه دوغری
 توسع ایدنجه اوغدای قلب اولانا کافی، سوکره لذتسز کورونمکه
 باشلادی . بونکاه هدف عقله‌ده تزلزل کلدی . شاعریک اک
 زیاده اعتماد و آسودکی‌یه محتاج اولدینی دملری، یعنی ۲۴ ، ۲۵
 یاشلری قلباً و فکرآ شک ایله ، تردد ایله کچدی، بوصیره‌لرده
 سویله‌دیکی شعرلر هپ شو حسیات ایله ممتزجر ، فقط هپ
 مؤثردر ، دلفریبدر . اوساده ، اونوادا منظومه‌لر ، هله او

بیاندن باشقه اساس تکلیف و توصیه ایتهدی . صفوت و خلوص ایله دوشونکوز، یازیکوز، کافیدر. آرتق نورحقیقتی کوردیکوز. فکریکوز، قذیکوز آلدانماز « دیدی . استادک اطرافنی احاطه ایدن مسامره لرینه مداومانه کلن شبان شعرا ایچنده بری وار ایدی که اوصاف کزیده سیله تمیز ایدیوردی . بوشاعر شاب (سوللی پرودوم) ایدی . (پرودوم) بومکتبک سرفرازلرندن ، اک ایلری کلیر مؤسسارلرندندر . کندندن دکل ، فقط اوداسندن ایشتدک : شاعرک صورت نشائی ، تربیه و تحصیلي خلاف عاده در . فرانسه بر وحدت ایچنده تفرقه کوستیریر . درت بیوک شهریمز : پارس ، لیون ، بوردو ، لیل ، اساساً بر خصصت عمومیه آلتنده اختلافی درجه سنده رنگین منظره لر عرض ایلر . بومناظر دن طبقه بشریه ته تعلق ایدنلرده شو حال هم ده اظاهر ، هم ده ا لطیفدر ، مثلا لیون بوزمینده صلابت دینه ایله پوشیده لطافت فکریه ایچنده کورونور : بدائع ادرا که بررنک نجابت ویرن (میسونیه) ، (پودویس دی شاوان) کبی رساملر ، (لاپراد) ، (پرودوم) کبی شاعرلر یتشدریر . (پرودوم) ده سودای حقیقت ، تجسس و ثوق اک خوش فریله لمعانه باشلادی . شاعرک پدری ؛ والده سنی ده ا کوچک برقیز ایکن سومش ، جانندن ، کواکلدن سومشدی . برچوق آلام غرامدن صوکره نهایت آله بیلمشدی . بوسعادت چوق سورمه دی . اوبی نصیب برطول قادین ایله درت یاشنده براوکسوز براقه رق منزل

کچن مصاحبه مزده (پارناس) مکتبني، يعني زمانك شعرای حقیقوتنی کوردك. اوشبان ادب بوزمین نوینه دوغری ناصل یورودیلر، آکلادق. بووادی اشعارده جهه ریاستی احراز ایدن شاعر قدر آشانك برمزیتی ده رفقاسنی، همربانلرینی فکر واملجه باشدن باشه حر براقق «حسن، شعر بویله در، حقیقت بکا بویله کلیور، سزده دوشونکز» دیمك اولدی. دورتجددك شاعر مبدعی (رونسار) ده اوپله یاپدی ده شعریمزده بیوک برتبدلك حصوله سببیت ویردی. اوندن سوکره اون یدنجی عصرده - صنائع شعریه - مؤلفی (بووالو)؛ (راسین) ار، (مولیه ر) لر کبی دهاته اصول موجودانه سنی بو صورتله قبول ایتدیدی. یالکز مسلك خیالیونك واضعی، (ویقتورهوغو) بو قاعدهیه استئنا کوستردی. فکرینی، زمین شعرینی، طرز ادبنی بالجمله تلامیذه مطلق القا ایلهمك ایسته یوردی. ظاهرآ کنجلره: «بن کیجه یم، سز کوندوزسکز. بن بوکونم، سز یارینسکز» دیور، فقط متصل املنی، مکتبنی ایلری سوریوردی.

(له قونت ده لیل) تلمیذلرینه مخالصت حسدن، مخالصت

یوز بیک مصرعی بر آره یه کتیر لر ، بر چکر دک طولایره جق
روح بوله مازلر . شعر سوزدن عبارت قالیر . جان صقنتیسندن ،
روحسزلقدن ، املسزلکدن اک بیوک شاعر لر یمز نه یاپه جقلر نی
شاشیر لر .

« قالمشی که سویله نلک سوز »

« وارمی عجبا دینلمدک سوز »

کبی هم مفتورانه ، هم بی معنا ، هم چوجقه سنه تکرمله لر
دوشر لر . ادبیاتمزک ، بالخاصه شعر مزک فرداسی ایچون بونقظه
شایان دقتدر .

کبی شعرای شبانه بر « وجدان شاعریت » اولدی . الی الابد
قلوب احیاده یاشار .

§

شو سطرلر بزه ، شعر ایله علمک درجه امتزاجنی ایجه
کوستردی . بز اشعاریمزده بعض محاذیر ادبیه یه مبنی بو قدر
ایلری کیده میز . فقط هیچ اولمازسه - فردای تدفین - ده
بر نمونه بدیعنی کوردیکمز طرز بهینه اوزانملی یز ... او کوچک
منظومه نك تاریخ تفکر اتمزده زرین بر صحیفه احراز ایتدیکنی
چوقدن حس ایتدمدی . حتی اوچنجی « زمزمه » ده الك
پارلاق بو پارچه بی بولانلره ده حق ویردمدی . شمدی بوجهتجه
بکا هر ایکی معناسیله - علماً یقین حاصل اولدی . بر منظومه
یا زارکن دوشونسهك ، بر مبدأ ، بر منتها آراسهق ، عمودن
بر زبده ، بر روح چیقارسهق فنا اولماز . فقط بو قدر کافیمی یا ،
بونخبه یی اولاتبغات علمیه دن استخراج ایتلی یز ، ثانیاً بر فلسفه یی
منتج احکام ایله دوناتملی یز . بو مقصدی مغلق ، مشکل بولیورسهق
حل و ایضاحه چالیشملی یز :

« فصعب العلاء فی الصعب والسهیل فی السهیل »

دین بر عرب شاعر حکیمیدر . بویله اولمازده « سودم ،
سودك ، سودی » دییه قوری قوری یه فعل تصریف ایدر ،
طوریرسهق هم کندیمزی ، همده خلقی بوشی بوشنه یورارز .

اهتراز رقیقی ، رعده صدماتی ، زمین و سماک بتون اصوات لطیفه ومدهشهنی ینه اونلر کبی ایشیدیور . حادثات طبیعتده ید معبودک بعضاً قهارانه ، بعضاًده رحمانه تجلیسنی ینه اونلر کبی مشاهده ایله یوردی .

شو اقوام ابتدائیه نك بویله جه روحه کیرمک ، اذعان و وجدانه ایجه مطلع اوله رق تمامی تمامه اویله دوشونمکله اکتفا ایتیمور ، حیوانات وحشیه نكده غوامض دروینسی ، حرص و هیجانی ، سوق طبیعینسی آکلایور ، قارغه نی یوواسندن دیشاری فیلاتان ، قیلانی اینندن خارجه چیقاران اشتهای خونین ضروری نی کویا کندی حس ایدیورمش کبی تصویر ایله یوردی .

بوتصویرات ، بو مشاهدات ، بوحسیات ایچون نه بیوک بر قدرت علمیه ایستر ! یاشو مواد حکمیه شعر ایچون نه کمره بر منبع علمیدر ! . . او قدرتی ایدنمک ، بو منبعه ایرمک حکمیاتک ، طبیعیاتک ، فلسفه نك ، تاریخک کنهنه ، غوامضنه و قوف ایله اولور . بونکچوندرکه (له قونت ده لیل) بیوک برشاعر حکیم اولمقله برابر فلاسفه دن متبحریندن معدوددر . شعرلری عصر لرله پایدار اولور . چونکه منای علمه موضوعدر . تجددن تجدده دور ایدر . زیرا حکمت خلائقدن نیجه بدائع ایله مشحوندر . (له قونت ده لیل) شاگردانندن برینک دیدیکی

سعادت نه در؟ دکزلرک، اورمانلرک نفعخاتی؛ زمین وسمانک اک
خوش نغماتی کچی بویله غافلانه امیدلر بریاندن طوغار، بریاندن
سونرلر .. برشی که ابدی اولماز هیچدر .»

(له قونت دهلیل) تهیجات قلبیه سنی تشریح ایتمک، نفسنه
عاند حسب حاللره دالمق کچی حالاتدن احتراز ایدیوردی. بونکچون
شاعری بعضاً حسسز اتهام ایتدیلر. یوق، اویله دکل، اوقلب
حسیات ایله مالامال ایدی. احباسندن بری نقل ایدیوردی: برکون
دوستلرندن برینک وفاتی خبر ویرر بر مکتوب آلمش، رقت
و هیجانندن ظرفی بردرلو آچامامش، اللری اودرجه تیتره-
یورمش. فقط بر فائده علمیه و حقیقه کورمه دیکی ایچون بو حسیاتی
شرحه کیریشمیوردی. اثرلرنده کندینی اونوتیوردی. (غانثر)
کنارلرینه کیدیوردی، بر هندلینک روحنی آلیور، آطه لر
دکزی سواحلنه، کلیور، بر یونانلی اولیوردی. اویله
دوشونیور. اویله حرکت ایدیور، اویله سویله یوردی.
برقوه خارق العاده ایله نفسندن تجرد ایدرک اونلرک وضع وطبعی
آلیور، اوصورتله یاشایور، مسرت ساده دلانانه لرلیله محظوظ،
الملرلیله متالم اولیور، حدت لرینه، فکر لرینه، اعتقاد لرینه اشتراک
ایدیور، ینه اونلرک کوزیله کونشک شو اسرار ایله لبالب
مجرای شعسه دارینی کوریور، عمان زاخری، برق شراره
فشانی، رنک رنک قوس قزحی سیر ایله یوردی، روز کارک
فریادینی، امواجک فغاتی، صولرک دمدمه سنی، یاپراقلرک

نصل تأسس ایتدی؟ کوسترلدی.. خیالیوندن ناصورتله آریلیر؟
 برپارچه بیلدیرلدی. مکتبک مؤسسی (له قونت ده لیل) شعر
 ایله علمی تألیف ایچون بر منبع جید آرادى، بو آرادىغنی ده
 اعصار قدیمه نك اعماق مجهوله سنده بولدی. صورتده اوادوار
 نامعلومی تصویر و تشریح ایتدی. حقیقتده بر طرفدن
 «حسن مطلق» اوزرینه مؤسس بر فلسفه جدیده میدان
 قویدی، دیگر جهتدن کتاب انسانیتک اوآنه قدر آچلماش
 صحائفی آچدی. خیالیون نه یاپیورلردی؟ لاینقطع نکبت
 درونلرندن بحث ایدیورلردی. دائماً آجیلرینی، دردلرینی،
 نفسلرینی ایلری سوریورلردی. طبعی قلبلرینه کوره دیکشدر-
 یریورلردی. کندیلری کولرلرسه طاغیر، دره لرده کولیورلردی،
 آغلارلرسه چاغلانلر، عمانلرده آغلایورلردی. باشدن باشه سوحات
 نفسیه، کاملاً احتساسات شخصیه!.. سوزلر نفس ایله باشلا یور،
 ینه اویاه بیتیورلردی. بو حالات، بو حسیات پک مبذول اولدقدن
 ماعدافلسفه یه، علمده صیغمازدی. (فته لون) دیورکه: «بر
 اثر حقیقه» کوزل اولق ایچون مؤلف اوآرده کندینی اونوتلی
 وبویله جه قارنک ذهنه ده توارد اتمه مکه چالیشمیلدر.» (له قونت
 ده لیل) بو قاعده یی کوزلجه توسیع و تطبیق ایدرک خیالیونه اعلان
 حرب ایله دی.

حسن حقیقی یی بولق ایچون شخصیتدن بسبتون تبری ایدرک
 عمومیته کیرملى، ابدیته یا قلاشملى. «آد، شباب، عشق، سرور

کتاب کتاب اوسته، فصل فصل اوسته اولمش، گاه اول آخره، گاه آخر اوله کتیرلمش. ماده لرد کیشدیرلمش. حالا بر نتیجه الله ایدلمه مش. کندی بونلری او قومامش. بویولده یازیلان و مکاتبده تدریس ایدیلن انتقاداتی کوزدن کچیرمش، بو مطالعاتده او انتقادلردن ترشح ایدیورمش. بحث ده اوزایوردی، فقط خواجه کادی. شو معلمه جیندن کوچک بردفتر، برده مزین قورشون قلمی چیقاردی. اینجوکی بریازی ایله تقریری خفیف خفیف ضبطه قویولدی. تحف تصادف: اوده بو تقریرلری بالاخره توسیع ایله یور، مملکتنده مشهور بر محرره کوندریورمش. اوزاتده بویوک بر غزته نک ادبیات اجنیه ستوننه تفسیر آوتوضیحاً نقل ایدیورمش: بنمده بویله یاپدیغم آ کلاشینجه مخاطبه م ممنون اولدی. درسدن صوکره مضبوطا تمزی بر بریمزه کوسترمکه قرار ویردک. بنجده ضبط تقریره مجبوریت حاصل اولدی. فقط بنده او کوچک دفتره، او اینجه یازی به مقابل قوجه قوجه کاغذ پارچه لری، بر باد، قاریشق بریازی، هله قورشون قلمیله اولدیغی، عجله، راحتسز، اکثریاده کورولمه دن یازدیغی ایچون کاتبندن باشقه کیمسه او قویاماز، محال.. نه ایسه، اولور کیدر. شو لقلقیات هواییه دن صوکره، قارئین کرامه عرض اعتذار ایله، درسه کچه یم، (لارومه) نک بیانات کزینیه تلافی مافات ایده یم: کچن مصاحبه مزده مسـالک حقیقینونک ذروه شعریه سنی تشکیل ایدن (پارناس) مکتبی قسماً عرض اولندی.. بو مکتب

کورو نیورمش.. فرانسه نك ينه او عصرده کی متبحر لرینه آلمانیا ده
 امثال آرانیرسه آنجق (لسینغ) بولنورمش . « تربیه نوع بشر »
 عنوانلی اثری (دیده رو) لر ، (دالامبر) لر طرزنده یازلش .
 شو بچندن سو کره - سز (کونیغسبرغ) دن، یعنی فیلسوف
 (قانت) ک مملکتندیمسکز؟ - دییه صوردم . اوت جوابیله
 برابر شو تفصیلاتی الده ایتدم : (قانت) اخلاق نقطه نظرندن
 دقت بیوریکز، سائر جهتدن دکل، اخلاق نقطه نظرندن فلاسفه نك
 اک فاضلی ایش . معلمه بوجهتی همشهریسی اولدیغندن طولایی
 دکل، حقیقت اولدیغی ایچون سویله یورمش . هانکی فیلسوف بویله
 کوزل قانون اخلاق بولش، سعادتله فضیلت آراسنده او یله
 مسعود برمناسبت کشف ایش، خیر ووظیفه نظیفه اوزرینه
 مؤسس دستورلر میدانه قویمش ، مشتاقان حقائقه : « مسعود
 اولق ایسته یورمیسک؟ فضیلت صاحبی اول « دیمش ده - ایکی،
 ایکی دها درت ایدر . - کبی جلی بربرهان ایله بو حکمتی اثبات
 ایله مش؟. بونکله برابر صرف محاکات عقلیه اوزرینه یوروتدیکی
 بردستورده ابدیت روحی، وجود ربانی بی کمال شعشه سیله نظره
 ادعانه عیان ایش . حال بوکه شمدی (اسپنسر) لر، (دارون) لر
 بووادی حقیقتدن لزومسزیره دیشاری چیقیورلر مش . (اسپنسر)
 بشریته برامل، برهدف کوستره مدکن ماعدا روح ایله بدن
 آراسنده بولدیغی مناسبات مادیه ده دخی بوغولیورمش . بوفلسفه
 جدیدهی چوق او قوماملی . چونکه ایچندن چیقماق محال ایش .

چکن مصاحبه لک برنده ذکر ایتدمدی: بر آلمان معلمه سی
 درسه یانی باشمده کی صرده او طوریررکن رفیقه سنه
 علی الاطلاق محاسن ادیاندن بحث ایتمش و بویولده یازلمش کوزل
 بر کتابده توصیه ایله مشدی؛ بو کتابک آدینی اوزمان ضبط
 ایده مه دمدی؛ دون بو معلمه بالتصادف ینه او یانمده کی صرہ
 او طوردی؛ فرصتدن استفادہ ایله شو کتابی صوردم؛ اوزون
 اوزادی یه معلومات آلم: اثرک عنوانی عاقل (ناتان) - Nathan
 der Weise - مؤلفی آلمانیاک اون سکرنجی عصر ادباسندن
 مشهور (لسینغ) ایتمش؛ فاجعه طرزنده یازیلان بو کتاب اهل
 صلیب زمانه عائد بر وقعہ یی اساس طوتارق صلاح الدین
 ایوبینک فضائلنی تعداد ایله یور وصلیونک حرص تعصبکارینی
 ضمناً ذم ای دیورمش.. هر دینده قواعد اخلاقیه واردر، هر
 مذهبدن اصحاب فضیلت یتیشیر، دیورمش. شوصاف، مقبول
 موضوعه بناء بو فاجعه آلمانیا مکتبلرنده قرائت کتابی اوله رق
 او قودیلورمش. (لسینغ) پک مشهور بر آلمان ادیبی ایتمش که
 - معلمه نک قولنجہ - بنم بو محرری بیلمه مکلمکم غریب

كلهرك بزم طبيعتمزه كيرمه ملي ، حسيآتمزي آلمامليديلر ؛ «
 بوسوزلر خيالونك پك چوق اثرلرينه تطبيق اولنه بيلير ،
 (ويقتور هوغو) نك بو يولده ، بويه غلط نه قدر افكار
 وحسياتي واردر؟ شاعر اعظم اكريا معبودلري ، مملكترلي ،
 طاغلري ، درملري ، كواكي ، دكزلري اويله سويله تيركه
 كندى ده سويله سه بويله اولور . »

بخته موافق دوشديكي ، (راسين) ك اسكندرندن خاطره
 كلديكي ايچون «اشبر» بونقطه نظر دن شايان تدقيقدر . مسئله يي
 پك تعميق ايده مزسه مده فرانسز شاعري حقنده كي تنقيدات
 شاعر كزيمزه ده تطبيق اولونور ، صانيرم . بز ، بيلمم نه دندر ،
 خيالونى پك چوق سودك . ادبيات جديده مز غربدن ، باخوص
 شعراً ، فيضياب اولمغه باشلاديني زمان (پارناس) مكتبي ده ،
 حقيقيونده ميدانده ايديلر . بو جهته هيچ رغبت ائتمه دك ،
 مسلك خياله دالوق . بوكا سبب نهدر ؟ شبهه يوق كه خيالون
 طرزنده احتياجات علميه نك آز اولمسيدر . مع مافيه بعض ادباى
 عظاممزه نادرآ پك پارلاق ادبيات حقيقيه نمونه لري بولونيور .
 ذاتاً اشعار خيالون ده علمدن بتون بتونه وارسته دكلدر .
 مصاحبه اوزادى ، بحث بيتمه دى ، شعر ايله علمك صورت
 اتحاديني بر نبذه كوردك ، مصاحبه آتيمده دها زياده تفصيلات
 ايله كوريرز . دها آچيقجه آكلارز .

بشريتك تاثرات اوليه سنی احتوا ایدن بومنابع و فیره دن شعرك
اكتساب فيض ايتمی لزومنی ادعا ایله زماندن آریلیور میدی؟
خیر، بالعکس زمانك احتیاجنه پك کوزل یا قلاشیور و خیالیونك
علپنده بر مسلک وجوده کتیریوردی . برنجی دفعه اوله رق
فکر فی میدانه قویور و معین و منقد بیانات ایله طبیعتدن
طوغریدن طوغرییه مآخوذ الهاماتك درجه و جوبنی
بیلدیریور و بو صورتله فیلسوف مشهور (تن) دن حکایه نویس
شهر (قلوبر) ه و (آلکساندر دومافیس) دن کندیسنه و ارنجه یه
قدر بتون محررلری استیلا ایدن او واسع ترقیات علمیه
و طبیعیه یه یاردم ایدیوردی . (له قونت ده لیل) خیالیونده
او افراط شخصیتی و فقدان تصویر طبیعتی بیوک بر قصور
عد ایله یوردی . بو ایکی جهت بر نقطه یه ارجاع اولونه بیلیر .
چونکه شخصیتیه دالمق ؛ طبیعتی اونو تمق دیمکدر . خرابه لری
کوز اوکنه کتیرمک ، او ممالک بعیده بی تصویر ایتمک ، میدانه
مهیب و معظم بر منظره قویمق ، اوزمان قدیمی اقوام سابقه سیله
شعله نلدرمک ، اکر ساحه تماشایه کتیریلن اشخاص ،
معاصر لریمزه بکزر ، اوله اولورسه ، هیچدر ، قوری بر خیالدر .
(راسین) ك (اسکندر) عنوانی اثری ایچون بر منقد شویله
سویله یوردی : « اسکندر و پوروس خصلت ذاتیه لرینی تامایله
محافظه ایتلیدیلر . بز (هپ اسپ) کنارلرینه کیدرک انلری هیئت
حقیقیه لر یله کورملی ایدك ؟ یوقسه اونلر (سن) ریخنملرینه

ایچدیكك اعلا صویي ترکیبایدن اجزانه در؟
ایدروژنله اوقسیژندر ، اوقسیژنله ایدروژن

کبی سوزلر سویله دیلر . بونلرک اهمیتی یوق . لکن جداً استعداد
شاعرانه یی حائز اولانلریمزده اوفکر جیده معارض چیقدی .
بوکا سبب نه ایدی ؟ شعرك علم ایله صورت اتحادینی تعین
ایده مه مک ایدی . طرفین افراط و تفریطه دوشیوردی .

« تاریخ تماشاکه ارباب نظر در »

« هر صفحه سی آینه اطوار بشر در »

دییه باشلایان ارجاع نظرلر و مشهور ترجیح بندلر شعرك علم
ایله وجه حقیقی امتزاجنی کویستره مز ایکن کویستیر عدا اولوندی .
نجدین شعرا مزده دائماً خیالیونی ، هوغولری ، موسهلری ،
لامارتینلری سوه کلدکلری ایچون شعر علمی یی مقصیده موافق
بولمیدلر ، طرز خیاله دالمغی دها کوزل کوردیلر . نه ایسه ،
اومسلکندنده کچمک لازم ایدی . لکن خیالیونه قارشی شو
انتقاداتی اوقودقندن صوکره شعرك علم ایله لزوم مز جنی تسلیم
ایتمه مک قابلیدر ؟ بزده بو حقیقی بلکه بیوک بر شاعر مز ، کشف
ایتمش اولملی که مرثیه لرینه ، تفکر لرینه بر فلسفه ، یعنی بر نخبه
علمیه صوقیور . آتیده بوکا بر مثال کوریرز . شمدی شعرده
علم نه در ، ناصلدر ؟ آنی آکلایه لم :

« (له قونت ده لیل) اقوام قدیمه ماضیه یی تدقیق ایدرک

قوای متحده سیله ماضینک بوصورتله احیاسی، شاعر لکنی حس ایدر ایتمز (له قونت ده لیل) کدهای ذاتیسنه هدف اتخاذا یله دیکی بر املدر . ۱۸۵۲ ده مجموعه اشعارینک مقدمه سنده خیالیونه قارشی شو سطرلری یازیوردی : « دوریمز دور علومدر . شاعرلری آرتق کیمسه دیکله میور . چونکه شعرلری میزده کی فکر احتیاج زمانه غیر کافیدر . زمان شعرايه قولاق ویر میور . زیرا ثمره سز تلهفات ایله علمی ازعاج ایتدیلر . اوسنوحات شخصیه درلو درلو الوانیله نظر دقتی یوردی . شعر و علم قوه عقلیه نک مساعی متضاده سیله طول مدت بر بردن آیری دوشدیلر سه ده آرتق اختلاط وهیچ اولماز سه ده اتحاد ایتدیلر لر . شعر سرمایه ازیلسنی غائب ایتدی ، دها دوغریسی توکندی . شمعی علم آکا جوهر تدارک ایله ملیدرده اوده نوعه منحصر شکل واسلوب ایله بونلری میدانه دوکلی وادامه قیلملیدر »

§

بوراده ادبیاتمه عاند کوچک بر استطراد اولابیلر . دها چوق اولمادی، استادلریمز، باخصوص بر استاد حکمتمز شعر میزده علمک درجه لزومنی کوستردیلر . او زمان بو درس عموم شاعرلریمزجه ناخوش تلقی اولوندی . بعضلری فنی شعر دییه :

-ایشته (پارناس) مکتبی بوجمیت ایدی، بوصولته تأسس ایتدی. خیالیوندن نه صورتله آریلیر؟ (ویقتور هوغو) نه ایدی؟ (لهقونت دهلیل) نه اولدی؟:

«۱۱ شباط ۱۸۸۶ ده (قونت دهلیل) انجمن دانشه (ویقتور هوغو) نك یرینه انتخاب اولندی. هر نه قدر بوا یکی بیوک شاعر آراسنده نه اشتراك، نه ده قرابت یوق ایدیسه ده بومیراث (لهقونت دهلیل) ك حقی ایدی. (هوغو) ایله بوشاعرك بیننده، دكل یالکتر اسلوباً، فقط الهاماً، تصویراً، املاًده بیوک برفرق واردر. (هوغو) نك اشعاری علوی، فسیح، بی نهایتدر. بیقراردر، برعماندر. (لهقونت دهلیل) ککیلر ایسه کنیش و صاف بر نهردر که وادی تاریخن کذار ایلر، نیجه اقوام، نیجه مالک بونه ره انعکاس ایدر. (هوغو) تحسینات قلبیه بی، احتیاسات درونی بی مصورشاعرك لرك اک بیوکیدر. شعرنده آتش، هوس، حرص، مبالغه، اخلاق، بیتمز توکنمز توسیعات واردر. (لهقونت دهلیل) ایسه بر مصور حقیقیدر، تاریخنده اشغال صحائف ایتمه مش مملکت لرك مورخیدر. «اساطیر اعصار» ه قارشی (لهقونت دهلیل) ك اشعارینه «تاریخ اعصار» دینله بیلیر که اعتقادات غریبه نك، سرگذشت اولین بشرک، حاصلی یینه برچوق اساطیرك تاریخی دیمکدر شوقدر که شاعر بونلره فلسفه سنك قوتی و نخبه حیاطه کی بهره کلیسیله برلون حقیقت ویرمشدر.

«ازمنه قدیمه نك بویله صفوت وخالصته تدقیق، شعر و علمك

بر آدم . وارسون خلق بنی بیکانه لرك ، ملحد لرك ، حوپالرك
 اك بر بادی عد ایله سون ، بنجه دها خوشدر « دیوردی .
 صانیرم که (لهقونت دهلیل) بو خصوصده محبی (بودلر) ایله
 هم افکار ایدی . بویولده آلداته جق آدملر بولیور و بونکله
 ا کله نیوردی . ففظ بز بو حقیقتی بیلدیکمز ایچون او طوزاغه
 دوشمیوردق . در حال کولمکه باشلا یوردق . بوکا قارشی
 شاعرك او ماوی کوزلری کسب شطارت ایدیوردی . وجهنده بر
 علامت مسرت لمعان ایله یوردی . اوده کولمکه قویولیوردی .
 دیرکن هر طرفدن قهقهه لر عکس انداز اولیور ایدی . بر آرز
 صوکره آرقداش لری مژدن برینک بر شعرینی دیکله مک اوزره
 صوصیور و بر طور جدی آلیوردق . بعض کیجه لرده بیک
 درلو رجالره (لهقونت دهلیل) ده اشعار ناشینده سندن بر ایکی
 پارچه اوقوتمغه موفق اولیوردق . بو صورتله اودهن حکمتدن
 نه عالی ، نه مستننا سوزلر ایشتمک نعمته نائل اولدق . بو آهنگ
 لطیف خاطرهمده الی الابد ترنم ایده جکدر .

بویله جه ساعتلر کچیور ، خبریمز اولمیوردی . کیجه یاریسی اولنجه
 او محب مکر مژدن و او حیات شاعرانه یه باشقه بر لطافت بر آسودکی
 ویرن رفیقه معززه سندن مساعده آلیور ، چیقیوردق . اوسوقا قلرك
 سکوت شبانه سی بر قاچ دقیقه یوکسک یوکسک مکالمه لریمز ، کمره
 قهقهه لریمز و پریشان خطوه لریمز ایله مختل اولیوردی . نه سعادت که
 بو خاطرهمده لرده اعضای محترمه کزدن بر قاچیله مشترکز . «

ایتالیان خواجه لرینک قلندن چیمش کوزل کوزل تصویر لرله
 و بیکلرجه سیغاره لرك دو مانلریله کهنه بر فیل دیشی کبی صارارمش
 آلی معمولات عتیقه سیله مزین ایدی . عصر مزك تاریخ
 ادبیاتنده بر صحیفه مخصوصه اشغال ایدن جمعه ایرتسی اجتماعاتی
 ایشته اودورده منعقد اولیوردی . صاف ، صمیمی بر اخوت
 ادبیه ایله یکدیگرینه فکر آ ارتباط ایدن یکر می ، اوتوز قدر
 ادبیات مفتونلری منتظماً بو اوه کلیورلردی ، حقیقه سزاوار
 دقدر : بونلرک همان جمله سی مجادلات ادبیه عالمنده مظفر
 اوله رق نسبتاً آز چوق برر نام قازاندیلر . حتی بعضیلری
 بوکون شو هیئتک افرادی میاننده داخلدر . بو جمعه ایرتسی
 مسامره لری نه قدر خوش ونه مرتبه جاذبه لی ایدی . بونلرده
 ادبیاتدن ، فلسفه دن ، تاریخدن و بالخاصه شعر دن بحث اولیوردی .
 اما نه بحث .. باشند باشه صفوت و مخالفت ، شوق وانهماک
 ایچنده ! زمان زمان بر کله مستهزیانه و یا خود بر ملاحظه محقه
 ومدققانه ایله (له قونت ده لیل) بزى حقکولغه دعوت ایدیوردی .
 فقط بر آز سوکره کندی ده بزه پیشرو اولیور ، اومواخذات
 شباب آرامزه قاریشیوردی . بعضاً بالذاب جدی بر وضع ایله
 اورتهیه کولنج بر تکلیف قویور ، بر مبالغه صرف ایدیور ،
 یا خود تحف بر غریبه کوستریوردی . اوتک کوزلکله اوزمان
 پارل پارل پارلایور ، حقیقه معنیدار اولیوردی . (شارل
 بودلر) که بررند لاقیدی ایدی : « بن حقیقتده جدی ، معتقد

حقیقونه کچمکه ناصل باشلادیغنی کوردک . بوتبدلی اورتیه
 قویان براق شاعری ، از جمله (شارل بودلر) ی ده آرزوق
 آکلادق . بواسحاب استعدادک حاضرلادقلری زمینی مکتب
 جدیده تحویل ایدیورمک ایچون برصاحب دهایه لزوم اولدیغنی
 سویلدک . ایشته اوصاحب دهاکچن سنه وفات ایدن (لهقونت
 دهلیل) ایدی . انجمن دانشده (ویقتور هونو) نک خلفی
 ایدی . بوشاعر دن شویقینلرده پک چوق بحث اولیور . وفات
 ایدی ده آنک ایچونمی ؟ خیر .. بویله دهایه کوره حیات ومات
 مساویدر ، « اولور اما یاشار کولکلرده » دیرلر . بومباحثه سبب ،
 شاعرک انجمن دانشه اخیراً دخول ایدن خلفیدر ، (هازی
 هوسه) در .

(لهقونت دهلیل) فرانسه تاریخ ادبیاتنده (پاراناس)
 دینیلن مکتب شعرک ، یاخود طرز شاعریتک موجودی ،
 مؤسسیدر ، حقیقیون ادبیاتنک قسم منظومنی ، یعنی جهه
 شعریه سنی تشکیل ایدن بو (پاراناس) مکتبی نه در ؟ خیالیوندن
 نه صورته آریلیر ؟ نصل تأسس ایتشدر ؟ ایشته درسمزک
 سهپاسی بودر .. صوک قدمه دن باشلایلم :

بومکتبک تأسسنی (هازی هوسه) کچن کون انجمن
 دانشده شویله نقل ایدیوردی :

« ۱۸۶۷ده (لهقونت دهلیل) (انوالید) جاده سنده بشنجی
 قاتده کوچک بر دائرده اقامت ایدیوردی . مسکنک ایچی

ولوکه پارس هوسکاران ادبجه زیاده مراقی، استفادہ بی موجب اولسون، ولوکه حد ذاتندہ پک رنگین نکات حکمیہ وادیہ ایله موشح بولونسون، ادبیاتمزه، افکاریمزه برپارچه بیکانہ غریب کورونور ملاحظہ سیله بودرسلری نہایتہ قدر نقل ایتک ایستہ میوردم. شخص حقیرانہ مه عائد اولدیغی ایچون دکل، بلکہ «تجددات ادبیہ» وادی مسعودینہ بر مبدأ منہاج اولہ بیله جکی ایچون نظرہ ابتهاجی اخیراً تزین ایدن بر مقاله [*]، حکیمانہ، منصفانہ، فاضلانہ بر مقاله - حتی اودرجه فاضلانہ و فضیلت پرورانہ کہ بعض یرلری بکا «ووا اسفا کم یظہر النقص فاضل!» دیدردی - ایستہ او مقاله بو فکریمی تبدیل ایتدی. بودرسلری ینہ او صورتہ لسائمزه نقل ایتکده دوامه باعث اولدی. شاید بو صحیفہ لردہ اوتہ کیلر کبی ارشادات استادانہ یه میدان ویررسہ ناقل حقیرہ:

«ان قطرانندی یعود غدیرا»

ترانہ سیله فخر ایتک دوشر.

کچن درسده فرانسه ده اشعار، طرز خیالیوندن مسسلك

[*] بو مقاله برنجی درسہ لاحقہ اوله رق کتابک ۳۹ نجی صحیفہ سندہ عیناً مندرجدر.

چونکه جدی بر تحصیلدن سوکره ایشه باشلادیلر . سعیرینه
 فطرتلری ده یاور اولدی . بر استقبال ادب قازاندیلر . کری
 قالانلر ایچون اک کوزل طریق بوخام سودادن واز کچهرک
 بر مسلک جدی کماله سالک اولمقدرد . یوقسه اومعناسر شعرلر
 مانع فیضدر ، مخرب تحصیلدر . بر نوهوس بر غزلی یکر می ساعتده
 اون ساعتده ، لا اقل ایکی ساعتده سویله یه بیلیر . بومدت نظر فنده ایسه
 انسان نهر او کر نمز . وقت نقدر ، یازیق دکلی او یله نافله یره
 بر هوا اولسون ؟ . ادبای کر انمز مجموعه لرده بونوع تنقید ستونلری
 آچارق نورستک انمزی بویله اغتشاشه دوشور مکده بیوک خطا
 ای دیورلر . اوستونلری قاپاملی ، شعر حقیقی نهدر . همزه
 کوستر ملی . . شاعر یتشدر مک ایچون ده یول واردر . واسفا که
 بوعلت بنمده باشمدن کجدی . ایام فیض و تحصیل مک بر چوغی
 بویولده هبا اولدی . ایلریده بویله ندامته اوغرامامق ایچون
 ابتدادن کوز آحق وحق سوز سویله ینلری دیکله مک کر کدر .
 اوچ ، درت سطر ایله بو اوزون بحث ختامه ایرمز . ادبیاتمزه
 خدمت ایتمک ایسته یین رساله موقوته لریمز بویولده بر مباحثه
 آچارلر سه حقیقت تمامیه تظاهر ایدر . چونکه اذکیای شبان
 هپ بونوع شعرک ، ادبیاتک علیهنده درلر . بکاده جسارت
 ویرن بودر .

هوس و فکر تنقیددن کلیاً وارسته‌یم . فقط حس تقدیر ایله
 مالا مالم . علی الخصوص هر هانکی مملکتدن اولورسه اولسون
 اساتذۀ علم و ادب ایچون حیرت و حرمتی بیان ایتمکدن قطعاً
 چکنم . بناءً علیه استادلریمز ایچون قلممدن نه صادر اولورسه
 مطلق بوفکره مبنیدر، باشقه یولده تفسیر ایتمه‌میلدر . شو قدرکه
 شخص و اثر تعیین ایتمکسزین علی الاطلاق بیان رأی ایدرسم
 بوکا انتقاد دینمز . مثلاً کچن کون بعض مجموعه‌لریمزده کوریه
 کن تنقیدجیلکی تجویز ایتم، دیدم . چونکه آحقیقجه سویله‌یه‌یم :
 بو حالی ادبیاتمک حیثیتنه منافی بولیورم . مکاتب ابتدائیه‌ده
 اوکره نیله جک املا و قواعد خطالری ساحۀ مطبوعاتده اوکره .
 نیلمز ، بویله اثرلر انتشار ایده جک میدان بولا ماملیدر ،
 بوجهت نوهوسلر ایچونده خیرلیدر . فرانسزلر - کیرلی
 چاماشیر عالیه‌جه بیقانیر - دییورلر . نوهوسان ادباده اویله
 یاملیدر . یوقسه کولونج کولونج مخلصارله ده کولونج بر
 ایکی شعر نشر ایتمکده نه فائده واردر . مقصد اشتهار ایسه
 هیهات! . بودورده برجسته‌بیله اولسه برایکی مصراع ایله اکتساب
 شهرت محالدر . یازیق کوز نورلرینه ، اوصاچه غزلره ،
 منظومه‌لره ، هله‌دها زیاده یازیق اونلرک زیرینه وضع امضا
 ایدن نورسیده‌لره! . هپسی یازیور ، هیچ بری دوشونمورکه
 بویازیلانلری هیچ اوقویان یوق . استادلر برطرف ، میدانده
 بش آلتی کنج شاعریمز وارکه بحق اثبات مزیت ایدیورلر .

طبیعتلر کیده کیده انسانیتی تحقیره باشلارلر ، علمی خوار کوریرلر . بوده نفسه حرمت مفرطه‌نک اثری دیمکدر .

۱۸۵۵ ده مشهور بررساله موقوته‌ده « شر چیچککاری » نشر اولندی . هر کسده برحیرت ، اثر ایچون بیوک بر موفقیّت ! دها هیچ برشاعر بویله آجی آجی بیان حسیات ایده مه‌مشدی . مؤلف نفسنی تشریح اییدیور ، قلبنده کی یاره‌نی بولیور ، دلیک دشیک ایتدکن صوکره قاره کوسترک ، حتی طوقوندر مقله لذت آلیوردی .

شاعرك اسراف وسفاهتی صوڪ درجه‌ی بولمشدی . آرتق پارسده اوطوراماز اولدی . بلچیقایه کیتدی . برمدت‌ده اوراده سوروندی ، عودتنده کوتوروم اولمشدی . برمرض مهلهکه طوتولمشدی . بودرد سیئه‌سیله مبدأ کالنده سوندی ، کیتدی ، جوهر فطریسنی تماماً کوستره‌مدی . خزائن طبیعتک کافه موجودیتنی میدانه دوکه‌مدی . مع‌مافیّه عالم ادبده اولدقجه بیوک بر نام براقدی . کاشکی هرشاعره بو قدر میسر اولسه ! ..

§

تشویقات واقعه‌یه اغتراراً محاسن غربیه‌ی آکلایه بیلدیکم قدر آکلاتمق امیدیه یازدیغم شو مکتوبلرده ، مقاله‌لرده سیئه سرعتی ، ایجابات صفوتی ، هر نه‌ایسه بعض منقدانه پارچه‌لر اولیور . بو صحیفه‌لر بر پارچه‌ده دکیشیورنجه مغرورانه بررنک آلیور . منقدلیکی بیوک براقداره وابسته کوریرم . بونکچون

حرارتم وار ، دیدی ، پیرا ، چای ، شروب تکلیف ایتدم ،
 - موسیو ، تشکر ایدرم ، بن شرابدن باشقه برشی ایچم ،
 دیه جواب ویردی . (بورغونیا) می ، (بوردو) می ،
 هانکیسندن ایسترسکز ؟ دیدم . - موسیو مساعده ایدرسه کز
 هر ایکیسندن ده ایچرم ، دیدی . بوشرا بلردن ایکی شیشه ، برده
 بارداق ، برصراحی ده صوکتیر دیلر . - موسیو لطفاشو صراحی بی
 قالدیر تیگز . صویک منظره سی بکا ناخوش کلیر ، دیدی .
 مکالمه من بر ساعت دوام ایتدی . بومدت ظرفنده او ایکی شیشه
 شرابی ده ایچدی . »

ایشته شاعر بویله غرائب عادات ایله کاه سور کسز برسونج ،
 کاه دواملی بر کدر ایچنده برقچ سنه یووار لاندی . چالشمق
 ایسته یور ، چالیشه میوردی . نه درده ، نه المه مالک ایدی ،
 کسندی ده بیل میوردی . (بودلر) بیوک بر محرر ایچون
 بیوک بر قصور صاحبی ایدی . اوده جاهلدی . بیلدیکنی ای
 بیل میوردی . فقط پک آ ز شی بیل میوردی . تاریخ ، علم منافع-
 الاعضا ، فلسفه هپ اوکا بیکانه ایدی . جنوبی آفریقایی ،
 هندستانی طولاشدی ، بوسیا حتلردن نه کتیردی ؟ هیچ ! کویا
 بوممالکی کوزی قاپالی کز مشدی ، یالکز (آلباتروس) عنوانلی
 منظومه سندن بر پارچه او طه سندن دیشاری چیقمش ، دکزلر
 کورمش اولدینی آ کلاشیلیر . بوبرشاعر ایدی که صرف نفسنی ،
 روحنی تدقیقه میال ایدی . خارجه هیچ رغبت ایتزدی . بویولده

جواباً: «صاقین بو (بودلر) ده او معهود (بورل) کبی اولماسون. اوان شبا بمزده خیالیون مکتبی هنوز پرتوفروز اولور و بن قیب قیرمزی یلکلر کیرکن - (هوغو) کوزینی آچسون. (بورل) شعرلرینی نشر ایدرسه اونک پاپوشی طامه آتیلیر - دینیوردی. (بورل) اشعارینی نشر ایتدی و بابا (هوغو) نک پاپوشی طامه آتیلمادی. بو کون بزی (بودلر) ایله قورقوتیورلر. بو کنج مجموعۀ اشعارینی طبع ایتدیریرسه (موسه)، (لاپراد) و بن گوشۀ نسیانه دوشرز، دییورلر. هیچ ظن ایتیم. بو (بودلر) ده طبقی او (بورل) کبی اوله جقدر. دیدی. (غوتیه) آلدانیوردی. (بودلر) ایله اولمادی. فی الحقیقه او اوچ بیوک شاعر دن هیچ برینی اونوتدیرمادی اما اونلرک یاننده - ولو ایکنجی درجه ده اولسون - بر موقع طوتدی. بو موقع آکا تخصیص ایتکسزین زمانمزک تاریخ شعرینی یازمق ممکن دکلدیر.»

ایشته (بودلر) ک منشای، ماهیتی بودر. غرابت اطواری فطریدر. چونکه حریف فطرة شاعر ایدی. شو قدرکه بو خاصه فطریه یه پک زیاده جعلیت قاریشیوردی. مثلاًینه بو ادیب معروف، یعنی شو خاطرات صاحبی (بودلر) ایله ایلك ملاقاتنه دائر شو سوزلری نقل ایدیور: «برنجی تصادفده طرفینجه براحتراز طیبی ایسه ده ملاقاتمزینه صمیمی، هله ابتدای مکالمه من پک غریب اولدی. (بودلر): - موسپو،

برمدت امید بورنده اقامت ايتدی . عودتنده کوچك برزنجی
 قیز کتیردی که دائماً یاننده طاشیر ، دوریردی .
 فرانسه یه دوندیکی وقت آرتق رشید ایدی . پدرندن موروث
 املا کی زیر تصرفه آلدی . فقط چوق کچمه دنیدی ، بیتیردی .
 بوصیره لرده غایت شیق کزیوردی . مع مافیہ اطوارنده کی نمایش
 غرابت پک خوش کورونمیوردی . اوصیره لرده والده سی پارسده
 ایدی . اوغلنه مناسبات مفیده پیدا ایله مک ایسته دی ، رسمی
 دائرہ لر بولدی . لکن (بودلر) ک احوال غرابت اشتمالی بو
 مناسبتلرک تمادیسنه مانع اولیوردی . بویله مجلسلرک برنده برقونت :
 « بالجمله مخلوقات موجوده نك الك لطيفی قادیندر ! » دیر . (بودلر) :
 « قونت حضرتلری ، فکریکنزه اشتراک ایدم . قادینلر اونیوع
 حیواناننددر که دوکوملی ، خیر پالانلی ، فقط اپی بسله عملی « دییه
 مقابله ایدر . بو حالده مناسبت ناصل دوام ایلر ؛ ذاتاً (بودلر) بویله
 تکلیف و تکلف ایچنده کی مجلسلری سومیوردی . قهوه لری ،
 قراآتخانه لری بویرلره ترجیح ایدیوردی . چونکه بورالرده
 استقبال صاحبی بر چوق شاعرلره ، محررلره ، رساملره ،
 هیکل تراشلره تصادف ایدیور ، شعرلرینی او قویور ، مست مدائح
 اولیوردی . شاعرک بعض منظومه لری اورته ده دوران ایله یوردی .
 شعرلردن برینی اوزمان بکا او قودیلر . آ کلام که اوسوزلر
 بر استاد آغزندن چیقمشدی ، او قدر متین ، اودرجه قوی ایدی .
 بویکی شاعر دن (ثوفیل غوتیه) یه بحث ایتدمدی .

بوتو یخنی دیکه دکن صوکره آیغه قالدی . اوکی پدرینک
 یاننه کتدی : « سز بنی سزه بکزه بن شو آدمک اوکنده
 کوچک دوشورمک ایسته یورسکز . اونلرده شو یاوه لریکزی
 بر مضمون مثابه سنده تلقی ایدر کبی کورونیورلر . اوصوغوق
 لطیفه لریکزه نزا کتله کولریوز کوستریورلر . بنم بیوک برنامک
 حاملی اولدیغی وقاریکزک بویله برنامی براققده نه قدر غفلت
 ایتدیکنی اونوتیورسکز . بکا قارشی حدی تجاوز ایتدیکز ،
 بوتجاوزی تأدیب کر کدر . افندی ، ایشته سزه حدیکزی بویله
 بیلدیرمکه فخر ایدرم » دیدی . میر آلیک بوغازینه صارلدی .
 میر آلالی درحال یاقه سنی قورتاریر . (بودلر) ه ایکی سه عشق
 ایدر . چوجق یره یووارلانیر ، بایلیر . خدمتجیلر آلیرلر ،
 کوتوریرلر . اون بش کون قدر براوطه ده حبس اولنور . صوکره
 اوکی پدری یاننه برضا بط ترفیق ایدرک (بوردو) یه کوندریر .
 اورادن هندستانه کیدن واپورلرک برینه بندیریلیر . واپورا جرتی
 ویرلمشدی . جینده بر آزده پاره واردی . انه یکر می بیگ فرانقلق
 قدرده بر اعتبار تودیعی اولندی . (بودلر) هندستانه مواصلت ایدر
 ایتمز بوپاره لری بیتیردی : انکلیز اردوسنه حیوان متعهدی اولدی .
 شوپله یاشادی ، بویله یاشادی . والده سی کیزلیدن کیزلی یه پاره
 کوندریوردی . اوده فیلله رینه رک کزییور ، شعرلر سوپله یوردی .
 حدات سننه بناء قوی الحافظه ایدی . انکلیز جهی اوکرندی .
 ایشته بوسیا حدن کاری بو اولدی . خاطرات سیاحتی سومیوردی .

قفاطوتمغه باشلامش . مادام (اویک) اوغلینه پک زیاده یوز
 ویریورمش ، (اویک) بالعکس شدت کوستریورمش ، جنرال
 ایی و فکری بر آدمی . فقط کرک بیوکلر و کرک چوجقلر
 ایچون تربیه خصوصنده اطاعت ، تام بر اطاعت طرفداری
 ایدی . خلاصه ، حقیقی برعسکر ایدی . « صاغدن کری ،
 آرش ! » دیدیمی صوله کیتمهک یلتمه ملی ایدی . ماوی بررنک
 ایله قیلجینه حک ایتدیردیکی شو عباره : « هپ بونکله ! .. »
 بو آدمک ماهیتنی تماماً مفسر ایدی . (بودلر) ی بویله برتعلیم
 و تربیه آلتنه آلمق سرکه ایله سینک طوتمق کبی ایدی .
 اوخیالپرست ، او سرکش ، او محترز طبیعته سوز کچیره بیلیمک
 ایچون ماهرانه برملایمت ، برمودت کوسترمک لازمدی . اوفطرتی
 یوموشاتمق ممکندی . فقط بردنبره اکمک محال ایدی . اوکی
 پدر ایله اوکی اوغل آراسنده کی اختلاف کیتدکجه شدت کسب
 ایدی . مادام (اویک) نرمین برخلوق ایدی . هم قوجه سنی ،
 هم اوغلی سویوردی . هر ایکیسنی ده تسکین ایتمک ، اوزلاشدیرمق
 ایسته یوردی . بردرلو موفق اولامایور ، یاسه دوشیوردی .
 برکون میرآلای (اویک) رسمی برضیافت ویریوردی .
 سفره ده حاکمکر ، امرای عسکریه وارکان سائره واردی .
 (بودلر) اوزمان اون یدی یاشنده ایدی ، یمکده حاضر دی .
 بیلیم نه اولدی . (بودلر) آغزندن قیسیح برلطیفه قاجیردی .
 میرالای بالطبع چوجنی اوزونجه تکدیر ایدی . (بودلر)

آکلایه مایوردم . اون دقیقه سوکره جنرال ایله (فلوربر) بیلیم
هانکی کتبه دائر مناقشه ده بولونیورلردی . مادام (اویک)
یامه کلدی . یاواشجه جق شو سوزلری سویلدی :

— دکلی اویوک بر استعداده مالک ؟ . .

— او کیمدر ؟

— محبکزک سزه یازدیغی کنج شاعر . .

باشمله بر اوت اشارتی یایدم . باشقه جواب ویرمدم . چونکه
یاواش یاواش ایشک کنهنی آکلایوردم . او طه لری مزه چکیلیرکن
میر آلالی (مارغاون) بزمله برابر کلدی :

— وای جاننه ، (شارل بودلر) دن بخت ایله آز قالدی

بیوک بریوط قیرییوردیکیز . بوکنج ، مادام (اویک) ک
اوغلیدر . اوکی پدریله ، یعنی جنرال ایله فنا حالدله منازعه لیدر .
جنرال اونامک اوکنده تلفظ اولندیغی ایسته مز . شمدی
آکلادیکزیا ، بردها دقت ایدیکنز .

دیدی . وقعه یی بر تفصیل حکایه ایتدی . جنرال الی الابد
کوروشمه مک اوزره (بودلر) ایله دارغین ایمش . مادام (بودلر)
طول قالنجه اوزمان (لیون) ده ارکان حربیه میر آلالی اولان
(اویک) ایله ازدواج ایتمش ، اوغلی (شارل) هنوز اون
درت یاشنده ایمش . چوجنی مکتب اعدادی یه قویمشیلر .
یاراماز ، عاصی برشا کرد ایمش . (بودلر) والده سنک بواز دواجنه
فوق العاده حد تلنه رک دها اپلک کونندن اعتباراً اوکی پدرینه

وسر بست اولسيدر. بو شاعر تا طولوعندن برى بولنديغى عالم ادبياتى ولولهيه ويردى. (زوالير) دينيلن مكتبه ريس عد اولوندى. بويه بر ادبىك تعين ماهيتى بزجده فائده دن خالى اولماسه كرك، باخصوص صوروبون دارالفنونده نقل ايتديكمز ادبيات درسلى ده شمدى بو نقطهيه تماس ايدييور. او حالده « شر چيچكلىرى » مؤلفى، بوشاعر مستنا فطرتى، (شارل بودلر) ي بر پارچه طائيملى يز. بونكچون انجمن دانش اعضاسندن متوفى بر ادب ليدىك خاطرات ادبيه سندن بروجه اتى نقل اولتان صحيفه لر مقصده اعلا خادمدر :

« ۱۸۵۰ تشرين ثاينسند بر اقشام استانبولده فرانسه سفارتنده ايدىك. اوزمان كى سفيرمز جنرال (اوپيك) يمكدن سوكره بكا : « پارسدن انفكا ككزدن برى ادبياتده يكي يتيشنلر اولديمى ؟ » ديهه صوردى. جواباً برايكى اثر دن بحث ايتدم و : — احبادن برى اخيراً : (غوتيه) نك ياننده كچن كون (بودلر) نامنده بر شاعره راست كلدم. بوكنج فريباً اشهار ايدر. غرائب اطواري بر پارچه جعلى ايسهده شعرى متيندر. حقيقى بر فطرت شاعرانه كه زمانمزده نادر اتنددر. » ديهه يازيور، ديدم. بن (بودلر) نامنى تلفظ ايدر اتمز مادام (اوپيك) باشنى اوكنه اكدى. جنرال بكا بر نگاه انفعال كوستردى. مير آلاى فنا بر بحثه كيرديكمى اشراب ايچون اوصوله جق آياغمه طوقوندى. بن مبهوت قالدم. بريولسز لقدم بولنديغى بيليوردم. فقط خطامى

لاصفه

یوقاریده کی درسه مناسبی اولدینی جهتله مقاله آتیه بورایه علاوه
ایدلی :

خاطرات ادبیه

شر چیچکلری

« شر چیچکلری » بر مجموعه اشعاردرکه حقیقه کزیده
بر محصول حزیندر. بو شکوفه لرك هر برنده اسلوباً خارق لعاده
بر طراوت ، بر رنگ ، رونق واردر . معناده لطائف صفوت
وصمیمیت نادر دکلدر . مع مافیله بر کنج قیزک بو چیچکلری
قو قلا دینی ، بو کتابی او قودینی کوریلیرسه واه باشنه ! یا خود بر بزم
عصمتده بوازهاردن از قضا بر یاق آچارسه کز وای حالکزه !
بودردکده سببی ایکیدر . بری او چیچکلری یتشدیرن — تعبیر
جائز ایسه — ایجاد ایدن شاعرک حال غرائب مأل خصوصیتی ،
دیگریده بو محصولارده کی رنگک بعضاً پک چی « پیشمش
مقابلی » ، پک سر بست ، حتی عصمت رائجی ، یا خود رائج
عصمتی — ینه تعبیر جائز ایسه — تلخ ایده چک درجهده چی

دوقونیور . (لوئی بوییه) بو نمونیه استناداً « بر مومیانك
اضطرابی » دییه بر نشیده سویله یور . او ترتیب اوزرینه محرق
بر اثر طوقیور . (لوور) موزدسنده کی بر مومیا حالندن الآمان
خوان اولیور . بر جسم فنازده اولق ، تراب و غباره قاریشماق ،
جهانك بر کوشه سندن بر کوشه سنه صاورولق ایسته یور . فقط
هیئات ، بر مومیادر ، انحلالدن محرومدر ، اوحالی ، او هیئتی
محافظه یه محکومدر . نه اضطراب ، نه درد ! نهایتده : « ای مورلر ،
بوجکلر ، نیچون بی اونوتیورسکز ؟ » دییه باغیریور .

بو اوچ شاعر زمین شعری حاضر لادیلر ، بر انقلابه
مستعد بر حاله کتیر دیلر . فقط نه قدر پارلاق بر استعداد مالک
اولورسه اولسونلر صاحب دها دکدیلر . تبدل مطلوبك ،
مستحضرك حصولی ایچون بر داهی یه احتیاج واردی . اونکله
بر یکی مکتب تأسس ایده بیلیر ، بره نارفته آچیلیردی . عجا
بشمزك دردنجی شاعرنده ، مقدمات ایدن (لهقونت
ده لیل) ده بوداهی بولندیمی ، (پاراناس) مکتبی بویله می وجوده
کلدی ؟ او بختی مصاحبه آتیه مزده کوریرز .

مخبراتی مطالعه اولونورسه بویکی قلبك یكدیکرینه مرتبه میلانی نه بدیعدر ، کوریلیر .

بعض فطرتلر واردرکه حصوله کتیردکلی اثرک فوقده - درلر ، « ماهیتی اثبات ایدن آثار قلمدر » قول معروفنه قسماً بر استثنا تشکیل ایدرلر ، فطرتلرده ماهیت اثردن پارلاقدر . ایشته (بوییه) بونوع شاعرلردن ایدی . بیوک بر فکره ، بر استعداد مالک ایدی . لیکن بو قدرتی کالیله میدانه قویامادی . هر حالده برقاج اثریله مسالک جدیدک حقیقی خادملرندن ، واضعلرندن اولدیغنی اثبات یهدی . بوشاعرده بلکه اویله شطارت انکیز سوزلر بولامازسکنز : مثلاً (رونسار) ک :

روحم، کیدهلم، کل ، باقلم کل واری -

نظم مشهوری کبی : فقط باشقه یولده یک مؤثر سنوحات بولورسکنز .

بیلمم مطالعه ایتدیگز می ؟ (غوتیه) نک تحف بر شعری واردر : « بر عمودک اضطرابی » : کویا (قونقورد) میداننده کی اوبیلدیگمز اوزون عمودک حالندن مضطرب اولیور ، صیقیلیور . فریاد ایدیور ، دائماً او اوزون اوزون شاقه‌لری ، اومزعج ردنغوئلری ، اومعجز آدملری کورمک بوستونه بر اضطراب بی نهایت ویریور ، هله اقساملری (بولونیا) اورمانندن دونن اوسیرجیلرک حال ووقاری اوعمودک سینیرلینه

بویله نوین، بویله کزین برطرز ویره مه دی. شاعر موت ایچون احتیاسات منجذبانه سنی بیان ایدرکن انسان بر ذوق علوی دوئیور. اودرین سوزلرده بر بوی وارکه طبقی ترابدن کلیور کبی ..

بر بوی اخروی دوئیلیدی ترابدن ..

اوپرده بیروانه کلمه لره، او شوخ مشربانه افاده لره آلدانمایکز. الك صمیمی حسیات دینه « شرچیچکلیری » نده مکنوزدر. (بودلر)ك معنى ولفظاً بوقالبه دوکدیکی اشعاری (تئودوربانویل) باشقه بروادیده حقیقته دها زیاده تقریب ایله دی. بوشاعر ایچون حیات هیچدر، هیچ اندر هیچدر. نخبه آمال بر قافیة مقیده در، موجودات، محسوسات هپ غباردر، ذره در، هیچا هیچدر، (ده بانویل)ك نظرنده جهان بر شعر، هرشی شعر دن عبارتدر. « شهر شطارت آرا » عنوانی منظومه سنی مطالعه ایدیکز، الك درین مسائل حیاتییه نه قدر لاقیدانه، زندانه بر نظرله باقیدغنی کورور-سکز. عالمك الك بیوک اهمیتی شعرده، صنائع نفیسه ده، باخصوص آهنکدار، دلفریب قوافی مقیده ده در.

(بوییه) اوبرلرینك شهرتنه، کعبنه وارماز. ایکنجی درجه ده بر شاعر در که ذاتاً حکایه نویس شهر (فلور) ه شدت ارتباطی سایه سنده اشتهار ایتمشدر. بونلر ایکی رفیق شفیق ایدیلر. بربرلرینی قاردشدن زیاده سورلردی. بریکی اوبرینك اکتساب شان ایتسنه وقف امل ایله دی. (فلور)ك اخیراً نشر اولنان

باقیکز . نهرنکین حقیقتلره تصادف ایدرسکزر . موت ایچون بر
 حب نامنهای کوریرسکزر . «موت ، حیاتدن کلیر ، حیاتک مستلزمیدر .»
 فکری اوتهدن بری معلومدر [*] فقط هیچ بر شاعر بوفکره
 [*] مقدمه کتایده ذکر ی کچن لبنان شعرای متأخرینندن ناصف .
 الازجی رسمنک زیرینه یازدینی شوقطعه ده بوفکری قسماً افاده ایله شدرد :

امضی وتبق صورتی فتعجبوا
 تمضی الحقائق والرسوم تقیم
 والموت تجلبه الحیوة فلوحوی
 روحاً لمات الهیکل المرسوم

بیروتک ادبا وشعراسنده آرز ، چوق مزیت ادبیه واردر . فقط بعض
 بیروتلیلرک ادعالری وجه ایله مقاماته نظیره یازدینی ایچون یازجی بی بر
 حریری زمان ، بر ایکی اووادیده قصیده سویله دیکی ایچون اوغلی ابراهیمی
 ایکنجی بر ادیب معری عدایتمه ملیدر . ابراهیم یازجی اخیراً برای تداوی
 بورایه کلدی . کوروشدک . الی ایله آلمش آراسنده برذات . حال وقلندن
 اویره پارلاق سوزلرک قائلی اولدینی آ کلاشلیمیور . فقط - قطره تخمین
 ایستیکک دل معرفت عمانیدر - دیر لر . هرنه اولورسه اولسون . بوذات
 ایله کوروشورکن او ایکنجی ادیب معری لقی خاطریمه کلدی . بلا
 اختیار حافظهمده شاعر اعمانک :

اذا وصف الطائی بالبخل مادر
 وعیر قساً بالفهاهة باقل

یتیله ما بعدنی احتوا ایدن قصیده رنکینی تموجه باشلادی . مصر علماء ایله
 مستشرقین بیروت فضلالی اسلامندن « الشرف المؤید لآل محمد » مؤانی
 کبی بعض افاضلی و حلب مدرسین کرماندن علامه شهیر شیخ بشیر غزری بی
 سوریه نك الحاله هذه اك ایلری کلن عربی شناسلرندن عد ایدیور لر .

مقیاس حرکاتی : « صنعت ایچون صنعت کر کدر ، شکل ایچون شکل کر کدر » اولدی . یعنی ظروف افکار ، محفظه تفکر اثرده اساسدر ، دیدی ، قلمنی بویله یوروتدی . آیری آیری اقتدارده ، فقط جمله ذکی ، بلیغ درت شاعر بو روشی ، بو ابتدایی آلدیلر ، بر نقطه کاله طوغری کوتوردیلر . (پارناس) [*] مکتبنی وجوده کتیردیلر .

بو شاعر لر (شارل بودلر) ، (لوئی بویه) ، (ئودوربانویل) (له قونت ده لیل) در . (بودلر) یعنی « شر چیچکلری » ناظمی نادر الامثال بر شاعر کزیده در . اخلاق خصوصیه بی بر طرفه براقکز . شاعرک افیونکشلکنی ، غرابت اطوارینی قاله الماییکز شمذیلک اسلوبده کی تغیرات خارق العاده دنده صرف نظر ایدیکز او کوزل سوزلرک احتوا ایله دیکی معنایه ، فلسفه یه نظر عبرتله

[*] یونانستانده بر طاغک اسمیدرکه اساطیر دولایسیله فرانسه ده شعرده اطلاق اولنور . خیالیوندن صوکره تشکل ایدن مسلك اشعاره (پارناس) مکتبنی دیدیلر . بو مکتبک ابتدای تأسسنده معروف بر منقذ (١٨٧٤ مایس ١٥ صحیفه ٦٦١) - ره ووده دوموند - رساله موقوته سننده (پارناس) شاعرلری ایچون شوسطرلری یازیور : « شکله ، طرفه زیاده سیله ابتلاکوسترن و بو اوغورده بیوک فدا کاراقلر اختیار ایدن معاصرین شعرایه — پاراناسیلر — نامی ویریلور . ادبیاتده کی لون آشنالر ، کله تراشکرکی پاراناسیلرده شعرای مشهوره خیالیونه خلف اولدیلر » حقیقته بو شاعرلر حقیقیون ادبیاتک شعر قسمنی وجوده کتیردیلر . ذاتاً دروس آتیله ده بوجهتده مدار بچشمز اولاجقدر . صانیرم ؛ شمذیلک شو قدر قید کفایت ایدر .

کون که خلقمزده احتساسات فضیلتی، حسیات نجابتی او یاندر مغه
 ساعی شاعر لریمز، متفکر لریمز آرتق یتشمز، توره مز اولور .
 او کون بزمچون، انسانیت ایچون بد بخت بر کوندر . « (بو
 صوڪ سوزلر هر صرهدن سورکلی آلقیشلره مظهر اولدی) .
 ادبیات عثمانیه دن بحث ایدن فرانسر رساله لری بر شاعر
 عالیقدر میز ی پک زیاده (لامارتین) ه بکزه تیورلر . بو مشابہت
 قسماً :

« ای رب که سکا ایلر ایم حصر عبادت »

کبی اصلی قدر پارلاق، هر ایکسی ده بر منبع کالدن ترشح ایتمش
 دینه جک قدر توأم بعض ترجمه لردن، قسماً ده شوایکی فطرت
 علویه ده متساویاً تجلی ایدن تحسّسات عالیّه دینه دن، رقت فکریه دن
 ایلری کلیور سه ده استادک او حزین نوحات عاشقانه سنی . او بر
 برندن محرق غرامیاتی دیکه ینلر (موسه) یی دها چابوق یاد
 ایدرلر .

(لارومه) بچتمزک او چنجی شاعری ایچون شو مطالعاتی
 درمیان ایله دی : (توفیل غوتیه) شعراً بلکه برنجیلر درجه سنده
 بالا پرواز دکادر . فقط بوشاعرک روشنی تعقیب ایدر سه ک شعرای
 خیالیوندن شعرای حقیقیونه بر مرر باشلا دیغنی کورور ز . (غوتیه)
 صنائع نفیسه یه بحق وقف مساعی ایتمش نفائس پرستاندر . بو
 اشتغالاتی فکرینه، اسلوبنه پک زیاده تأثیر ایتدی . چوق کچمدی،

اولديغى بوقيزلره بويلهجه بيليرمكى ايسته يوردى؟ بر آز اولى اواديانه دائر اثر يازان آلمان مؤلفنك اسمنى شوقا ديندن استيضاح ايتك خاطر يمه كلديدى . . محجوبيت مانع استفسار اولدى . بو اختيارك سؤالى بكا بر نمونه امثال اوله بيليردى . فقط بو ائنالرده خواجه درسه كيردى . سكوت هر طرفى احاطه ايلدى كويا درسخانهده بيك كشى دكل، بر كشى بيله يوقدى :

(لارومه) بوسفرده مسلك حقيقونه خدمتلى نقطه نظرندن مشاهير ادباى خياليونى توضيح و تعريفه باشلادى . (موسى) يى ، (لامارتين) يى ، (توفيل غوتيه) يى بر ر نبنده آكلاتدى . برنجى ايچون : « الكيوجه سرادق خيالده تاباندر . شعرده شويله طورسون حياتده بيله حقيقى هيچ آ كلامادى بنابر ين حقائقه تماس ايدرايتمز بر جوهر لطيف كى داغيليويردى بوشاعر خيالاتپرست ، اسلوبنده بيله حقيقونندن اوزا قلاشير . . قافيه لرى هپ نارين نرميندر ، كوشكدر . » ديدى

ايكنجى ايچون شو سوزلرى سويله دى :

« (لامارتين) مسلك خياليونندن ينه آريلامازسهده خيالاتده مستئاد . افكارده يك رنگين صفحات علويه يه مالكددر . خير و حسنات ايچون احتساسات شديده حس ايلر ، محاسنى اعلا ايدر فضائله پرستش ايدر . . . بعض يكي محرر لر ايچون بو حسيات نجيبه فائده سز ، لزومسز كورونيور . سيئاتك تشریح و تعدادى دهها موافق بروادى عد اولتيور . . . اوح ، امين اولكتر ، او

مجهه سنه آلمان ادبیاتنه داتر نهر سویله یوردی ! سوزلرنده هپ
 ادعای ملیت اثری کورونیوردی. غالباً آرقداشی فرانسز ایدی که:
 « (کوته) یی ایجه آکلامق ایچون فرانسزجه دکل، آلمانجه ده
 اوقوملی در. او باشقه بر جودت، بر قدرتدر دییه اوکا قارشی
 تفاخر ایدیوردی. صوکره مسئله یی قاتولیکلک ایله پروتستانلغه
 دوکدی. ظاهر، رفیقه سی قاتولیک ایدی که: « هر درلو مذهب
 مدو حدر. چونکه کافه مذاهبک اساسی فضائل و حسناته
 مستنددر. بونکچون آلمان مؤلفلرندن فلانک — بو اسمی
 مع التأسف ضبط ایده مدم — علوی بر اثری وارددر. آلمانجه
 بیله کزده اوکتابی اوقوسه کز. محرر بالمله ادیانه نه درجه
 متساویاً احترام کوستریور، کوریر دیکز» دییوردی. بو اساسدن
 فلسفه یه، فیلسوفلره کچدی. آلمان فلاسفه سنندن، بالخاصه
 (قانت) دن بحث ایتدی: « قانون حقیقی اخلاقی بو حکیمک
 اثرلرنده بولورسکز. بنجه هنوز هیچ بر فیلسوف بویله واضح
 بر فلسفه اخلاق ارانه ایده مه مشدر.» دیدی. صوکره انکلتره یه
 کچدی. (اسپنسر) ک فلسفه سنی اکلادتدی. قیز (قانت) ایله
 بر شهردن اولدیغنی ممنونانه، متفاخرانه سویلرکن بو مزاجه یی
 دقتله دیکله یین او کمزده کی اختیار بر افندی دوندی: « عفو
 ایدرسکز، مادمازل! (قانت) هانکی تاریخده وفات ایتدی؟ »
 دییه صوردی. شو سوال بکا عجیب کلدی. کیم بیلیر، بو ذات ده
 فلسفه مراقلیسی می ایدی! یوقسه شو مصاحبه مفیده نی دیکله مکده

پی در پی لسانمزه نقل ایتدیکم شودرسلر اصلارینه نسبتاً
 یک سونوک دوشیور. او قدرکه برنجی درسی بعدالطبع او قوینج
 بلا اختیار: « واه واه! او درس نروده؟ بومقاله نروده؟ » دیدم
 بو اختلافک اسبابی آرادم: معلمک تقریرینی ضبط ایتمک قابل
 اولمایور. چونکه یریوق، درسخانه خنجاخنج طولیدر. حقه یی
 نرویه قویملی؟ قلمی ناصل اویناتملی؟ یا انسان از قضا او مزین،
 مظنن خانملرک فستانلرینه مرکب صیچرا تیر، دو کرسه نه بیوک
 محجوبیت! قورشون قلمله یازمق، اوده ممکن دکل. هر خواهه-
 نک درسنده ضبط تقریر قابلدر. الا بودرسده دکلدر. چونکه
 بش یوزکشی استیعاب ایده جک بر درسخانه یه بیگ کشی
 کیریور. هله او آلمان انکلیز، اسوچ معلملری فوج فوج ..
 الده کوچک بر جزؤدان، کوزده لطیف بر کوزلک .. هوس
 تحصیلده ارککلری یاری یوله براقیورلر. دون یانی باشمده کی
 صروده بویله بر آلمان قیزی واردی. معلم کله دن اول یاننده کی

و حسیات بزده موجود ایدی . شوسوزلر اونلری قبارتدی ،
اویاندیردی . دوشوندیردی . بوده بر خدمتدر ، زیرا سوزده
وارکه اوتصورتی بسبتون اویوتیور، اونوتیور، اونوتدیریور
بو حالنده ادبیاتمز ضرر کوریور .

اودهنلرده ادبا وشعرا موقعی احراز ایدیورلر و نمونه امثال کسلیورلردی . برایکی ادیب جهانقدرک ایقاعات استادانه سنه انضمام ایدن ترقیات عصریه او طرز ادبک بطلانتی ارانه ایله برابر سبیل صوابی ده کوستردی . شمدی وظیفه من بویولی تعقیب ایله عالم ادبیاتده قطع مراحل کمال ایله مکدر . بوموفقیته ایچونده اک کوزل واسطه شرق وغربده نه قدر ادبیات جیده وارسه پیش تدقیقه آلمقدر . بونلر نه در ، ناصلدر ، نه یولده ترقی ایتدیلر ، یاخود ایدیورلر ، آ کلامقدر .

شوایکی درسدن نخبه استفاده من : اولافرانسه ده خیالیون وحقیقیون ادبیاتی نه در ؛ تماماً دکلسه ده بر پارچه ادراک ایتمش اولقدر . طبیعی بوایکی بیوک مسلك ادب کافه خفایاسیله ایکی درسده دکل یکر می درسده او کره نیله من . ثانیاً خیالیونک حقیقیونی تولید ایله دیکنی ده قسماً بیلدک ، « هوغو » نک منظومات و منشوراتنده پک چوق حقیقی محصولر بولدق . ثالثاً عالی بر ادیبک ، بیوک بر شاعرك تحسسانی ، باحصوص طرز بیان تحسسانی تصویراتی تعریفاتی نه صورتله اولیور ، اوجهتیده آزیجق آکلارکی اولدق فضله اوله رق بوجرادن ادبیاتمزه کریزلر بولدق . اوح ، پک سطحی اولسه ده ینه بر مقدار بو وادیده کزدک . محاسنمزی ، نقائصمزی ایجه کشف ایده مه دکسه ده ایتک لزومنی حس ایلهدک یوق ، اویله دکل .. نتیجه تمدح وتعظمه واریبور . بو افکار

اوزره معلم، شاعرک اقرباسندن برشاعره، «اوکوست واقری» یه عطفاً شو وقعه‌یی نقل ایدیور: بریاز «هوغو» عائله‌سیله برابر فرانسه سواحلندن برینه دکز استحمامی ایچون کیتمش. فقط بر کون اثنای استحمامده قییدن بر پارچه آچلمش، باشنه بر قضا کلش، آز قالدی بوغولیورمش. اوغلی «شارل هوغو» ودیکرلری امدادینه یتشه‌رک کوچ حال ایله قورتاریله بیلمش. «سفیلر» ده‌کی - دکزده بر آدم! - صحیفه رنکینه مأخذ بو ایمش. ایشته حقیقیونده بر وقعه‌یی بحق تصویر ایده بیلیمک ایچون بالنس تجربه ایله‌یه‌رک بویله‌جه علم منافع‌الروح، علم منافع‌الاعضا و سائره نقطه نظرندن دها‌ایی تدقیقات یوروتیمک اعتقادنده بولونمیورمی؟ ..

شو «دکزده بر آدم» پارچه‌سی وقتیه بر ادیب شاب غیر تورک قلم‌لطیفیله لسانمزه نقل اولنمش و «خاور» رساله موقوته‌سنه درج ایدلمش ایدی. مترجم مقتدر بو محصولنی ادبیات صحیحیه عائد جدی بر مطالعه ادبیه‌ایله‌ده توشیح ایله مشدر. و اسفا که اوزمان نه اویله اثر لر، نه اویله مطالعه لر نظر دقتمزی جلب ایتیهوردی. حتی «هوغو» یه دائر «غیرت ده»، «سعادت» ده ینه او قلملردن بر چوق مباحثه لر صدور ایتدی. فقط او قونمادی فی الحقیقه او بحثلرده بر پارچه معلق، مفرط، جاذبه‌دن عاری ایدی. نوهوسلرجه بش مصراع، بش بیت، بر منظومه هپ او ادبیاته بدل اولیوردی. بعض کهنه غزل‌فروش لر، نظیره نویسلر

موجوددر . آنجق (آفر ددوموسه) هوا وهوسات قلیهسنه
قاییهرق بو طریقندن انحراف ایتشددر .

(هوغو) نك بو تصویر اتنده مسلك حقیقونه نه درجه میل
ایتدیکی واضحاً کورمك ایچون شو مقایسهیه دقت اولونسون:
۱۸۵۷ ده پارسك بر کوشهسنی تعریف ایله یور . حقیقیونك
رؤسانسندن عداولنان (فلور) « تربیه حسیه » غوانلی اثرکزیننده
ینه بویله بر توصیفده بولونیور . شو ایکی لوحه مقایسه اولوتجه
خیالیونك بعضاً تشریح حقائقده حقیقیوندن آشاغی قالمادیغی
واضحاً آ کلاشیلیر . شو قدرکه (هوغو) ده بر قاج صحیفه طرز حقیقی
دوام ایتدکن صوکره تصورات خیالپرستانه در حال جوش خروشه
کلیر وقائع نظرده بیور، بیور بر کسوۋ خیاله بورونور . شاعرک
« دکز ساعیلری » نامنده کی اثرکزینی بو مدعایه پک پارلاق
برهانلر اراۋه ایلر ... بو کتاب بهینک یرینه یکی بر حکایه نویسک
ولو او قدر جاذبه دار اولسون هر حالده اودرجه فلسفه و کمالی
بوله مایان بر محصولی یعنی (لوتی) نك « ایزلاندا بالیقجیلری »
قائم اولدی . « یکیلر اسکیلری اونوتدیرر » قولی بر مدت موقته
ایچون صحیحدر . ایلک مستی مفنونیت کچرسه او نوع قدمانک
فضائلی تظاهر ایدر . بر طاقم کتب نفیسه واردر که ابتدادن بر
حیات ابدیهیه مظهر اولمش و مخلدات کزیده دندر . (هوغو) نك
آراصیره اصول تحریر و تصویرده، انتخاب و ترتیب ماده و افکارده
حقیقیونککنه مشابه برواسطهیه مراجعت ایله دیکنی کوسترمک

ایتمش . آرالرنده بویله‌جه بر منازعه چیقمنجه اوتهدن پولیس
 مأموری کلرک ارککه ایلدیشمه‌مش ، قادینی توقیف ایتمش ،
 قره‌قوله کتیرمش .. قادین « بنم هیچ قباحتم یوق . اوبکا تعرض
 ایتدی » دییه فریاد ایتمش ایسه‌ده بوتضرعک تأثیری اولمامش ،
 موقوفلر صیره‌سنه قونلمش . (هوغو) بووقعه‌یی ، بوقیزی تعقیب
 ایله قره‌قوله کلرک هویتنی بیلدیرمش ، عادلانه شهادت ایله‌مش .
 اوزمان مأمورلر شاشیره‌رق قیزک سبیلنی تخلیه ایله‌برابر (هوغو) دن
 استعفا‌ی قصور ایله‌مشلر ، ایشته سفیللرده‌کی (فانتین) لوحه‌ حزن
 آورینک اساسی بووقعه ایتمش .. لکن شاعر ، نه‌بیوک مهارتله
 بر آتشاره‌دن بویله بر یانغین ایجاد ایله‌مش .. (قوزت) ک
 نجات فطرتی ایله‌ سفالت حالی آراسنده‌کی ضدیت نه‌قدر حزین !
 بر فاحشه ایسه‌ده کونک برنده والده اولیور . چوجغنی ،
 کوچیجک بر قیزی بسله‌مک ایچون نه‌کریوه‌لردن کچور :
 دیشلرینی دوکیور ، صاچلرینی کسیور ، صاتیور ، جکرپاره‌سنی
 بسله‌یور . (هوغو) شو لوحه‌لرنده برر جهالت و سفالت
 قربانلری کوسترییور بو صورتله طالع بشرک تسعیدی چاره‌لرینی
 دوشونیور . شاعرک نخبه‌ آمال و افکاری خیال میال (روسو)
 نککنه بکزر . فلسفه‌سی اویله‌در : « انسان فطرة معصومدر ،
 نجیبدر . حالت اجتماعیه بو عصمت و نجاتی اخلاص ایتمشدر . »
 بو فکر ، بو اثرلر اخلاقه جدی بر خدمت اندیشه‌سنه
 دلالت ایتمزی ؟ بو اندیشه‌ شعرا و ادبای خیالیونک جمله‌سنده

آلكز. (هوغو) نك فكرنده بوشخصك تمثالنى پيدا ايدن ،
 دمندن ذكرايتديكمز كې ، وقتيله بلچيقاده كوردىكى فابريقه جيدر .
 نه درجه اضداد ! اولا بريچاره حريف چوجقلىرىنى سفالتدن ،
 آچلقدن قورتارمق اچون براكمك چاليور ، زندانه كيديور ،
 صوكره قاجيور ، برحيدود ، برجانى اوليور . ديركن القآت
 دينه ايله طريق صوابى بوليور ، جهانك اك صالح ، اك خير پرور
 ادملىرى صيره سنه كچيور . حسنا ت ايله سيئات ناصل يكديكرىنى
 تعقيب ايدييور . ضديتلر دائما كوزه چارپايور . بزده « برسفيله نك
 حسب حالى » نى يازان بيوك شاعر تضاده پك ميل ايدر . بومى سنك
 اچنده « آشاغيدن يوقارى چيقان بو خطاب يوقاريدن آشاغى اينن
 خطابلر قدر علوى ايدى » عبارء كزىنى كې لفظاً لطيف اولانلرى
 پك چوقدر . حتى تعليم ادبياتده كوسترلديكى وجه ايله بولطافت
 « نسترن » ده مبذوليت درجه سنه وارديرلمشدر . فقط (هوغو) نك
 تضادلىرى لمظدن زياده فكره ، معنايه ، شخصه راجعدر . استفاده
 دخى بوجهته در .

ينه « سفيلىر » دن (قوزت) ك سرگذشتى نه قدر قلبه ، دقته
 چارپار . بريرده او قودمدى : بركون (هوغو) اقشام اوستى پارسده
 برسوقاقدن كچركن شويله بروقه يه راست كلش : برقىز ، بوديارده
 اكثر يتله كورلديكى اوزره كيجه كوندوز قالديرم چيكنه يه رك
 مشترى آرايان آلوده دامن برقىز كندى حائده يولدن كچركن
 آرقه سندن بر ارلك حيزله كلش ، ققاسنه اورمش ، قيز مقابله

مسعودیتدرکچدی . ۱۸۴۰ دن ۱۸۵۰ یه قدر بوسعاده بر بیوک دولت آدمی اولمق مفخرتی ده انضمام ایله دی . ایشته حیانتک بو وجوهنی مؤلفک شوائر خارق العاده سنده مندیج بولورسکیز . . . دون انجمن دانشده (هوغو) نك خلفه برخلف ، یعنی (له قونت ده لیل) ک ی رینه (هانزی هوسه ی) قبول اولنورکن شعرای خیالیون بدایع اخلاقیه یه او قدر مراق ایتمدکری حالده (له قونت ده لیل) ک بومسلك منیفی همان ایجاد ایتمش ، هر فکرینه برنجبه اخلاقیه اخفا ایله مش اولدیغی سویلندی . نه بیوک حقسنزلق ! (لامارتین) کبی برشاعرك سوزلرنده ، باخصوص (هوغو) نك آثارنده معالی اخلاقیه دن اثر کورمه مک ناصل اولور ؟ بوشاعر اعظمک شویولده کی فضائل خدماتنه « سفیلر » کوزل بر نمونه در . معلمک شو تنقیداتی انجمن دانشک دونکی مدیری (فردینان برونیتر) ه متعلقدر . بوادعا اونک نطقنده مسرود ایدی . کرسی تدریسده انتقاد یک زیاده حکمنی اجرا ایدر ، درسلك چوغی بویله ادیبانه وقدر شناسانه محاکمات علمیه یه میدان ویرر . (هوغو) فکرینی دائماً برنجبه اخلاقیه یه عطف ایتمش ایکن خیالیونک آثارنده اخلاقه خدمت اندیشه سنی کورمه مک قولی مجروحدر . « سفیلر » بو حقیقتی عیاناً میدانه قویار . (هوغو) ده طبق حقیقیون کبی رموز ایله ، اصل ایله تبیین حقائق ایله مکله برابر برده جمع اضداد ، یعنی صنعت تضاد میلی واردر . « سفیلر » ک اشخاص اساسیه سندن برینی ، (ژان ولژان) ی

(دوده) قامی قوللانیور. امینم که دوره حیاتنده اوعلمه، اویله بکله پک چوق راست کلش، ایچلرندن برینی، طورسون بکی عشرت طاقیله شرقیسیله، هرشییله شو حکایه یه صومق ایچون تدقیق ایله مشدر. فقط بو حکمی دو قتور (فراتنبرغ) ایچون، راسخ افندی ایچون، باخصوص سانحه خانم ایچون ویره م. . .
 بواشخصده حقیقی نقطه لریوق دکل، آنجق دیدیکمز یولده خیال جهتی، هله سانحه خانمده پک چوق . . . ظن ایتم که مؤلف بو اوچ شخصدن برینک تام بر نمونه ذی حیاتی کورمش اولسون.
 اثرک نقاط سائره سی ده بوموال اوزره در. مقصد بو حکایه نوینه دائر تنقید یوروتمک کبی بر حدی تجاوز دکل، بلکه تفسیر افاده اولدیغی ایچون بو قدرله اکتفا ایدیورم .

۱۸۵۵ ده (ویقتور هوغو) بلچیقاند انکلتراه کیدرکن (واترلو) یه اوغرار، او میدان حربی زیارت ایدر. بر پسقیوس ایله کسب معارفه ایلر، بر فابریقه جی ایله طانی شیر. بو صیره لرده بلچیقالی بر طابع «پسقیوسک محرراتی» دیه شاعرک بر بیوک اثری قریباً انظار عامه یه قونیه جغنی اعلان ایدر. ایشته «سفیلر» کتابی. بو حقائق اوزرینه مینیدر. شو اشخاص حقیقه بواژده برر بیوک زمین احراز ایله مشدر. (هوغو) کنج ایکن پک مسعود ایدی. بیلدکلرندن بر قیزی سودی، قلبنک وار قوتیله سودی. آلمق ایسته دی ایلك اوکجه ویرمدیلر. فقط شان و شرف برهای سعادت کبی شاعرک باشنه قوتنجه ویردیلر . . . بر عمر

حکایه لرنده دها زیاده نمایاندر. مثلا (نوتردام ده پاری) یی پیش مطالعه آککز. فی الحقیقه پک چوق یرلرده خیال بولورسکزه. فقط بوخیالی احاطه ایدن دائره برحقیقت اوزرینه مبنیدر. اوبنای خیالینک نخبه اساسی حقیقیدر. او قدیم کلیسانک اوزون اوزادی یه توصیفی، قبه لرینک، دیوار لرینک، محفل لرینک اودرجه النی الفنه تعریفی، سنوحت فکریه نک جواهر ماده ایله صورت تألیفی هر درلو خواصیله رنگین برحقیقت لوحه سیدرکه اوبنایی نظرده تجسم ایتدیریر. شواثرک یالکزه بوپارچه سی آلسه ده برمقدار، پک آرتعدیل اولنسه حالا حقیقیونک سرفرازلردن برحکایه نویس شهرک، (زولا) نک اثرلردن برینه قونابیلیر. شاید (هوغو) نک خاصه خارق العاده بیانی کنیدی کوسترمیویریرسه اوصحیفه دیکر صحیفه لردن تفریق اولنه ماز. چونکه او قدر حقیقی بر تصویردر. بر اثرک بر قسمی خیالی، بر قسمی حقیقی اوله بیلیر. بو مبحده خیالی محال ایله قارشیدر ماملیدر. آثار خیالیه نک کافه سی قابل الوقوع مواددن مرکبدر. اوینه اولمازسه حکایه دکل، ماصال اولور، اوقومغه دکز. فکر قاصرانه مه کوره مثلا برایکی آیدن بری کونی کوننه، طاتلی اوقود یغمز «تعفف» حکایه سنده [*] طوسون بکک تصویر، سلامغه چیقاریلان اوعشرت طاقینک تعریفی صرف حقیقتدر. استاد بو صحیفه لری یازارکن بسیط بر

[*] عطوفتلو احمد مدحت افندی حضرتلرینک برحکایه لری درکه (اقدام) ه تفرقه ایدلدکن سوکره کتاب صورتده دخی طبع اولندی.

کچن مکتوبلریمک برنده حقیقیون ادبیاتنه یاخود ادبیات
 حقیقیه دائر سوربون دار الفنونک درس عمومیسندن
 بحث ایتدمدی . بو درسک مابعدی ده ماقبلی قدر مفیددر .
 بویولده مصاحبات ادبیه ده هم میلمز ، هم احتیاجز وار . یعنی
 فکریمزک ادبیاتمه عائد تهذیبات ایله اشتغالنه سبب اولور . قارئین
 کرام خوش کورورسه هر هفته مخبراتمک کوچک بر قسمی ده
 بومبحثه حصر اولنور . بو درسده حضار درس سابقدن زیاده
 ایدی . طلبه دن اولمایانلر بر ساعت اول کلوب ده عمومی قپونک
 اوکنده بکله مه دجه درسخانه ده یر بولامایورلردی . بز درس
 دیوروز . معلم ایسه محویتندن ، حاضر ونه حرمتندن مصاحبه
 دیور . نه ایسه ، کچن درسده ، یاخود کچن مصاحبه ده مسلک
 خیالیونک مسلک حقیقیونی تولید ایله دیکی اساس طوتیله رق
 قسم اولک موجودندن دلائل کوسترلدی ، (هوغو) نک اشعارندن
 ادبیات حقیقیه توافقی ایدن پارچه لریک آچیق صورتده تدقیق
 اولندی . بو حقیقت اوادیب اعظمک منثوراتنده ، باخصوص

او حالده بزده بشقه ملتړك يابدقلى كې ياپارز . يعنى اولالساىمزی او كرنورز . بعدہ منطق و فلسفہ داخلندہ دوشونمك ملكه مزی تنظيم ايلرز . بو صورتہ اكمال تحصيل ايلد كدن صكره مسالك موجودہ ميانندن ادبيات مسلكنى ترجيح ايدہ جك اولور ايسهك اومسلكه سالك اولورز . او حالده استهتيق قواعدى داخلندہ اصل كوزلى چركينى تفريق و تميز ايلہ رك يواش يواش كندىمزی دہ برميز و مقدراتمكه چالشورز . بويله اولورسه اتوز سنہ مدت دہ با غزته سنده منتقدلك ايتمش اولان مشهور دوسولتك سوزينى طومش اولورز كه مشاراليہ :

--- « دوشونمكى يازمى بيلنلر اچو ليوقومونلره مراجعتك

هيچ لزومى يوقدر !

ديمشدر . معلوم آ؟ « ليوقومون » ديه بيك كشينك

سويلمش اولديني شينى بيك برنجى دفعه اولوق اوزره بردها
سويلمك كې قويا جيلغه مكرر لكه ديرلر .

احمد مدحت

تقلید ایچون محصولات ادبیه لرینی از بر لرجه سنه بلله مکدر .
 بونلری نیچون بلله یورلر ؟ او یله یازمق ایچون ، او یله می ؟ حال
 بوکه اوسوزلری صرف ایتمش اولان آدم او آنده کی احتیاساتی
 اوسوزلره ترجمه ایلمش ایدی . باقه لم بونلری قوللانانلرک
 یازدقلری آنده کی احتیاسلری دخی ایلك قائلنك احتیاسانك
 عینیمیدر ؟ هیچ بو قابلمی اولور ؟ او حالدده بونلری تکرار
 ایدنلرک حالی بریسنك آغزندن بیقان سوزلری عکس ایتدیرن
 طماغك حالی کیدر . یعنی سوزلری عکس ایتدیره بیلور اما
 آنلرک ماهیتلری نه اولدیغدن کندیسنك خبری یوق . تقدیر
 وتمیز ایده بیله جك حسدن دخی بعید !

بو تشبیه استبعاد بیورلسون . « خیر مرصد » « بلاغتمیر »
 « فصاحتسمات » کبی حاضر یاپلمش شیلری قوللانانلره بر
 صورکنز . باقکنز قاچ دانده قاچ دانه سی بونلرک اسرار ترکیبه
 واقف اوله رق قوللانایورلر . نه حاجت ! علی العاده یازلمش بر
 عباره یی منتخبکنز اولان ذواتدن بریسنه جهراً او قوتکنزده
 باقکنز نه قدر یا کاش اوقیور . دها الفاظك حقایقندن بو قدر
 غافل بولندیغی حالدده برده فر ازیه لك غیرتنده بولنور ایسه ایش
 نریمه منجر اولور ؟ یامعنادن بالکلیه خالی ویا خود معناسی وار
 ایسه بیله پارس مخبرینك دیدیکی کبی ابتدائی بر حالدده قالمغه منجر
 اولور .

اگر بویولی بر اقوبده دیگر بر طریق طوته جق اولور ایسهك

دیگر سلیم ایله می حکم ایده جک؟ ایشک طوغریسی بوکه بزم ادیب حضرتلری الیوم «استه تیق» دینلور بر علم مستقل بولندیغنی و «کوزل» نه اولدیغنی آنجق او علمه تطبیق ایله آکلاشیله جغنی بیلیمور ایدی. هله حقیقتدن دها کوزل هیچ برشی یوقدر «قاعده سنک» تکونندن بسبتون بی خبر بولنیور ایدی.

§

پارس مخبرینک بر صورت نازکانه ده دیدیکی وجهله اسلوبه دقتمز آرته آرته فیل دیشی معمولی کبی تراشیده ولطیف عبارهلری چوغالتیورز اما بوندن نه چیقار؟ بو حال ادبیاتده یالکز «فرازه نه لوژی» قسمنی تشکیل ایدر. یعنی یازیله جق جمله لره ترکیلره دقتدن عبارت بر حال که بو خصوصده افراطه وار انلر ممدوحیت یرینه بالعکس مقدوحیت قازانمش اولور لر. زیر یازیه جنی جمله لره بر درجه یه قدر اعتنا ایدن لره «فرازور» دینلوب تعیرات مدحیه دن عداونلور ایسه ده معناسی دوزکون اولدیغنی جالده یالکز الفاظ پرستانه بلاغت صاتانلره «فرازیه» دینلور که تعیرات قدحیه دندر. بو مثللو ادبیات کوزه لرندن بریسی «تعصب» دینلن حالک تصویر یولنده بر مقاله قلمه آلمش ده مشهور قاموس علوم صاحبی دیده رو «تعصبی بو صورتده تصویر ایتمکی بیلورسک ها؟ منحوس فرازیه!» دیمش.

فرازیه لکک الواسع یولی ده بیوک طاننان ادبانک یازدقلرینی

«موپاسان» بر قوطر يه بينه رك اجر ايلديكي جولانده «سورلو» ديه بر كتاب قلمه آلمش . بونده كزوب كورديكى ير لر حقنده معلومات جغرافيه و تاريخيه مى ويريور؟ يوق ! او ير لك احوال جغرافيه و تاريخيه سى آنك قارئرلنجه ذاتاً معلوم شيلردر . مشاهداتى اوزرينه نهر دوشونمش ايسه آنلرى يازيور . خلقك موپاساندىن ايسديكي خدمت دخى ايشته بودر . اما دوشونديكي شيلره نهر جغرافياجى اعتراض ايدى بيلور نه بر تاريخ نويس ! قرق قپودان بريره كلسه كميچيلكه دائر اولان احتساساتنده بر خطا بوله مازلر . يوز منجم طوپولانسه خيالات فلقيه سنك هيچ بريسي «خيال خام» ديه استهزا ايدى مزلر . ايشته اولان احتساسات شاعرانهك مبنالرى اولان معارفى اوبضاعه يي پيدا ايتلميده بعده احتساسات واقعه يي بر صورت شاعرانه ده يازملى .

كچن سنه اك ايلرويه كلن ابدان بريسييله بويولده حسب حال ايديور ايدك . مطالعه مزى رد ايچون «شعر حسنله اشتغال ايدر . افكار شاعرانه يي حسن تهسيج ايدر كه بوكاعشق دينلوب او تهسيج اوزرينه شاعر ك بينندن لسانندن صادر اولان دخى شعر اولور . كرك منظوم كرك منشور اولسون» ديدى . «اى بو حسنى كيم تعين ايدر ؟» ديدى كمزده «شاعر ك طبع سليمى» ديدى . شاعر ك طبع سليم اولديغنه كنديسنك نصل امنيت ايدى بيله جكنى صورديغمزده برازشاشه لايوب «طبعى سليم اولميان ذاتاً شاعر دكلدر» ديه بيلدى . عجبا انسان كندى طبعى سليم اولديغنى ينه بر طبع

کوزلجه تعیین ایدرلرایسه شمدی یه قدر دیکرلرینه ایتدکاری
پیشوالنی مقصوده دها موافق بر صورتده ایدرلرده مقصود دخی
دها مکمل اوله رق حصوله کلور .

§

یالکز کندی خیالزده موافق اوله رق یازیلان بر شی منافع
مادیه ومعنویه مزه تمامیه موافق دوشه مز . بونلری نسخ نفیسه
ادبیه دیه تلقی ایده جک اولورایسه ک بهوده یره کندی میزی آلداتمش
اولورز . بزدن ماعدا ملل متجدده و متمدینه بونی پک کوزل
تجربه ایتشلر . آنراصل ادبیاتی موافق حقیقت اوله رق تصویر
وتحریرده بولشلردر .

اوت! صورت حقیقه ده یازمق کوچدر . زیرا اوله حقائق
اشیایی علومک بو کونکی درجه سنه کوره بیلنه بیله جک قدر
اوکر نمک بیلیمک لازم کلور . بو ایسه متاعب عظیمه ایله حصوله
کله بیله جک امنیه لردندر . لکن نه چاره؟ بشقه درلوده اوله میه جغندن
یابو متاعبه قاتلانهرق تبعات لازمه ایله بر شیئی قلمه آلملی و یا خود
کندی عجزینه قناعتله دیکرلرینه ده آلداته جق مراتبه یلتهاملی .
اما سوزمز یا کاش آ کلاشلمسون . بروقت « ادبیات
علوم وفنون نقطه نظرندن یازلملی » دینلمش ایدی ده شاعرك
بریبی منظوم برهنده مقاله سی یازمغه قالمش ایدی . هر سوز
بویله آ کلاش یله جق اولورایسه وای بزه ! کچنلرده وفات ایدن

لری که تقلیداً دکل تحقیقاً یازدقلری ایچون نه کوزل یازیلورلر!
 اصول ترجمه خصوصنده نکار خانم افدینک خانملره مخصوص
 غزتهده نمونه سنی کوستردکلری طرز مستحسن حقیقه مترجمین
 زجالزک تقلیدلرینه شایان بر طرز دکلیدر؟ تکبر لازم دکل .
 طوغری سنی سویلملی . بو خانملر کندی طرز تفکر و تحریرلرنده
 بزلی تقلید ایتمیوب کندی کشفلری اوزرینه حرکتده پک
 اصابت ایلورلر .

اما خانملر من میاننده دخی بر چوق مقلدلر کوریلور که عجز
 حاللری انسانی کندیلرینه آجدیریور . مستحضرات ادبیه
 سپترلنده دانش پاموغی یوق . انسان اوشنمیوبده ارشدیره جق
 اولسه ایراد ایلدکلری جمله لک هر برینی هانکی اثرلردن آلوب
 جمع ایتمش اولدقلرینی ارأه ایده بیله جک . بر پارجه لی بوغچه که
 دیکیش یرلری ده وا اسفا که پک بللی !

« بویه اوله عز . یازمسونلر » می دیه جکز ؟ استغفرالله !
 یکر می بش اوتوز ییلدر « یازسونلر ! فنا یازسونلر ای یازسونلر
 تقلیداً یازسونلر نصل یازارلر ایسه یازسونلر » دیه باربار باغیران
 بر آدم بوکون تبدیل آواز ایده بیلور می ؟ بزم آنلره « یازکز »
 دن بشقه سوزمن یوقدر . بزم سوزمن هپ کندیمزه در .

یعنی آدم قحظنده ارباب قلمه پیشوالغه چیمشدیغمز حالده
 ایشته اقدامک پارس مخبری کبی بر منتقدک بحق مؤاخذه سنه
 دوچار اولان اساتذیه که آنلر تجددات ادبیه مقصدینی نظرلرنده

زریه ایستر ایسه کز اورایه ده تطیق ایده بیلورسکز . اویمه جق هیچ بریری یوقدر . مراکز بوادی بی استصغار واستحقار دکدر کندیسنی پک بیوک آفرینرایله تلقی ایلدک . نه یاسون ؟ امثالنی بویله کوریور بویله یازیور . عمرنده هیچ اورمان کورمامش ادیب کوردک که بالطه کیرمدک اورمانلری (فوره ویه رث) تصویر ایلیور ایدی . ییلانی وبا خصوص چیاننی هیچ کورمامش ادیب کوردک که بونلرک یالکز اسملرندن توهم اولنان دهشتله توکلری اورپر رک آنلری مناظر مخوفه دن اولق اوزره تمثیل ایلیور ایدی . دهانه قدرینی ایسترسکز ؟

§

یوقاروده متورمه بی یازان خانم قزی تذکار ایله دکده ینه خاطره مزه کلدی ! ذاتاً خاطر دن چیقماق قابلمی یا ؟ قادینلر مزک بعضلری حقیقه بزه نمونه نمای ادبیات اولق اقتدارینی کویستر- ییورلر . خانمک بریسی مصرده برمسیره دن وقت غروبده شمند- وفرایله عودت ایتمی مناسبیله برغروب یازمش و خانم لره مخصوص غزته یه درج ایتدیرمش ایدی . ایشته غروب طبیعی یه باقهرق یازیلان غروب بویله اولور . قونیه ده اقامت ایدن لانغلی فاطمه خانم امضاسیله قادینک ماهیتی حقدنه ینه خانم لره مخصوص غزته یه بر منظومه درج اولنمش ایدی . امثالنی هیچ بر ارکک شاعرک آثارنی میاننده کوره مدیکمز بر طوغری شعر ! فاطمه علیه و نکار ولعان خانم افندیلرک زینت صحایف مطبوعات اولان مقاله .

قوپياجيلىقدن عبارتدر. بر كون بيلدكردن بريسي « ورم بر قيز » ديه بر منظومه سويليور ايدى. بيك زحمتله يمورطلاديني پارچه لرى پى درپى بكاكوسترييور ايدى. نه يوان، نه قورى سوزلر ايدى! صبرايده مدم: « بومنزومه يى نه ايچون سويليورسك؟ باشكدن بر سر كذشتمى كچدى؟ بر متورمه يى كوردك؟ » ديدم. « يوق، هر كس سويليور، كوزل زمين-ده انك ايچون! » ديدى. بويولده كى سنوحات معناجه رنكين اوورمى؟ »

عجبا شو سطرلرى او قويان قارئلر من چنډ هفته مقدم نسوانمرك آثار خامه سى حقنده يازديغمز بر مقاله ده بر متورمه نك وفاتى تصوير ايدن بر خانم قيزه سويلديكمز سوزلرى در خاطر ايدييورمى؟ ايدييور ايسه اوسوزلر مارك عين حقيقت اولديغنى اوزمان قبول ايتمامشسه بيله شمدي قبول ايدر سانورز. اوت! و اسفا كه بويله در. كورپه جك بر خانم قز دخى « ادب ديمك بويله شيلرى تقليد آياز مقدر » ظننه دوشمش اولديغندن اودخى يازه جق تقليد ايده جك شيلر آرادينى زمان بونلرى بولور يازار .

بومثللو آثار تقليديه دن مثلا « بر غروب » سرلوحه لى بر مقاله او قويكز . كورر سكز كه او مقاله نك سرنامه سنى « بر طلوع » صورتنه تبديل ايلمش اولسه كز ينه طوغرى اولور . نرده بولملى مرحوم معظم ناجى كجى عين چشم دقت موبمو كوش شاعريت كسيلمش بر آدمى كه شام غريبانده كى غرو بى تمام تصوير طبيعت يولنده يازه بيلسون؟ اون درت ياشنده بر اديب بر استانبول منظره سنى يازمش ايدى . بونى تمامى تمامنه بيروته سلانيكه از ميرده

ایسه هوغوده بر نك خارق‌العاده‌سنی کوردیکمز خاصه مکبره‌یه
میل ایتسهک اوزمان ادبیاتمز ده‌ا معنیدار اولورایدی »

دیور ، هوغوده‌کی خاصه مکبره‌یی مخبر ده‌ا اول تعریف
ایلمش ایدی ، دوربنده اولان بیولتیجی خاصه‌که اشیا‌یه احواله
او خاصه ایله باقه‌جق اولور ایسه‌ک آنلری بیولتوب بناءً علیه
نظر وقوف‌مزه یا قلاشدیرمش اولورده بزدخی آنلرده انظار‌عادیه
ایله کوریه‌میان شیلری بوخاصه مکبره ایله کوره‌رک آکا کوره
یا زار ایدک .

فقط هوغوده‌کی اوخاصه مکبره عجباً پیرمغانه خدمت
وملازمتله‌می اولور . یوقسه بیرا قدح‌لری ایچنده‌می بولنور ؟
بوراسنی برکوزل دوشونملی‌یز . اوخاصه مکبره‌که علوم‌اوله‌جقدر .
آنلر ادبیات‌له اشتغال ایدنلر مرکز‌ک‌زیا‌ده جانلرینی صیقان‌شیلردر .
ادبای کرام‌کندی احتیاسات طبعیه‌لرینه لایحطیک درجه‌سنده
براطمئنان حاصل ایتدیرمک دعواسنده بولنورلر ایسه اصل
مقصودایله آکا وصول یوللری بربرینه متوجه اوله‌بیلورلرمی ؟
بولدیغی سببک طوغریلغنی اثبات ایچون دخی مخبر
دیورکه :

« مثلاً بر استاد ادب کو کصوده بر منظره حیرت‌آز کور بیورده
متأثر اولیور . صیره‌سنه کوره آرزوق بر مهارت‌له اوپارچه‌یی تصویر
ایدیور . دیرکن بری طرفده او منظره‌یی هیچ کورمه‌مش ، بلکه
او صیره‌لرده بوغاز ایچنه آیاق اتمامش برسوری شاعرلرمن او تصویره
نظیره‌لر یاغدی‌ریورلر . آرتق بونلرده قوت معنی آرانیرمی ؟ بو عاداتا

ادبای متوفیه مزدن بریسی بزه دیمش ایدی که : « بزجه او قدر طمطراقلی الفاظه قلمه آنان شیلرک ماهیتنی آ کلامق ایستر ایسه ک بر بشقه لسانه ترجمه ایت ده باق نه کور رسک » ایشته ایکنجی دفعه اولمق اوزره بوسوزی برده اقدامک پارس مخبرندن ایشتدک . پک طوغری سوزدر . واقعا هانکی شیئی اصل محرر بهی اولان لساندن لسان آخره نقل ایتسه لر لطافتی تماماً محافظه ایدیه میه رک بر خیلیسی زائل اولور ایسه ده بزده بعض او یله اثرلر واردر که بونلرده مقیس دکدر . بر صورت قطعیه ده « عیناً غیر قابل ترجمه در » دبی ویره جک اولسه ق هیچ ده مبالغه ایتماش صاییه ییلورز . اگر حکماً ترجمه ایده جک اولور سه ق اوزمان ده پارس مخبرینک دیدیکی کبی نتیجه حاصله نک « ابتدائی » اولدیغنی کورورز . ابتدائی ! فرانسزجه سی « پریمیٹیف » دینلن شی که عصر مزه لایق اولیوب اعصار سالفه بعیده یه لایق دیمک ! بو حکمه بزم اعتراض یوقدر . بزبو نقصانمزی تسلیم ایدرک کندی مزه اصابت ایدن درجه سنک جبرینه چالش مق غیرتی حس ایلورز . بشقه لرینک اعتراضی وار ایسه ایراد ایلسونلرده بز دخی کوره لم . بلکه تشفی صدر ممکن اولور .

اقدامک پارس مخبری بو حالک سببنی ده پک طوغری اوله رق بولمش . ایشته :

« بونک ده اک بیوک سببی ، بسبتون حتمیقون کبی یاپاماز ایسه ک ، بر بحث ادبی بی تدقیقات علمیه و فنیه اوزرینه بنا ایده منه سه ک ده هیچ اولماز

معلم لارومهنك صوربونده متوفی علكساندر دومازاده
 حقنده بعض تقدیرات و اخطاراتندن سوزه کیریشهرك و یقتور
 هوغونك «خیالی» مسلکی ایله اكا خلف اولان «حقیقی» مسلکی
 حقنده برقاق کوزل تعریفدن (وولتر) و (روسو) و (لامارتین)
 و (موسه بی) مثلاً اخطاردن صکره هوغونك هر مشاهده ایلدیکی
 شیرلی دروننه قید ایتدیکی دفتر مشاهداتی ده خبر و یروب
 بالآخره مشارالیهك نظم ایلدیکی اشعار هپ اساساً اودفترده
 مقید اولان احوال اوزرینه مبتنی اولدقلری یعنی حقیقیاتدن
 عبارت بولندقلری ایچون او قدر کوزل اولدقلرینی سویلیورده
 نهایت بحثی بزم ادیبآتمزه نقل ایتدیرهرك :

« اسلوبه دقتمز کیتدکجه تزايد ایله یور. اساتذّه ادبمزه عادتاً برفیل
 دیشی معمولی کبی تراشیده و لطیف عبارهلری، او آهنکدارکله و جمله لری
 کوندن کونه یکیدن یکیه فیض آور اولیور. بر ایکی ادبمز. اوده
 بدرجه یه قدر، مستثنا ایسه ده، ادبای سائره بو استفاضه لطیفه بی
 معنایه بیبتون تشمیل ایده مدیلر. »

دیور. لکن بوسوزی او یله بلا دلیل ولا حجت ادعای
 خام صورتنده سویلیور. اک قیصه سوز ایله حکملی بر حجت
 اولمق اوزره :

« اک صوك واک کوزل بر اثریمزی الفاظ ترکیه دن تجرید ایدک،
 یعنی بر باشقه لسانه نقل ایله یک، معنی نه درجه ابتدائیدر، کورر سکز. »
 دیور. السنه سائره یه ترجمه بی توصیه ای دیور اما ترجمه
 قابلی باقم ؟

لازمه.

وقتيله (اقدام) ده نشر اولنديغي صيره ده بودرسه دائر احمد مدحت افندي حضرتلرينك ترجمان حقيقتنه يازدقلى بر مقاله مهمه محرر حقير ايچون تقدير آتى شامل ايسه ده اهميت ادبيه سنه مبنى بروجه آتى عيناً نقل اولندي :

تجددات ادبيه

پارسه بر ذات « اقدام » غزته سنه مکتوبلر يازييور. درلو مباحث مياننده از جمله ابدان ، ادبيات دن ده بحث ايد ييور. نه قدر کوزل يازييور! چونکه يازديغي شيلرى اوماده لر حقنده بر وقوف تام ايله يازييور .

بوکونكى (٤ کانون اول ١٣١١) نسخه سنده ده « صوربون دارالفنوننده » سرنامه سى آلتنده ادبيات اوزرينه يوروتديكى بحثى اوقودم. هر زمان بوذاتک اثر لر ينى بکنه بکنه سوه سوه اوقودينم کي بوکونكى بحثى دنخى بر کره بو صورتده اوقودق دن صکره زمين بحث زياده سسيلاه نظر دقتمى جلب ايلديکندن بر کره دنخى کمال اهميته اوقودم. هزاران آفرين ! چوق کوزل يازمش ! جمله مزك استفاده ايد بيله جکمز بريولده يازمش !

— دیدی ، یعنی تنزهاتندن استخراج فواید ایده میوردی . بو
 موقیت ایچون صیره سنه کوره علم فلسفه ، علم منافع الروح ، علم
 منافع الاعضا ، علوم سیاسییه و سائره کبی بر چوق علوم و قنونه احتیاج
 واردر . بو معارفدن انسان هیچ اولمازسه بعض معلوماته مالک او ملی که
 النده طبیعتدن استنباط و استفاضه ایچون بر واسطه ، بر آلت بولانسون .
 استادلریمز مستثنا ، شان ادبامزك اکثرنده بو جهت ناقصجه در .
 ادبیاتمزك اصول تعلیمی ده بو نقصانه یاردیم ایدیور . منقذلك
 بیوك بر قدرته متوقف اولدیغنی بیلمه سه یدم بو اصوله دائره
 بر قاچ سوز سویلکه جسارت ایدر و بعض مجموعه لر مزده کوریه
 کلن او طرز قدیم انتقادی حاشا مدخول دکل ، فقط محدود ،
 او قدر که فائده یرینه مضرت حاصل ایده جك درجه ده محدود
 اولدیغنی ایچون تصویب ایتمه مک ایستردم .

« ورم بر قیز » دییه بر منظومه سویله یوردی . بیک درلو زحمتله
یومورطلادینی پارچه لری پی در پی بکا کوسترییوردی . نه یاوان،
نه قوری سوزلردی !.. صبر ایده مدم :

— بومنظومه بی نیچون سویله یورسک؟ باشکدن برسر گذشتمی
کچدی؟ برمتورمه می کوردک؟ دیدم .
— یوق ، هرکس سویله یور ، کوزل بر زمین دکلی ؛
دیدى .

افهام مرام اوزمان کوچ اوله جغنی بیلدیکم ایچون اصرار
ایتمدم . شمدی له الحمد حقیقت دها ای تجلی اییدیور . بویولده
سنوحت معناجه رنکین اولورمی ؛ علوم اقتصادیه ده بر قانون
واردر : انسان بر ذره بیه تولیده مقتدر دکدر . وجوده کلن
اشیا نه قدر قیمتدار اولور ایسه اولسون هپ تقلباتدن عبارتدر .
بو قانون ، قورقارم که ادبیاتده حکم فرمادر . تکمیل محصولات
ادبیه ، مکنوزات طبعیه نك بر صورت منقلبه سیدر . اویله
اولدینی حالده اساس طبعیه یه احتیاجمز بدیهیدر .

شمدی بر نقطه قالیر : طبعیتدن بوفیضی المق ایچون بودرجه یه
قدر علم ، فن ، معلومات ایستر . یوقسه ، مثلامعدنچیلک فنه آشنا
اولیان بر آدم ، بر هیئت استخراج معادن ایده مز ، بو حالده
طبعیدر . ینه طانیدقلمدن بری بیواک آطیه کیدیور ، هکبه لی
آطیه دأر شعر سویله یوردی . سببنی صوردم — مقصد بر
تجسس ، بر تهیجدن عبارت ، اوده نچه هراییکی آطه ده مساویدر

برفیل دیشی معمولی کبی تراشیده ولطیف عباره لری، او آهنکدار
 کله و جمله لری گوندن کونه، یکیدن یکی به فیض آور اولیور.
 بوفیضی ادبیات غربیه نك بر موجّه انعطافی عد ایله رز. حقیقت
 بو تجدد غرب ایله اوغراشان ادبامزده بالخاصه متجدددر.
 شو قدر که کسوه بویله رنگین ایسه ده روح ینه بسیطدر. برایکی
 ادیمز، اوده بدرجه یه قدر مستثنا ایسه ده ادبای سائر
 بو استفاضه لفظیه بی معنایه بسبتون تشمیل ایده مه دیلر. الك صوك
 الك کوزل بر اثر یزی الفاظ ترکیه دن تجرید ایدک. یعنی باشقه
 بر لسانه نقل ایله یك، معنی نه درجه ابتدائیدر، کوریرسکنز.
 بوشابنه نك ده الك بیوک سببی، بسبتون حقیقیون کبی پیامازسه ق،
 بر بحث ادبی بی تدقیقات علمیه و فنیه اوزرینه بنا ایده مزسه کده
 هیچ اولمازسه (هوغو) ده بررنک خارق العاده سنی کوردیکمز
 خاصه مکبریه میل ایتسه ک اوزمان ادبیاتمزدها معنیدار اولوردی.
 بوقصور طرز قدیمدن، افراط تقلیددن، طریق تنظیردن ایلری
 کلیور. مثلاً بر استاد ادب کو کصوده بر منظره حیرت آرا
 کورییور، متأثر اولیور، صیره سنه کوره آزچوق بر مهارتله
 او پارچه بی تصویر ایدیور. دیرکن بری طرفده او منظره بی
 هیچ کورمه مش. بلکه او صیره لرده بوغاز ایچنه آیق آتامش
 بر سوری شاعر لریمز او تصویره نظیره لر یاغدی ریورلر. آرتق
 یویازیلر ده قوت معنی آرانیرمی؟ بو مقلد لکدن عبارتدر. اورسمک
 صورتی یالان یا کلس چیقار مقدر. بر کون بیلد کلمدن بری:

وقعه اودرجه رقتی موجب اولمش که حکومت دمیریولنی اورادن
قالدیرتمش.

ایشته بودرلو عالم ایچنده حیات کچیردیکی ایچون (ویقتور
هوغو) او قرون وسطی سنوحاتی میدانه کتیردی. ۱۸۵۵ دن
اعتباراً (هوغو) نك اسلوبنده ایکی تجدد حاصل اولدی. بوتجددلرک
بری مقبول، دیکری مدخولدر. براسمی دیکر براسمله توصیف
ایدیوردی، اسمی صفت یرینه قوللانیوردی، کیتدجه تعمیم
ایدن بو استعمالده لطافت یوق. فقط ایکنجی تجددکه « آچیق
نچره لر » منظومه سننده کورلیدیکی وجه ایله اسلوبده مؤشکافانه
بر دقت، بر تهذیب، صیق بر ترتیب ایدی، دائماً مرغوبدر.
ایشته خیالیون رئیس یلمیه رک مسلک حقیقیونه تم قوریوردی.
بوسبیه مبنی ادبای حقیقیون ابتدای ظهور لرنده (هوغو) یه عادتاً
پرستش ایدیورلردی. تصاویر ماده دن استنباط فکر ایلمک،
اسلوبک رنگنه، جلاسنه، آهنکنه بودرجه اهتمام ایتمک حقیقیونک
فکرینه موافق کلیموردی. دیمک که بو مسلک جدید خیالیون
مسلکنک بر صورت متبدله سی اولیور. فقط کیتدجه بوتبدل
درینلشمشدر. ادبیات حقیقیه نقطه نظرندن (هوغو) نك
تدقیق اشعاری بزه شو نتیجه بی ویریر، ایلریده آثار منشوره سنی ده
کوزدن کچیریریز.

شو درسدن ادبیات عثمانیه ایچون نه استفاده اوله بیلیر ؟
اسلوبه دقتمز کیتدجه تزاید ایلور. اسانده ادبمزک عادتاً

سوڈیکی بر چین کاسہ سنی قیریور . اک زیادہ قیزک تلاشی ،
 محجوبیتی شاعرک جاتی صیقیور . شمڈی بووقعه نك الهام
 ایتدیکی « چین کاسہ سی » عنوانی منظومہ یی او قوییکز .
 کوردیکزمی ، شاعر بتون مشاهدات مادیه سنہ بنای فکر
 ایڈیور . اودر جہدہ کہ بو اشعار وقایع روزمرہ نك برتاریخچہ
 سیدر . بونکچون (ویقتور هوغو) نك منظوماتی تاریخ عصرینک
 جہہ شعریہ سنی تشکیل ایدر ، دنیلہ بیلیر .

(۱۸۵۲) دن صوکرہ (ویقتور هوغو) شعر لرنده قرون
 وسطی حکایہ لرندن ، حال لرندن بحث ایتکہ باشلادی ، دیٹک ،
 تصویر مادی جہتی براقدی ، خیر ، اویلہ دکل ، اوصیر لردہ
 شاعر ؛ (ژرسہی) آطہ سنی اقامتکاه انخاذا ایتشدی ، بو آطہ قرون
 وسطادن بر پارچہ کییدر . اورادہ قرون وسطی عاداتی حکم فرمادر .
 مثلاً عادت بلدہ : هرکس کبی (هوغو) ده هر سنہ باشی ایکی
 طاووق آلیر . نشانہ عبودیت وتابعیت اولق اوزرہ انکلترہ
 قرالیچہ سی نامنہ مملکت حاکمنہ کوتورردی . آطہ اہالیسی
 بو عادات قدیمہ دن آیرلما یوردی . حتی ینہ (هوغو) نقل ایڈیور :
 بر کویلینک ترلا سندن بر دمیر یولی کچہ جک ایمش . کویلی قابل
 دکل ، بویولی ویرمکہ قائل اولمامش . اصول دائرہ سنندہ یول
 النمش ، خط یاپلمش . فقط لوقوموتیو کچہ جکی صرہدہ کویلی
 ماتم البسہ سنہ بورونہ رک قاریسیلہ برابر کلش ، تارلا سنک اورتاسنہ ،
 یعنی یولک اوزرینہ یاتیورمش . همان ترن دور دیرلمش . فقط

بری نه کوردی ایسه بر جزو دانه قید ایتک عادتتی اختیار ایتمش، بو جزو دانلر « مشهودات » عنوانی آلتنده شمدی نشر اولنیور . (هوغو) نك اك زياده مناظر ماديہ ايله متحرك اولديغنه بويولده آچيق بر دليل وار: « نغمات غروب » و « شریقات » کچی اشعار علویه سنی شو « مشهودات » جزو دانیله تطبیق ایدیکز . او علوی منظومه لردن هر برینسک بر منظره ماديہ محصولی ، الهامی اولدیغنی کور رسکز ، شو مشهودات پارچه لرنده اونلرک برر کوچک نمونه لرینی بولورسکز . مثلاً بو منظومه لردن بری ده « برنجی ناپولیونك جنازه آلاپی » در . نه مطمئن ، نه بلیغ بر شعر ! شاعره بوشعری الهام ایدن نه در ؟ ۱۸۴۰ تاریخنده کی « مشهودات » ی کوزدن کچیریکز . (هوغو) او کون بالذات کیتمش ناپولیونك جنازه آلاپی کور مشدر . وقعه ی مختصراً تعریف ایدیور . لکن شو مختصر سوزلرک او اوزون منظومه یه اساس اولدیغنی نه قولای آ کلاشیلور ! تعبیرات بیله یکدیگرینه مشابهدر . یالکز برنجی بر قارالامه ، حقیقی بر تصویر ابتدائی ایکنجی « بلیغ ، علوی بر محصولدر » تفکرات و تهیجات ایله مزین بر سانحه در . حاصلی ، محرك ، منظره ماديہ ، اساس ، تصویر مادیدر . اولاً نثراً اشارت ، صوکره شعراً توسیع اما خارق العاده بر توسیع !

ینه مشهوداتدن ۱۸۴۵ تاریخلرینه طوغری بوسفر کوچک بر وقعه بیتیه ی اله آلکز : خدمتچی قیز (هوغو) نك غایتله

زمان انجلا ایدرک تکملات ادبیه مزدن خارقه کبی پارلاق بر نمونه
 کوسترن اوادیب مستثنی قدرک تاریخچه آتاری بودعوایه صاف
 بردلیدر . (نغمه سحر) مقدمه سندن (وصلت) دن باشلامق
 ایسته مزسه کز (مه پریزون) ترجمه سندن ابتداء کلککز ؛ لکن
 فکرک تکملنی بلیغ بر ادا ایله مظفرانه تعقیب ایدن اسلوبک
 روش رنگینه ، آهنکنه دقتله باقکز . اوچنجی (زمزمه) ایله
 برنجی وایکنجی زمزمه لر ارالرنده بیوک بفرق بولورسکز .
 هله « کوزیاشلی » و سائره کبی براییکی کتابه یازلمش تقریظلری ،
 تقدیراتی ، تفکری ، محسن بیکی کوزدن کچیریکز . نهایت « شمس »
 ده طوریکز . کوزلرکز نصل قاماشیور ، رنگده کی قوت لوحه
 فکره نه درجه تأثیر ایدیور ! . . . بویخت اوزوندر . ادبیاتمز
 ایچون آیریجه بر مبحث تدقیقدر .

(ویقتورهوغو) ده بو حالدن ماعدا بر نظر دورین واردر .
 دوریندن مقصد بر خاصه مکبره در که کوچک بر منظرینی فوق العاده
 بیوتور . (لامارتین) دائماً تصویر حسی یه میل ایلر . ادبیات
 جدیده مزده اک زیاده حکم سورن بو جهتدر . « یاقه جقده ،
 بر مزارلق عالمی ، یادابت ، مقبر ، ای زائر اعتبار .. » کبی اک
 کزیده اثرلریمز زیاده مزایای حسیه ایله مطرادر . (هوغو) ده
 ایسه اک چوق تصویر مادی بولنور . بو شاعر سیار
 بر مصوره بکزر . اک عادی بر منظره کورر ، همان قلمنی ،
 کاغذینی چیقاریر . اولوحه بی رسم ایدر . ۱۸۲۸ تاریخندن

تابوتی اوزاقدن اوزاغه محزونانه تعقیب ایدن اختیار قادینلر
الرنده برر دمت شکوفه اولدینی حالدہ آهسته آهسته یوریور-
لردی . بو قادینلر کیمدی ؟ شبه یوق که دم شبابلرنده (لادام
اوقالمیا) اویوتی سیر ایدرک خلجان و هیجانہ دوشمش و بو
زمانہ قدر اوخاطرات مهیجه یی قلبک اک کزین بر کوشه سنده
صاقلامش بیچاره لردن ایدی . اوان هر م ؛ بالطبع اوخاطره لره
باشقه بررنک ، برقیمت ویریوردی .

« حقیقیون ادبیاتی » ندر ؟ عصر حاضرک نصف نانیسنه
طوغری ادبیاتده برتبدل حصوله کلدی . خیالدن زیاده حقیقت
میدان آلدی . بوتبدلیده حاضر لایان یینه خیالیون اولدی .
کافه شوؤنات برتبدل دائمی یه تابعدر . بو بر قانوندرکه
ادبیاتدهده مرعیدر . خیالیون مسلکنک موجدی ، رئیسی
(ویقتور هوغو) یی نظر تدقیقه الکنز : بر وادی تبدله
طوغری سریع برانهماک کوریرسکنز . فی الحقیقه بو حالت اون
سکنزنجی عصرده (وولتر) لرده ، (روسو) لرده دخی عیاناً
مشهوددر . فقط (هوغو) نک سوزلرنده کی خارق العاده رنک ،
جلا اونلرده اولمدینی ایچون بو قدر جلی دکلدر . بشریتک
خیالات موجا موجنی تصویرده بو اسلوب رنکارنکک بیوک بر
تأثیری وار . چونکه ادبا ، ادبیات نقطه کماله طوغری ایلریله دجه
بو کسوه رنکینه بورونیور . شوتجلی هر ساحه ادبده ، هر
مملکتده کورونیور . بزده (شمسا) محررینک ، زمان

(دوما) بودرسی او قودقندن، ایشد کدن صوکره معلمه لطیف بر مکتوب یازیور — ذاتاً بویله مکتوبلر، مقدمه لر اوبیوک محررک باشلیجه مخصوصات دلفریندن ایدی — (لارومه) درسه باشلار باشلاماز بو مکتوبی چیقاردی. سامعینه خطاباً: « سز بو وادیده رفقای تحریر و تبعمسکنز کچن سنه بو تدقیقاتی برابر یوروتدک. ضیاع ابدیسی همیزی داغدار ایدن ادیب عالیقدرک شوسوزلری هم سزه، هم بکاراجعدر.» دیدی. او قومغه باشلادی.

(دوما) او مطالعاتی پک مصیب بولیور: « بر مزیم وارسه اوده صفوت و مخالصتمدر. سز اثرلرمدن حقیقتی استنباط ایدیور. سکنز، نه نعمت! « منقدک مدایخنده بولنیور. نهایتده: « قریباً پارسه عودت ایده جکم. بنی کورمکه صیق صیق کلسه کیز آ. باری شو صو کونلرم لطائف صحبتکنزله شاد اولسون.» دییور.

(لارومه) بوسطرلری او قورکن متأثر اولدی. رقیق برسسله: « وا اسفاء اوزماندن بری نه استاد پارسه عودت ایتدی، نه ده بن او شرف ملاقاته نائل اولدم. ادبیاتمیزی ماملره مستغرق ایدن اوجنازه نك آرقه سندن کچن کون حزین حزین یورورکن شوسطرلر خاطریمه کلیور، بنی دلخون ایدیوردی.» دیدی.

بو مقدمه بویله جه بیتدی. تأثر سامعینه، باخصوص سامعانه سهولتله سرایت ایتشدی. حتی بعض اختیار قادینلرک کوزلری بیله یاشارمشدی. بو حاله تعجب ایتمه ملی. (دوما) وصیتی موجبنه جنازه آلاینده نطق، چیچک، فلان کبی هیچ بر آلایش ایسته مزکن

معلم ایسه اوته دنبری فضل و محاسنی تعداد ایده کلدیکم (لارومه) ایدی . قوجه درسخانه خنجا خنج سامعین ایله طولو ایدی . اودرجه ده که ایکنه آتسه کیره دوشمزر ضرب مثلنه ما صدق ایدی . علمه بودرجه انهماک ، باخصوص طائفه ن ساده ، انسانی دوشوندریور . چونکه امیل ، اوتهاجم فکره وله ویریور . بری طرفده آلتمش ، یتمش یاشنده براختیار هوسات روحانیه سینه بووادیده کوزل برمشغله بولیور ، ایام اخیره سنی بولطائف علمیه ایله تلذید ایدیور . اوبر جهته ده هنوز شبانه قدم باصممش بر قیزسن کاله ایرمشله غبطه پیرابر جدیت ، برمراق ایله بودرسلری پیشکش . آمال ایله یور ، بوادواقه تفوق ایدن براکلیجه تصور ایده میور . هرشیدن بر فلسفه چیقارمق ایی دکلدرد . لکن اوحالی ، اوهیئت کوروب ده بودوشونجه لره صاپمامق قابل اولامایور . معلمک سویله دکلرینی حرفی حرفه یازمقدن زیاده بودرسک فکرمه صورت حلونی و اوراده اویاندردیغی مطالعاتی شرح ایده حکم . چونکه بووجه ایله سوزلر سمعه ده آشنا کلیر .

چکن سنه بودرسده (آلیکساندر دو مافیس) دن بحث اولنمشدی . معلم بومؤلفک آثارینی برر برر حاده تنقیددن کچیره رک الک بیوک اندیشه سی اکتساب شهرت ، جلب نظر ، اثبات ده اکل ، فقط برصفوت و محالست فکر ایله ترویج آمال اولدیغی کوسترمش ، بوااملرک ده عمومه بیکانه اولقله برابر کمال آدمیته خادم بر فلسفه یه مستند بولندیغی مدلال میدانه قویمشدی .

اما هم کچن مکتوبلر مده[*] (دوما) دن چوق بحث ایتدم، هم ده بو آلایده نطق، فلان اولمادیغی ایچون مقاله بر آرسونوک دوشردی. «پازار کونی پارسه بر ساعت مسافه ده کائن بر چاشیر و بو یاقا بر یقه سنی کزدک. صاحببری بزی دعوت ایتدی لر» [**] بو فابریقه نیک بر عیننی کو کصوده تأسیس ایتمکه چالیشیور لر. مفید بر زمین .. هله طور سون، چونکه بر پارچه قورو. شمدی اشواق و لطائف ادبیه و علمیه ایچنده یوزیوروز. بر دنبره او وادی یه صیچرامق جائز دکادر. قدمه قدمه کیتملی یز. پازار ایرتسی کونی (حقوق مدنیه) درسنده خواجه صددن لطیف بر صورتده خارجه چیقدی. یوق، صددی توسیع ایتدی. قانون مدنی نقطه نظرندن مسؤلیتی تشریح ایله دی. عادتاً بر فلسفه قانونیه کوستردی. بو یولده یازلمس بر ایکی مشهور اثر اوزرینه یک عالمانه تنقیدات یوروتدی. اعلا بر ماده، شو قدر که دروس آتیه دن وجدی بر تبعدن سوکره قلمه آلملی در. صالی اقشامی فنی و ادبی عد اولنه جق درجه ده رنگین وجدی بر مسامرء موسیقیه. پنجشنبه کونی بر معتاد تیاترو وقونفرانس. لکن جمعه کونی (صوروبون دارالفنون) نده کی ادبیات درسی مکارمک جمله سنه فائق ایدی. موضوع بحث اون طوقوزنجی عصرده کی حقیقیون ادبیاتی،

[*] (اقدام) ده ده اول نشر اولنان پارس مکتوبلری .

[**] (مقاله لر) اقدام) ه درج اولندیغی کبی عیناً بقا ایدلدیکندن

اساس بجه متعلق اولیان بویله فقره لر طی ایله دی .

بعضاً پك عامیانه، پك بسیط فلسفه لر واردر که پك طوغریدر.
 طوغری اولدیغی ایچون کوزلدر. انسان اک چوقنه یی سورسه
 اک زیاده اوندن بحث ایدر، یاخود اوندن بحث اولندیغی اوزلر.
 بنده اک صحیح مفهومیله ادبیاتی سورم. قارئین کرام آرالرنده
 شبهه یوق که بنمله همحال اولانلر چوقدر. او یله ایسه ادبیاتی
 مدار بحث ایتلی یز که طرفینده خشنود اولسون. ذاتاً بومکتو-
 بلرمده فکرجه موافق بر طرز طوتیورم: هر هفته نهایتده
 تدقیقات و تبعاعمی ذهناً شویله جه طولایورم، برر برر موازنه
 ایدیورم، محاسن و منافع جهتیه اک زیاده کوزیمه چارپان پارچه یی
 دوشونه دوشونه قلمه آلیورم. مثلاً، دمیندن بو هفته کی سرمایه لریمی
 شو صورتله کوزدن کچیردم: جمعه ایرتسی کونی (آلکساندر دو-
 مافیس) ک جازه آلابی؟ فی الحقیقه تابوتک آرقه سندن یورون
 مشاهیر ادبا شایان تصویردر. هله بو وجدان ربا مؤلفک صوک
 دمنده بیله صفوت و مخالصت افکاردن ایرملامسی، (لادام او قاملیا)
 سرگذشتک فصل حزین حقیقیسنی، تشکیل ایدن دختر فلکز-
 دنک قبری قربنده مقبرینی انتخاب ایتسی حقیقه محزندر ...

اتعاب ذهن ایدن ییچاره لره بویله حرمتدن ، محبتدن ، متدن ، مصافاتدن ، مودت و صمیمیتدن ، حاصلی بر چوق احتیاسات لطیفه دن مرکب املر ، دوالر کوسترملیدر . مسعوددر مسعود اولور : هیچ شبهه یوق ، اوفرده بو حسلری بسار ، باخصوص کوندن کونه احتیاجات متزاید سیله متناسب بر صورتده بسار .

دیندن بری بویله سویله نیور ، طور ییورم .. سوزلرم بلکه قارئنه صداع ویرمکه باشلادی . ابتدادن قلمی اله آلام . . دوشونجه لریمی شوپله بر طویلادم ، ذهنمده نهفته نکته لر وار صاندم . سوینه سوینه شوسطرلری قارالادم .. فقط خاتمده کوردم که بیاناتمده ناشنیده بر حرف ، بر گله بیله یوق . نتیجه هپ معلومی اعلامدن عبارت قالیور . آنجق بر جهت موجب تسلی که بو معلومات بلکه بر حسب حال ادبی یر بنه کچر ، بویله بر حسب حال ده مذاکره یی آندیره بیلیر . . بنا برین شوسونوک مقدمه بودرسلر ایچون بر مذاکره یی بدل اولورسه نه موطنی ، سکا اما :

ای خامه ! اثر سنک دکدر

ای شب بو سحر سنک دکدر

پارس : ۷ نیسان ۱۳۱۲

عربیہ دن ادراک قصیریمہ اویلہ برنکته ، نبنده صوقدیلر کہ ایلك فرصتده اتساعه مهیادر .. عربجه ، عربجه ! بنجه بر معمی ، سنه لردن بری هیچ بر تدریس ایله حل اولونماش بر معمی ایدی . مکر هر فضیلت مدرسک ایمش ، هر تدریس خواجه یه کوره ایمش .. نه اولور ، بویله اکابر علمادن دها زیاده استفاده میسر اولسه ده لسان عرب ملکمزده احتیاجه کوره یاییلسه .. اوچنجی معلم ایسه ، بودرسلرک مقرر بلیغی (لارومه) در . بوسفر خواجه ایله آرامزه بر عمومیت کیریور . فقط نامه کرک ؛ استفاده مطلوبه یینه حاصل اولدی . یینه فکرم بودرون ادب وکالندن بر فیض بولدی . حضرت علی — کرم الله وجهه — :

« من علمنی حرفاً فقد صیرنی عبداً »

بیوریور ، بو حسابه کوره بن بواساتده عرفانه قرق ییل قول اولسه یینه آذر . بر قلب که حرمتدن ، منتدن ، محبتدن آزا . دهر ، بر چوله ، قورو ، یانیق بر چوله بکزر ؛ قاوریلیر ، قاوردلجه صاحبی ده قاووریر ، بی آرام ایدر . دوشوندکجه شکرانم تضاعف ایدیور : شو معلمین کرام قلب حقیریمی توکنمک بیلمز بر منت و محبت و حرمتله مالامال ایله دیلر ، بکاعالمی شن ، شوخ قیلدیلر ، سودر دیلر . انسانیتک بویله مکارمنه سزاوار اولق ، فکری هیچ اولمازنه خشنود ، متسلی ایدیور ، چشمی آراسیره خوش برتهاجم رقتله نمناک ایله یور . « سعادت بشریه نه در ؟ » دییه

بدیعه‌سنی تفکر دین کچیر رکن حکمت افلاکه دائر جهلکه، جهل
عمیقکه مبهوت اولورسک :

نه تاب کذر، نه فکر عودت

قالدم بوراده اسیر حیرت

صوکره اعماق تفکره طالارسک . طالارسک ، نهایت :

یا ایها الناس کم لله من فلك

تجرى الريح به والشمس والقمر

کننا على الله بادینا و حاضرنا

فالنا فى نواحی عزه خطر

دییه جهالتکه مرثیه خوان اولورکن بالتصادف یانکه بری کلیر .
دایاناماز ، بو حکمیاتک ، سیاراتک کنهنی تصادفاً اوکا صورارسک .
حریف غایت واقفانه برطور ایله : « آدم سن ده ! اسکی آیلری
نه یاییورلر صانیورسک ، قیریورلر ، قیریورلر ، ییلدیزیاییورلر .
دییه بیلیر ، دییه بیلنلرده بولونوریا . شمدی اوجهله می ،
بو علمه می یایملی ؟

ایکنجی استاد عربستانک بر مفخر افاضلی . اولاد عربک
بر علامه بلندی . یعنی شیخ بشیر غزی افندی حضرتلریدرکه
کنج برسندده جمع ایله دکلری ککالات کلیه علمیه ایله وادی
ادبده ، لسان افصح الییان عربده بکا جهانده آرامقله بولونماز
بر مرشد هر خصوصده بر مرئی اولدیلر . . . پک آز وقتده ادبیات

قورقويورم اما، نه اولورسه اولسون: فاعتبروا... ای ... شبان
هوسنای تنظیم! .. دیمه دن کچه مه یه جگم ...

*
**

بو مقدمه یی بیتیرمه دن اوچ استاد ادب و عرفانه قارشی کوکلم
بیوک بروطفیه شکرانک علناً ایفاسی ایچون چیرپینیور، طورییور:
افاضلدن برنجیسیدرکه بر سنهک تلقینات کزیده سیله حقیقت
ادبیاتی اول باول فکریمه القا ایله دی. فی الحقیقه عادتاً علم یرینه
کچن قویو بر جهلمی اخلال ایله سکونته بدل اضطراریمه بادی
اولدی. ایشته سنه لردن بری بنی تحری ماهیت ادبله اوغراشد.
یریور، طورییور. یوقسه وقتیه بنمه قصائدیم، غزلیاتم،
تخمیسلرم، نظیره لرم واردی. شودقیقه ده بنده بر مجموعه اشعار
صاحبی اولابیلیر، بر گوشه شاعریمه کچر، حتی کیم بیلیر بلکه
شاعر شیرین مقال عنوانی بیله آیردم.. فقط یوق، یوق..
بوجهتله او علم، بوشا کردلکه اوخواجهک قربان، بنی ابتدادن
ایقظ ایله شو مسلک ادبه صوقان استاد وار اولسون. برصاف
هواده... کیجه مهتابه قارشی... هم لطافت و احتشام عرشی
سیرایدیر، همده:

ییدیزلری ایله دم تماشا

اشعارکه خالق ایتمش انشا

تصوره ، تصویره صاپار ، اوصاف اساسیه یی دها زیاده کوزه چارمق ، املنه ایرمک ایچون مناسبات طبیعیه یی تغیر ایلر . مثلا عاشقانه معشوقه ، عشق ، ایکی عاشق تا حضرت آمدن بری حقائق شوئدن برینی تشکیل ایله یور . بو حقیقته خاصه ممیزه نخبه عشق ، مناقب عشق ، حاصلی عشقدر . شرقده ، غریبه ، شمالده ، جنوبده نیجه ادبا و شعرا بو وقعه دن بر بدیعه ایدیندیلر ، اوبدیعه یه کوره بر محصول ادبی وجوده کتیردیلر . اوته کیلردن صرف نظر ، یالکنز بزده لایلا و مجنون حسن و عشق ، حتی کرمله اصلی ، فرهاد ایله شرین بوزمره دن دکلیدر ؛ فقط شو بریکیلردن هیچ بری فضولی قدر ، شیخ غالب قدر بر بدیعه فکریه ایدینه مه مش و او بدیعه یه یا قلاشامش که او برینک لایلا و مجنونی ، بریکنک حسن و عشقی بو یولده کی آتارک بحق سرتاجیدر . شاعر عراقی موضوعک اوصاف ممیزه سنی ، غرامیاتی او یله قدرته میدانه اوریور که صاغ ، صول سراپا عشق کسلیور ، شاعر مولوی ایسه بو احتیاساتی باشقه بر ساحه دن سماعه ، بصره ینه اورته بر مهارته القا ایله یور . کیم بیلیر ، کوشده ، بو جاقده نیجه لری واردر که بلکه بو وادیده بر بدیعه یه مالک اولمادن ، حتی اوجهتی هیچ دوشونمده دن شو بخته دائر قال ، قلم یور و تمشدر . ایسته بو کودوک رفتار سیئه سیله ده یاد انامده هیچ یرطو تامامشدر . بر محرر یازی یازارکن پیش املدن بو دستوری آیر ماملیدر .

چالیشمق ، نهایت بو خصوصجه تقرر ایدن افکار واطلاعات ذاتیه می آچیقجه اورتایه قویارق ادبیاتمک ماضیسنه ، حالنه ، آتیسنه دائر دوشوندکریمی ، دوشونه بیلدکریمی سویله مک شمديک آمال ادبیه مک اک کزینیدر . شو صحیفه لرده حصه مه دوشن ایسه ممکن مرتبه ساده برناقلک ایله آراصیره ده ینه ساده . بسیط ، لکن دها بسیط ، هله بعضاً پک مزعج منقلک دکل ، فقط متقلکدن عبارتدر . (ترجمان) ک ، (سعادت) ک برزمانکی انتقاداتیله طول مدت پرورده اولمش بر فکرده بو قدر جق شابه ده اولماسونمی ؟

خلاصه ، مکتسباتمک عدم کفایتنه مبنی ادبیات ایچون صوک حکمی ، قراریمی هنوز بیانه جسارت ایده مه دم . بوجهتی نشریات آتیه مه صاقلایورم . آنجق هر درلو فونوده ، بالخاصه فنون نفیسه ده اولدینی کبی ادبیاتده بر بدیعه ، بر بدیعه فکریه واردر . « بر محصول ادبی شو نقطه یه خادم ، شو هدفه منعطفدر که حقائق شؤناتدن برینک اوصاف اساسیه و میزه سنی حقیقتندن ، ماهیتندن دها واضح ، دها مکمل اظهار ایلر . بونکچون ، شاعر ، یاخود ادیب شو اوصافدن بر فکر ایدینیر ، حقیقت شؤنی بو فکرده کوره تقلیب ایلر . ایشته بوشؤن منقلبه فکرینه ، املنه مطابق بولونور . یعنی کنديسنجه بدیعه فکریه اولور . » بو بدیعه یه آز ، چوق یاقلاشه یاقلاشه محصولنی وجوده کتیر مک باشلار ، خیاله ،

چوق یرلر یامه ایچنده کبی اصله او یما یور . مع مافیه دقتله او قونورسه
ینه بر نکته لی حائز اولسه بر فکر ادبه خدمت ایتسه کر کدر .
هیچ اولما زسه سنه مستقبلا ایچون بر زمین حاضر لار که اوده بر
خدمتدر .

بو مباحث ادبیه بی معلمک تقریرندن طبیعی بر صورتده ضبط
ایله دم ، مطالعه می ده ینه اوله جه علاوه ایتدم . سوزلرم ، یوقاریده
سویله دیکم کبی تدقیق ، تفکر محصولیدر . اکثریا خطا آلود
اولسه بیله دائمًا صافدر ، صمیمیدر . غروره حمل اولونماسه
خطیئاتک بویله لری مساحه یه شایاندر ، دیه جکم کلیور .

بودرسلر بنجه باشقه بر لطافتی حائز که مبحثده محرر حقیرک
هیچ صنعی ، دخلی ، مزیتی یوق : بو تقریرلری ضبط ایدرکن
شامه نشاطم پک دلریا قوقولرله پوشیده ایدی . صحیح ، قادینلر
ایچون کوندن کونه متزاید بر حرمت ، محبت بسله ین بر فرد
صاغنده ، صولنده ، اوکده ، آرقه ده اختیار ، کنج ، کوزل ، چرکین .
فقط ، هپ نازک ، هپ سویملی نسوان لطائف کوریر ، اوله بر میانده
چالیشیرسه بوسعیندن الی نهایته سونمز بر خاطره صاقلایور ، بو
خاطره دن ایسه دائمًا خشنود اولیور . ادبیات ایچون بر فرم
صباحتحشاندن اومولماز مطالعه لر ایشیتیمک برشب مهتابده پری
اقلر تماشا ایتمه بکزه یور . او قدر پارلاق ، خوش اندر خوش ...
حقیقیون ادبیاتندن صوکره طبیعیون ادبیاتی کلیور ... قریباً
اونلری ده (اقدام) مزه نقل ایدرکن نقائص سابقه بی اکماله

سیر کدر . هفته ده بر ، یاوریلیر ، یاوریلمز . اکثریتله تعطیله اوغرار . بوبویله اولدینی ایچون درت بش آیه قدر تقلص ایدن برسنه تدریسیه ظرفنده بوتدریساتدن اله بیوک بر سرمایه کچمز . فقط نه اولورسه اولسون ، شو کوچک سرمایه بیله بیوک بر قدری قیمتی لطافتی حائز ایش که بنی ، فکریمی احیایتدی . ادبیاتک حقایقی ، غوامضنی — ولو هنوز بوسبتون عیاناً اولماسده — شویله بویله نظره امعانه قویدی ، فتوریمی دفع ایله دی . چونکه بکا بر سبیل سلامت کوستردی ، مکتسبات ماضیه مدن ایشه یارایانلری آله رق مساعی حالیه و آتیه مله کندیله کوره برکاشانه ادب تشکیل ایتک اقتدارینی دکل — دهاو درجه یه وارمادی — فقط امیدینی ویردی .

سرده عجمیلک واردی ، زمان منکسر ومحدود ایدی . ایلک فصلدن استفاده کوکلمجه ، املمجه اولمادی . شودرسلر مطالعین کرامک حضورینه برکسوه پڑمرده ایله چیقیور . او قدر که پک

چونکه بزکبارک مفردینی اومعناده استعمال اتمه یوروز . کبیرانه ، کبارانه یرمفهوم بیان ایتمز . کبیر بر آدمدر باشقه ، کبار بر آدمدر ینه باشقه . . کذا (هر) اداتی مفردلره لاحق اولور ، جمعله اولماز . لکن بالفرض (هر دیار) دیملی یز . یوقسه (دیار) ک مفردینی ، (دار) و اومعناده قوللانمه یز . قواعد لسانیه منزی و سعم ، احاطه میتدیکی قدر محافظه یه جهد ایدرم . بونکله برابر لسانمک استقبالی ، استکمالنی ، توسع و تکملنی دوشونمک روامی ؟ آه ! قواعد کتابلریمز ! هر تلدن چالارلر ، یالکز قواعد لازمه لسانیه منزی قالمیله آلازلر .

یازده مامق، دهاطوغریسی دوشونمهدن یازی یازمق کبی نصیبسنزک
موفقی‌تسنزک اوله مازکه ایشه املم، جهدمده یوبله بر شابه‌دن
توقیدر. شو دوشونجه‌لمده خطیئه‌دار نقطه‌لر بولونه بیلیر.
وارسون، بولونسون. بر مفکره‌نک محصول فعالیتتی نه درلو
اولورسه اولسون ایشه یارار.

حاصلی، عربجه‌ده اسباب معروضیه مبنی، احتیاجات زمانه
کوره، افکار ادبیه می اکمال، مسئله‌ده کی فتوریمی ازاله‌ایدمه‌دی

*

**

دها سوکره ادبیات غریبه‌ایله جداً اشتغال ایچون المه
فرصت کچدی. قی‌الحقیقه بنده بو اشتغال بر قاچ سنه‌دن بری
واردی. فقط اصولسز، قاریشق، کلیشی کوزل بر صورتده
یعنی غزته‌لردن، مجموعه موقوته‌لردن، رساله‌لردن دیرمه چاتمه
ایدی؛ بر مدرسه‌نک، بر تحصیلک ثمراتندن دکلدی. ایشه بو
سفر (پارن) ده علم حقوق ایله اشتغال ایدرکن بنی بر ایکی
ادبیات درسینی، بالخاصه شو ادبیات حقیقه درس‌لرینی تعقیبه
سوق ایدن بو حال، بوامل اولدی. فی‌الحقیقه بودرس‌لر عمومی
اختیاری، حسبی اولدینی ایچون کبارانه [*] در، نازکانه در،

[*] (کبارانه) ترکیبته اعتراض ایدنلر وار. (انه) اداتی اسم‌لره

التحاق ایتمز. «تعریضانه ایدوب خطابی» مصرعی خطایدر. بللی
قط بوندن بو اداتک جمع صفت‌لره‌ده علاوه اولونامایه جنی چیقارمی؟
کبارانه دینیر؛ فقط (کبارانه دینه‌من حکمی ویریه بیایرمی؟ بنجه‌خایر

برفرانسز شاعری : « موت حیاتدن کلیر . اولومدن قورقو-
یورسهك یاشاما » دییور . اك غریبی هراییکی طرفهده تفوق ایله .
نیجه دورلردن بری پك چوق بینالری مبهوت براقان شاعر اعمی
تا طوقوزنجی عصرده :

واذا کرهت الموت يوماً لاتعش

ان الحیاة الى المنیة سلم

ییتی ایله بو حکمتی پک واضح میدانه قویور .

عربجهده کی بو قیاس بالفرض ترکیه کی قوه نامیه سنی هنوز
کاملاً استهلاک ایتمه مش ، قدرت شبانی بیتیرمه مش برلسانه تطبیق
اولونه ماز . کیمسه بکا آ کلاتا ماز که ویسیلر ، نرکیسلر ، حتی سنان
پاشالر ؛ شناسیلر ایله رفقا سندن دها کوزل یازسون . نیجه ادبیات
جدیده من قدیمی هر جهتجه کولکدهه براقدی حتی صانیرم که
آتی ده حال ایچون بویله اولور . چونکه لسانمز کالنی هنوز
بولمادی ، فیضی کاملاً آمادی . کیتدکجه ترقی تنموا بتسهك کر .
بو تبدلی کشف ایده مه یز . آنجق اولادیمز ، بلکه ده احفادیمز
حس و کشف ایدر . احتمال که حبللی بو اعتقادده نی بر پارچه
اغفال ای دییور ، افراطه صوقیور . لکن صفوت بیانمه اعتماد
بیورلسون : فکرم ، قلم بویله حکم ای دییور . کوکلم ، کوزم
بویله کوریور . بکا دوشن وظیفه بو تفکریمی ، حسییاتی
بیطر فانه عرض ایتمکدر . بر محرر ایچون دوشوندیکنی یازمامق

قدر فرق وار. شعرای جدیدۀ عربده نه وارسه هپ قدمادن
 مأخوذ، حتی یلان یا کلیش مأخوذدر. فی الحقیقه بوماخوذاته
 بزده جواز ویریورز، مثلاً استاد اکرم :

هر کورن عیب ایتدی آب دیده کریانمی ،
 ایلدم تحقیق کورمش کیمسه یوق جانانمی

بیت فضولیا نه سندن اخذ نکته ایله :

اضطرابم اکلایان اولماز که... عشق وعشوده
 کوکلمک همپایه سی ... جانانمک اقرانی یوق

دیمکه مساعده اییور.. چونکه بریکی اسلوبده برشیوه، برتجدد
 وار که ذوق ادب نقطه نظرندن او برینه غلبه چالیور. حال بوکه
 عربلرده بویله دکل.. اسلوب جدید، قدیمه نسبة پک سونو کدر.
 آرقاداشلردن بری (لبنان) شعرای اخیره سندن شیخ ناصیف
 یازجینک شوقطعه سنی :

امضی وتبقی صورتی فتعجبوا

تمضی الحقائق والرسوم تقیم

والموت تجلبه الحیوة فلوحوی

روحاً لمات الهیکل المرسوم

بالمناصبه ذکر ایله صوک بیتده کی معنایی کوکلره چیقارییوردی.
 فقط یازجیدن اول — بلکه بو درسلرده ذکر کی کجدی —

ظاورانان برايکي استنادن صرف نظر، کوکلم — نه يالان سويله يهيم:
— ادبياتمزه روشني بکنمزه اولدي، اولدي اما فکر عجزم،
اوجهانده باشقه بروادي بولامادي .

*
* *

بو فتور ايله، بوسکونتله برقاچ سنه کچدي. بر آراق ادبيات
عربيه، ادبای عرب امداديمه همان يتيشدي کبي ایدی: اصحاب
معلقه: کعب ابن زهير لر، امرؤ القيس لر، طرفه لر .. بنی ایجه
دوشونديردی. اويله برساحه بدويتده بودرجه فسحت فکريه
اولسون، فسحت فکريه که عصر يمزك ارباب تفکرينه بيله نشئه،
غبطه ويريور. هله متأخرينه طوغري کنججه، اديب معري ني
نظره امعاندن کچيرنجه « ايشته وادي، ايشته امل... ايشته کليم،
ايشته طور » ديدمسده بو انشراحك بيله صوکی کلمدی . پک
چوقلری بو حکمی قبول ايمه يورلر، بوفلسفيه — حق الانصاف
بمده عقلم ايرمه يور: فقط ابن خلدونك حيات اقوامه دائر
بر نظريه سي وار که حيات السنه يده اعلا تشميل اولونه بيلير:
لسان عرب کمالی چوقدن بولمش، شيخوخته چوقدن ايرمشدر.
زمان سعادتده کی، امويلر، عباسيلر دورنده کی عربجه، عرب
ادبياتی زرده، شمديکی عرب ادبياتی زرده؛ اين الثريا والثری؟
رجحان، قياس قبول ايتمزد رجه ده، قدمایه راجع اولمق اوزره
اسلوب قديم عرب ايله جديدينيك آراسنده (علم) لر، (جبل) لر

ادبیاته ایسه فنون نفیسه دأما رفاقت ایلر. شو جریان مضاعف
ومتوازیده پك چوق گرفت نقطه لر واردرکه وهله اولاده نظره
چارپار. محتاج تفسیر دکل ..

بو ساده ، فقط فکرجه آزچوق متین ، — شاید متین
متفاخرانه کورونورسه معقول -- اساسی قوردقون صوکره
بو زمینده کی اسباب تحولی عرض ایتک دها قولای اولیور :
اولا ادبیاتی علی الاطلاق « افعله ، تفعله » دن عبارت
صاندمدی ، هر موزون سوزی محصول ادب عدایتدمدی. چوق
کچمه دی بو قیاس طفلانه فکرمده دیکیش طوتدیرمادی ، سوندی
سوزلدی ، کیتدی . او حکمک یرینه دها مقبولجه برظن قائم
اولدی : بوطنه کوره منشور ، منظوم سوزلرک کوزلرلی ، کنزیده لری
ادبیات اوله بیلوردی . فقط :

الویرمه دیمی ندیم ، نفی ؟

شعرک بزه وارمی هیچ نفی ؟

کبی افراطره دوشولهسه ، نثریمز ایچونده پك زیاده مساحه
کوسترلسه بیله عجبا شو بسط ایله دیکمز اساسه هیچ اولمازسه
برنقطه انتهاییه ده بحق تماس ایچون بومسئک ده نا کافی ، همده
پك نا کافی کورنمزمی ؟ بو فکرده کی برقاچ حقائق آلهرق دها
زیاده مقصده موافق ، امله خوش بر یول آچق لازم کلزمی ؟
ایشته بر اوچنجی تحوله بولرومی حس ایدنجه ، پك مستغنی

مقدمه

.....

ادبیات! نه قورقونچ کله که بنی سنه لردن بری یوردی، حالاده یوریور: بیوک بر ادیجز، براستادیمز تقریر جاذبه داريله اون ییل اول اذعان ادبی تفکره دوشوردی. فقط شمدی یه قدر بو تفکر قطعی بر نتیجه یه، برثمره یه منجر اولمادی. بو نتیجه بر سرابی آندیوریور، اوزاقدن خیال میال کورونیور، حتی بر آراق احاطه فکره کیررکی اولیور، انسانی سویندیریور اما دیرکن بردن برینه اوزاقلاشیور، ینه سرا به دونیور. او حالده ادبیات ایچون قرار لاحقکمک اصابته قانع دکلم؛ آنجق بوزمینده حال بنجه ماضی یه مرجحدرکه بوده بر نعمتدر، بر تسلیدر.

ذهابمه قالیرسه، ادبیات طبکی طب کبی بر فندر. بر یکی؛ حکمت، کیمیا.... کبی علومدن استعانه ایله بشریتک رفاهیت مادیه سنه، صحت بدنیه سنه چالیشیور، او بری ده علم منافع الرو. حدن، فلسفه دن، ساثره دن استفاضه ایله تراحت فکریه مزه، سلامت مغویه مزه خدمت ایله یور. بر برینه پک زیاده التصاق ایدن بو ایکی شهره وسیعده فن طبه علوم ریاضیه واجتماعیه،

ایشته هر هانکی نقطه نظر دن ملاحظه بیوریلیرسه بیورلسون
 بو ادبیات حقیقیه درس‌لری کبی آثار جیده غریک عرفان
 عثمانی‌یه خدمتی مؤثر در ، اویله اولدیغی ایچونده مطبوعا تمزده
 تعددینی صدق ایله تمنی ایلرز .

پارس ۱۹۱۲

علی کمال

زده ترقیات ادبیه عالمه اشتراك ایدرز ، یوقسه او دائره دن بویله جه دیشاریده ، آشاغیده قالیر ، کیدرز .

زمانمزه بر فرد ناصل منتظماً بر تحصیل ، بر غرب تحصیل کورمه نیجه ، فطرتک هر درلو مساعده سنه رغماً بیوک بر مهندس ، بر متفنن ، بر علامه اوله مازسه ینه اوله یامیانجه ادبیاتده بحق تمیز ایدمزن . جهان ترقیه نیسه تمیز ایدمزن . یوقسه آرامزده ، ایچمزه پارلامشز نه پاره ایدر ! زده بویله تجلیل او قدر مبدولدرکه ماهیتی ، مزیتی ، هله فوائدی حالا بر درلو آکلا . شلمایان او « پرطمطراق و خوش ادا » جمله لری ، عباره لری بر آرایه دیزدرك الك فکرسز ، الك روحسز ، الك تبعسز یازی یازانلریز بیله نحریر بی مدانی عد اولونورلر . فقط بو آواره لری ینه او جهان ترقیه اوفاق بر محرر اوله رق بیله قبول ایتدیرمک محالدر . چونکه بو اثرده بالمناصبه دیدیکمزکی او پارلاق صحیفه . لریزی برلسان اجنبیه ترجمه ایتمکه قالدیشه جق اولورسه ق طبقی بر حباب کی طوتار طوتماز سوندیریرز .

خلاصه ، آرتق بودور تعالیده تدقیقسز ، تبعسز ، تحصیلسز هیچ بر معرفت اولماز ، بر احتیاج ساده یازمق ایچون . محرر لره دکل ، او قومق ایچون ، قارئلرده مبرمدر . او قویانلریز نه درجه مشکلسند اولورلر سه یازانلریز او مرتبه چالیشمغه مجبور قالیرلر .

احتیاج هر خصوصدن اول ادبیاتجه در بعض صافدلریمز دیورلرکه مملکتده صنایع ، تجارت ، ثروت اولمايخجه ادبیات اولورمی ؟ ادبیات پاره ایدرمی ؟. بز ایسه بالعکس دیرزکه بر مملکتده ادبیات . ترقیات ادبیه وفکریه اولمايخجه هیچ صنایع ، تجارت ، ثروت اولورمی ؟. اولا اوبر ترقیات حصوله کللی ، فیکرلر تراشیده اولملی ذهنلر آچیلملی تا که بالآ خره پی درپی بوتجلیات حصوله کاسون ، او اصلدن بوفروع طوغسون .

انجق ادبیاتمزی کالات غریبه دن حقیقی استفاضه لراه اعلا ایله ملی یز، اولیه صوری شماتلرله دکل . او استفاضه حقیقه لرده نهدر؟ بو اثرده اوفاق ، واءسفا پک اوفاق بر نمونه سنی کوردیکمز آثاریمزی انتقادی غیرتله تتبع ایله مکدر. بالفرض بر حکایه نویسمز فطره او مزایایه مالک ایسه ، (قلوبر) ی بو زمینده اوزون اوزادی به تدقیق ایدنجه ، بو تدقیقاتندن بحق مستفیض اولونجه باشقه بر قدرت ایدنیر ، اوسایه ده ایسه بلکه بزده شیمدی به قدر امثالی کورلمه دک طرزده اثرلر. حکایه لر یازیلور. فقط مع الاسف بزبویله یامپایورز . بویله یامغنی بیلمه یورز. خدای نابت یتیشمک ایسته یورز ، اوسینه ایله ده استعداد فطریمزی ده کورله تیورز ، هپ ایشته آثار غریبه ایله اصلا مقایسه ایدلمز ، ایدلمکه دکمز ، کیز محصلولر وجوده کتیریورز ، نه زمان ارباب قلممز بو نقیصه لریمزی آکلار، بوخسته لقلریمزدن قور تولورلرسه او وقت

حتى اويله صانيرم که بوکون برتکليف واقع اولسه بويه
بر اثر يازده بيلمک المدن کمنز . ايشته بنجه بوتأليفک قيمتى بتون
بوخاصه ده مکنوزدر . عموميت اعتبار ياه ده مطبوعاتمزده بوکتابک
شمدى بيله بر موقعى اوله بيلير . فى الحقيقه ترقيات ادبيه مزک شرفى
ايچون بويه اولماق کرکدى ، اون آلتى سنه دن برى بوموقعى
باشقه نشریات جديده احراز ايله ملیدى ، بو ادبیات حقیقیه یه ، او
ادبای حقیقیونه دائر جلد جلد اثر لر یمز بولونمیدی . . بو نصیب سز لکمنزه
دلخون اولماق ممکنمیدر ! اک حزینى اوکه اوچ سنه در دور
دلارای حریتده یزده ايشته حالا آثار قلمیه جه دور استبدادک
بوتعمیه السیوفنه مفتقرز .

المزده بویولده مؤلفات جیده تنقید آذرر . اویله اولمقله
برابر او آزدزده مستفید اولماشز . اولمایورزده : مطبوعاتمز
مظهر حریت اولور اولماز برچوق حکایه نویسلر یمز ، تیاترو
مؤلفلر مز توره دی . هیهات ! چوق کچمه دن کورلدى که بو اصحاب
قلممزدن هیچ برى شو اثر ناچیز کعبنده اولسون بر دیباجه
تنقیدی نظر ت تبعدن کچیره مش ، هیچ برى کالات ادبیه غربدن
حقیقى بر نجه ایدینه مش . اویله اولماسه یدی اوچ کونده ،
بش کونده قارالانه کان بتون او قوجه قوجه حکایه لر ، اویونلر
لفظاً ، معنی اویله روحسز ، قوتسز اولور میدی ؛ برک خزان
کبی آچلمادن دو کولور میدی . سونر میدی ؟ . .
بز هر خصوصجه غربدن استفاضه یه محتاجز ، فقط بو

مطالعه اثره قیمت دکل، فقط بر نوع رقت و یرییور،
 او درجه‌ده‌که واقف بر نظر او مقایسه‌لری حقیقتی کمالیه‌افهام
 ایچون فرنکلرک (ایرونی) دیدکلری صنعت طرزنده برمه‌ارت
 عد ایله‌یور.

ذاتاً بویولده بر تحریفه‌حقمده اوله‌مازدی، چونکه اوزمان
 شخصیتیم بویاه ایش، او شخصیتیه نه اولورسه اولسون‌شمدی
 بو صورتله تعرضه قالقیشمق، هیچ اولمازسه، حقیقتیسز لکدر.

*
 * *

مع‌مافیله بو مطالعه ائناسنده بو اثرک شو نقصانلرینه بدل
 بعض فائده‌لری ده ایتهاج ایله کوزیمه چارپدی.. اوزمان فرانسه
 ادبیاتنه وقوم، او یولده تبعاتم شمدی اولدیغدن زیاده‌ایش،
 چونکه (لارومه) نک تقریرلرینی هم سلامتله نقل ایده بیلیمشم،
 هم‌ده باشقه وئائقدن مطالعات صائبه ایله تفسیر، اجمال ایشم.
 او درجه‌ده‌که تحفدر، بو کون او یازیلرینی بیله خشنود ایتدی،
 مستفیض ایتدی ..

بو حال ظاهر آغریب کورونسه‌ده حقیقتده طبیعیدر. چونکه
 اوتارینخدن صوکره ادبیات ایله اشتغالم آزالدی، هله او یله
 دریندن درینه تبعه او وادیده هیچ وقم اولمادی :

طوغری کوکلدر باشقه امل، باشقه ابتلا

هیچ او قومنا مشدر . بویه ترجمه لر ایچون وقوف ایستر ، تتبع ایستر .

حاصلی ، تعفف صاحبی اولسه اولسه برحکایه نویس اولور ، عد اولونه بیلیر ، فقط (قلوبر) لر بر طرفه طورسون ، مثالی نه یو ادبیات حقیقه درس لر نده ماهیتی واضحاً تشریح ایدیلن (ژورژ اونه) دن بر قاچ درجه آشغی بر حکایه نویس عد اولونه بیلیر . دیمک ، بزه ، شرفزه کوره بر قیمتی ، بر اهمیتی ، بویوق سزلق ایچنده بر دارلغی حائز اولسه ده اوروپایه ، غربه ، اوجهان معرفته قیاس ایدیلنجه هیچدر ، هیچ اندر هیچدر .

ایشته بنده کی خطا بو اساتذده ادبمزی او یله دهات غرب ایله مقایسه یه قالقی شمع اولدی که اوده هیچ شبهه یوق ، صباوت افکار دن انبعاث ایله دی ..

او یله یا ، حلبده اوزون بر اقامتن صوکره استانبول طریقیه (پارس) ه آتلمدی ، کوکم ، کوزم شرق ایله طولی ایدی ، ادبای عظاممزی اعظم افرنج ایله دائماً کوردمدی ، مطبوعاتمزده او یله او قودمدی . بیوکلر مزدن او یله ایشتمدی . بتون بو تأثیردن او عجیب مطالعه لر قلممدن پی در پی صادر اولدی ، دیمکدر .

بو تألیف ناچیزی بو سفر نظر تصحیحیدن کچیریرکن او صحیفه لری خذف ایتمک . او نقصانی ازاله ایتمک کوکم قائل اولمادی ، (لارومه) نک او متین تفکر لرینه قارشو بو صافدل

ینه مثلا هر فصلك ختامنده ادبیاتمزه دائر طرفدن بسط اولئان مطالعهلر نه قدر سونو كدر ! هله بعض ادبامز ایچون ابدال ایدیلن مدیحه‌لر نه درجه مبالغه‌لیدر ، عادتاً مبتدیانه ، طفلانهدر . . اویله‌یا ، (قلوبر) دن ، ادبیات حقیقه‌دن بخت ایدرکن (تعفف) ی ، (تعفف) صاحبی قاله ، هم‌ده تجیل ایله ، تکریم ایله قاله آلمق نه قدر کولونجدر ! بودرسلرک احتوا ایله‌دیکی حقائق ایله نه درجه طبان طبانه ضددر !

(قلوبر) ك ده‌ای ادبانه بوکون جهان بحق قالدردر ، فقط اخیراً یقین‌دنده شخصاً تبع ایتدیکم (تعفف) صاحبنه ده‌ا اسناد ایتمک معاذالاه تمسخره واریر . . فی الحقیقه بوذات مملکت‌مزه چوق یازی یازمش ، وقتيله تربیه فکریه مزه ایجه خدمت ایتمش ، بو جهتجه تقدیره مستحقدر ، لکن عمرنده اسلوب ندر ! مزایای اسلوبیه ندر ! بیلمه‌مش ، حتی بو یولده ذرده اتعاب فکر ایله‌مه‌مش بیله ، بویله اولدینی ایچونده هانکی دوره نسبت ایدیلیرسه ایدلسون ابدان عد اولنه‌ماز ؛ تاریخه دائر برچوق تألیفات صاحبی اولدینی حالد مورخده صایله‌ماز ، چونکه تاریخی ، اوادوار تاریخی‌یی اصلاً تدقیق ، تبع ایتمه‌مش ، فقط بتون اوفصللری کلیشی کوزل فرنکجه بر ائردن ترجمه ایله‌مش ، طورمش ، هم اویله پریشان برطرزده‌که بوکون بالفرض (مفصل) ، (کائنات) اوقونماز ، اوقوناما ، بلکه‌ده

افادۀ مرام

****

[مختار خالد] بك يكيڊن طبعه طالب اولونجه بوادبيات حقيقيه درسليڻي دقتله كوزدن چيڊم ؛ غروره حمل اولونسه ده نه يالان سويله يه يم بويله بر مظهريته مستحق بولدم - او قدر كه آرادن اون آلتی اون يدي سنه كچديكي ، اوزماندن بری بنده فکراً ، قلماً كلي تحول حاصل اولديڻي حالده ينه بويله بر اترك مؤلفي اولمغله مفتخرم . ديه بيليرم .

في الحقيقه بوكونكي ادراك ، محاسنه مه كوره بوتأليفك قصورلري يوق دكل ، وار ، ايجه وار : مثلاً اسلوب اوزله ديكم درجه ده متانتدن محرومدر . ا كثريله يازيلري مزمكي نحو خطالرياه زبوندر . حشويات لفظيه ايله آلوده در . بو خطيئاتدن ممكن مرتبه توقي ايده بيلمك بكا ده صوكره لري ميسر اولدي . فقط عجباً آثار قلميه مزمك بيكده قاچي بويله شائبه لردن منزه در ؛ اونقائصي كشف ايده بيلنلري مزم ايسه نه قدر آزدر ! او حالده بوتصور اودرجه اهميتي حائز اوله ماز .

PA
139
A55
1912

اولا (اقدام) ده اون آلتی سنه اولی (پارس) دن مخابره طرزنده
متفرقا . صوکره کتاب شکلنده مجموعاً نشر اولمشدی . بوسفر مؤانجه
تصحیح و توسیع ایدلدکنصکره یکیدن طبع اولندی .

مختار ضابطہ کتبانی :

تاریخی، ادبی قسمی

عدد : ۶

علی کمال

صوبہ دارالفنونندہ

ادبیات حقیقہ

درس لری

طابع و ناشری

مختار ضابطہ کتبانی - استانبول

۱۳۳۰

مختار خالد کتابخانہ سی — استانبول

مطبعة خیریه

ادبیات عقیقہ

علی کمال

صوربون دارالفنوننده

ادبیات حقیقیہ

درسہری

یکی طبع

طابع و ناشری

مختار خالد کلبانی - ۱ شاہنول

Digitized by Mirza Asad

۱۳۳۰

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PQ
139
A55
1912

'Ali Kemal
Sorbon Dar ul-Funununda
edebiyat-i haqiqiye dersleri

